

TOIVAKKA

ITÄISEN ALUEEN RANTAOSAYLEISKAAVAN MUUTOS / OSA-ALUE 2

KAAVASELOSTUS

25.4.2019

Tämä rantaosayleiskaavan muutos on Toivakan kunnanvaltuuston hyväksymä 10.6.2019 § 34

Voimaantulo: 26.9.2019

22.4.2021 kiinteistöjen Vehmasväli 85040600010050, Helkasalo 85040600030008, Sirpanniemi 85040600030040, Vehmasranta 85040600010082, Vehmasranta 2 85040600010098, Metsälä 85040600010099 ja Lammintausta 85040500020083 osalta (Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös 11.2.2021, päätösnumero 21/0049/2)

SISÄLLYSLUETTELO

1. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA PERUSSELVITYKSET	1
1.1 SUUNNITTELUALUEEN SIJAINTI JA RAJAUS	1
1.2 PERUSTIETOJA SUUNNITTELUALUEESTA	1
1.3 SUUNNITTELUUTILANNE	1
1.3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	1
1.3.2 Maakuntakaava	1
1.3.3 Rantayleiskaavat	4
1.3.4 Ranta-asemakaavat	4
1.3.5 Suunnitteluaineisto ja olemassa olevat selvitykset	4
1.3.6 Kaavaa varten laaditut selvitykset	6
1.3.7 Ympäristönsuojelumääräykset ja rakennusjärjestys	6
1.3.8 Rakennuskiellot	6
1.3.9 Pohjakartta ja suunnitteluaineisto	6
2. MAANOMISTUS	6
3. TEKNINEN HUOLTO	7
4. RAKENNETTU YMPÄRISTÖ	7
4.1 KOKONAISRAKENNE	7
4.2 MAANKÄYTTÖ	7
4.2.1 Asuinrakentaminen	7
4.2.2 Lomarakentaminen	7
4.3 TYÖPAIKAT JA PALVELUT	8
4.4 MAA- JA METSÄTALOUS SEKÄ TURVETUOTANTO	8
4.5 TIESTÖ JA MUU LIIKENNE	8
4.6 VIRKISTYSKÄYTTÖ	8
4.6.1 Veneily ja vesiretkeily	8
4.6.2 Metsästys ja kalastus	8
4.7 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT	9
4.7.1 Pilaantuneet maa-alueet	9
4.7.2 Melu	9
5. LUONNONYMPÄRISTÖ JA RAKENNETUN YMPÄRISTÖN ERITYISPIIRTEET	9
5.1 LUONNONYMPÄRISTÖN JA MAISEMAN YLEISPIIRTEET	9
5.2 POHJAVESIALUEET	9
5.3 JÄRVIEN VEDENLAATU	9
5.4 SUOJELUALUEET	9
5.5 NATURA 2000 -ALUEET	10
5.6 LUONTO- JA MAISEMASELVITYS	10
5.6.1 Arvokkaat luontotyytit	11
5.6.2 Liito-orava	13
5.6.3 Viitasammakko	14
5.6.4 Sudenkorennot	14
5.6.5 Linnustollisesti arvokkaat alueet	15
5.6.6 Uhanalaiset ja harvinaiset kasvit	15
5.7 MAISEMALLISESTI ARVOKKAAT ALUEET	16
5.8 RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ	16
5.8.1 Rakennusinventoinnit	16
5.9 MUINAISMUISTOKOhteet JA IRTOLÖYDÖT	17
6. RANTAOSAYLEISKAAVAN MUUTOKSEN TAVOITTEET	17
6.1 LÄHTÖKOHDAT JA YLEISTAVOITTEET	17
6.2 OHJAUSVAIKUTUS	18
6.3 VALTAKUNNALLISET JA MAAKUNNALLISET TAVOITTEET	18
6.4 SELVITYSAINEISTOJEN ASETTAMAT TAVOITTEET	18
6.5 LIIKENNE	19
6.6 VESIHUOLTO	19
6.7 ERI MAANKÄYTTÖMUOTOJEN TAVOITTEET	19
6.7.1 Lomarakentaminen	19
6.7.2 Asuinrakentaminen	20
6.7.3 Matkailualueet	20
6.7.4 Virkistysalueet	20
6.7.5 Suojelualueet	20

6.7.6 Erityisalueet	21
6.7.7 Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet	21
7. SUUNNITTELU- JA MITOITUSPERIAATTEET	21
7.1 SUUNNITTELUPERIAATTEET	21
7.1.1 Emätilaperiaate	21
7.1.2 Muunnetun rantaviivan periaate	23
7.1.3 Saman maanomistajan kiinteistöt ja rakennusoikeuden siirtäminen	24
7.1.4 Olemassa olevat rakennusyksiköt	24
7.1.5 Uudet rakennuspaikat	25
7.1.6 Ranta-asemakaavojen alueet	25
8. RANTA-ALUEIDEN MITOITUSMENETELMÄ JA MITOITUSVYÖHYKKEET	25
8.1 MITOITUKSEN YLEISET LÄHTÖKOHDAT	25
8.2 MITOITUSVYÖHYKKEET	26
8.3 SAARIEN MITOITUS	26
8.4 TAKAMAASTOON SIOITETUT RAKENNUSPAIKAT	27
9. OSAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT	27
9.1 YLEISPERUSTEET	27
9.2 RANTAOSAYLEISKAAVAN MUUTOKSEN SUUNNITTELU- JA MITOITUSPERUSTEET	29
9.3 RANTAOSAYLEISKAAVAN ALUEVARAUKSET	30
9.3.1 Loma-asuntoalueet	30
9.3.2 Asuinrakentamisaalueet	30
9.3.3 Matkailualueet	32
9.3.4 Virkistysalueet ja venevalkamat	32
9.3.5 Suojelualueet ja Natura 2000- verkoston alueet	32
9.3.6 Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet	33
9.3.7 Erityisalueet	33
9.4 LIIKENNE	33
9.5 LUONNONYMPÄRISTÖN ARVOT JA ERITYISPIIRTEET	34
9.6 RAKENNETUN YMPÄRISTÖN ARVOT JA ERITYISPIIRTEET	36
9.7 RANTAOSAYLEISKAAVAN MITOITUS JA RAKENTAMISESTA VAPAAT RANNAT	37
10. OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	38
10.1 YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET	38
10.1.1 Luonnonympäristön arvot	38
10.1.2 Arkeologia	41
10.1.3 Rakennetun ympäristön arvot	41
10.2 YHDYSKUNTARAKENNE	41
10.3 MAANOMISTAJIEN TASAPUOLINEN KOHTELU	42
10.4 SOSIAALISET VAIKUTUKSET	42
11. OSALLISPALAUTTEEN HUOMIOIMINEN KAAVAMUUTOKSEN VALMISTELUSSA	42
11.1 VALMISTELUVAIHEEN VIRANOMAISLAUSUNNOT	42
11.2 VALMISTELUVAIHEEN MIELIPITEET	44
11.3 EHDOTUSVAIHEEN LAUSUNNOT	45
11.4 EHDOTUSVAIHEEN MIELIPITEET (MUISTUTUKSET)	45
12. OIKEUSVAIKUTUKSET JA TOTEUTTAMINEN	45
13. KAAVAPROSESSI	46

LIITTEET

1. Aluerajauskartta
2. Vesistöluettelo
3. Ympäristötietokartta
4. Ranta-alueiden mitoitusvyöhykekartta
5. Vapaat rannat
6. Luonto- ja maisemaselvitys
7. Emätilaselvitys
8. Rakennusselvitys
9. Toivakan kunnan ulkoilureitistöjen arviointi- ja kehittämiselvitys
10. Vakituksen asumisen edullisuusvyöhykekartta
11. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

1. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA PERUSSELVITYKSET

1.1 Suunnittelualueen sijainti ja rajaus

Itäisen alueen rantaosayleiskaavan osa-alueen 2 muutos koskee Toivakan itäisen alueen rantaosayleiskaavan eteläosan vesistöjä. Osa-alueen 2 suurimmat vesistöt ovat Palosjärvi (264 ha), Siikajärvi (181 ha), Hirvijärvi (97 ha), Riihijävi-Riihilampi (92 ha) ja Särkijärvi (84 ha). Toivakan ja Joutsan kuntien välinen raja kulkee Siikajärven, Riihijärven-Riihilammen ja Särkijärven vesialueiden halki ja rantaosayleiskaavan muutos koskee vesistöjen Toivakan kunnan puoleisia ranta-alueita. Suunnittelualueella on yhteensä noin 40 järveä tai lampea.

Suunnittelualueeseen kuuluu järvien ja lampien rantaviivaa yhteensä 72 km.

Suunnittelualueen rajaus on liitteenä 1 ja vesistöluettelo liitteenä 2.

1.2 Perustietoja suunnittelualueesta

Toivakka sijaitsee Länsi-Suomen läänissä, Keski-Suomen maakunnassa, Päijänteen itäpuolella n. 35 km päässä Jyväskylästä kaakkoon. Toivakan rajanaapureita ovat Jyväskylän kaupunki, Muurame, Laukaa, Hankasalmi, Joutsa ja Kangasniemi. Toivakan asukasluku on 2472. Kesällä asukasmäärä nousee huomattavasti kesäasukkaiden myötä. (www.toivakka.fi)

Loma- ja asuinrakentaminen sekä maa- ja metsätalous ovat nykyisin suunnittelualueen ranta-alueiden pääasialliset maankäyttömuodot. Suunnittelualueen rakennuspaikoista n. 85 % on lomarakennuspaikkoja ja n. 15 % vakituisen asumisen rakennuspaikkoja. Suunnittelualueen rannoilla sijaitsee 167 vanhaa lomarakennuspaikkaa, 19 vanhaa asuinrakennuspaikkaa ja 10 maatilatalouskeskusta. Muutoin ranta-alueet ovat pääosin tavanomaisia maa- ja metsätalousalueita.

1.3 Suunnittelutilanne

1.3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston päätöksen 14.12.2017 mukaiset uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

1.3.2 Maakuntakaava

Toivakan kunnan alue kuuluu Keski-Suomen maakuntavaltuuston 1.12.2017 (§ 40) hyväksymän ja 26.1.2018 voimaan tulleen Keski-Suomen tarkistetun maakuntakaavan alueelle. Voimaan tullut Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava kumoaa Keski-Suomen maakuntakaavan, 1., 2., 3., ja 4. vaihemaakuntakaavat.

Suunnittelualueelle tai suunnittelualueen vaikutusalueelle on osoitettu Keski-Suomen tarkistuksessa maakuntakaavassa seuraavia aluevarauksia ja merkintöjä (Kuva 1: Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava):

- luonnonsuojelualue (SL) ■ sl

Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltu tai suojeltavaksi tarkoitettu alue. Alueella on voimassa MRL 33§:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Suojelumääräys: Alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Suojelumääräys on voimassa, kunnes suojelualue varsinaisesti perustetaan. Naturaan tai suojelualueisiin kuulumattomat alueet on eritelty alueluettelossa ja niiden toteutus perustuu vapaehtoisuuteen.

- Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue ■■■■■ ■

Merkinnällä osoitetaan Natura 2000 verkostoon kuuluvat alueet.

- Suojavyöhyke (sv)

Merkinnällä osoitetaan alueita, joiden käyttöä on lähellä sijaitsevan vaaraa tai huomattavaa häiriötä aiheuttavan toiminnan vuoksi rajoitettava.

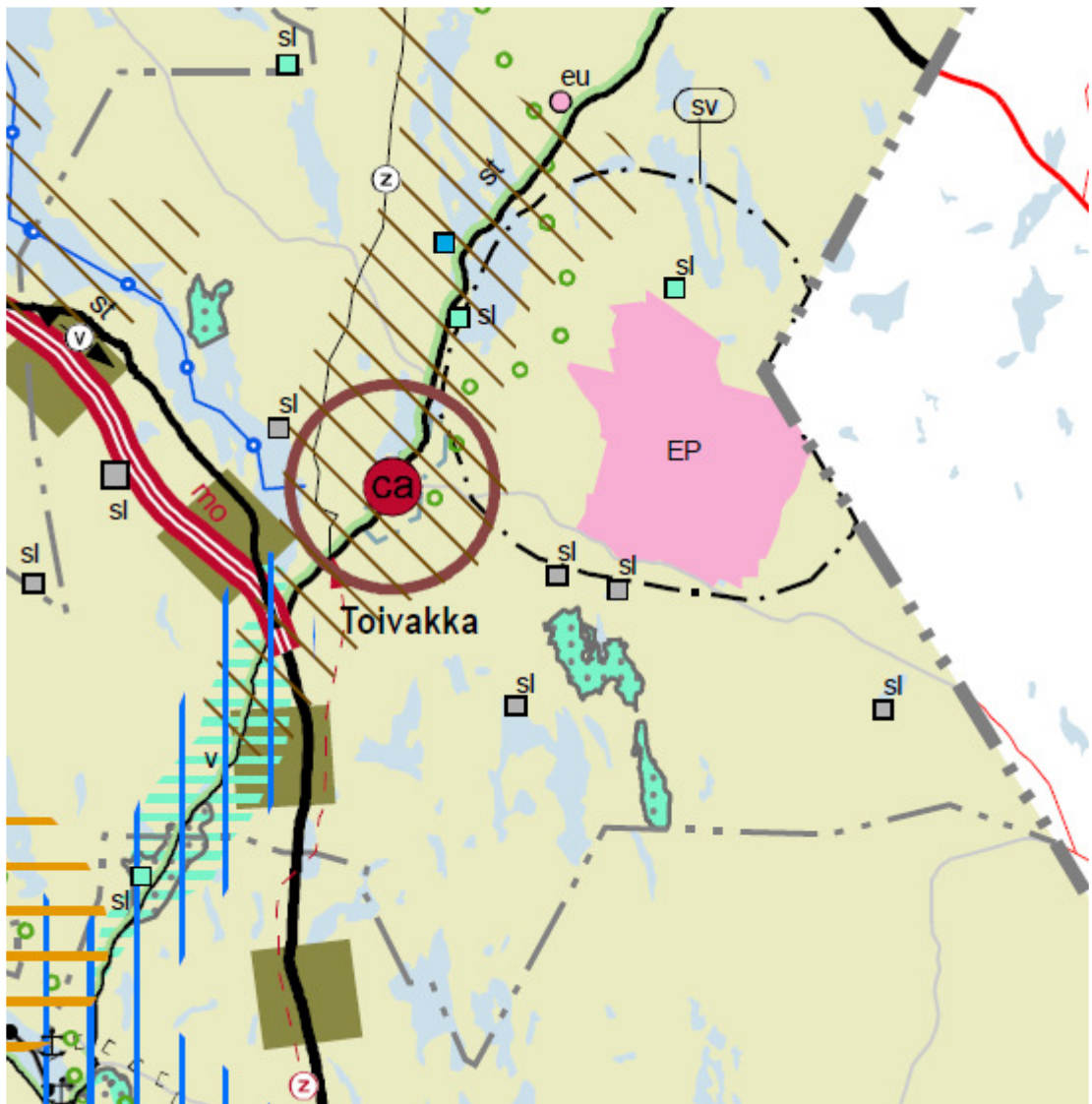
Toivakan varikko:

Rakentamismääräys1: Alueella on ensisijaisesti sallittua maa- ja metsätalousrakentaminen ja puolustusvoimia palveleva rakentaminen. Alueelle ei tule sijoittaa koulua tai asutustaajamaa eikä sairaalaa, vanhainkotiä, päiväkotia tai muuta vastaavaa laitosta. Merkintä ei estä olemassa olevan rakennuskannan peruskorjausta. Suunnittelumääräys: Suunniteltaessa alueen käyttöä on puolustusvoimille varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.

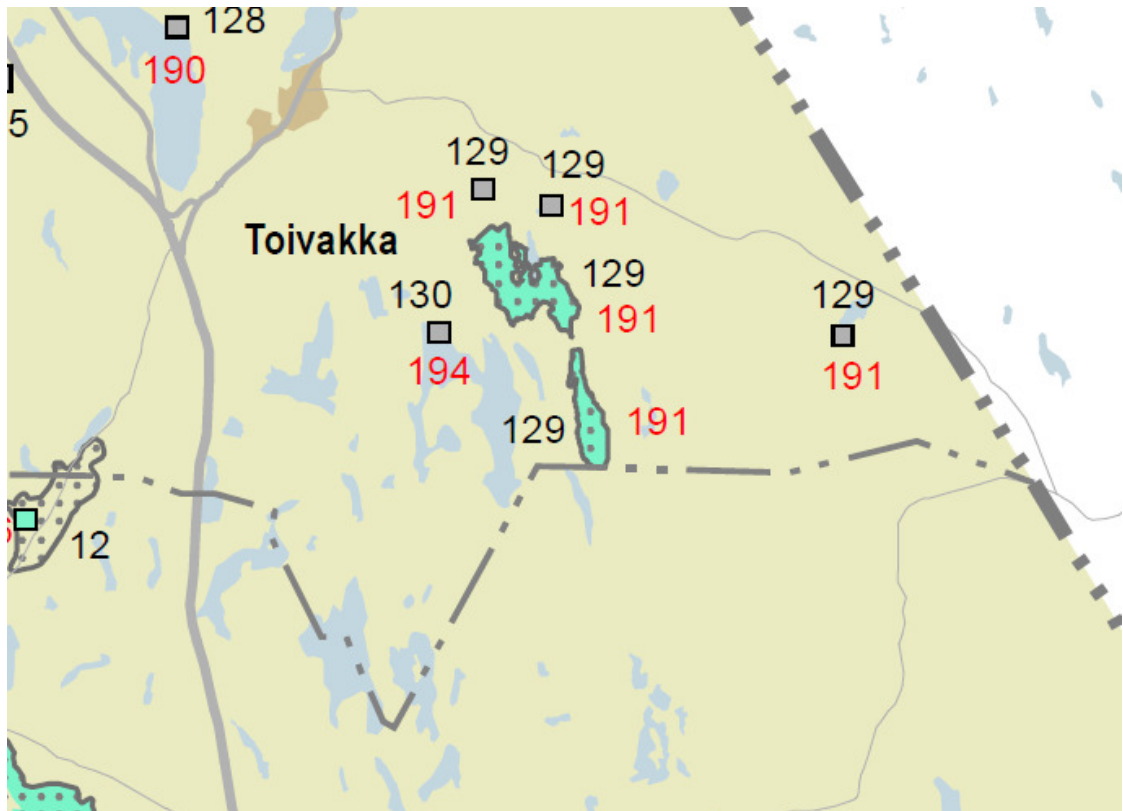
Toivakan varikko:

Rakentamismääräys2: Alueella on ensisijaisesti sallittua maa- ja metsätalousrakentaminen ja puolustushallintoa palveleva rakentaminen. Alueelle ei tule sijoittaa sairaalaa, vanhainkotiä, päiväkotia tai muuta vastaavaa laitosta.

- Voimalinja Toivakka-Leivonmäki-Kälä 110 kV, yhteystarve (z) ←(z)→
- Merkinnällä osoitetaan voimalinjan pitkän aikavälin yhteystarve.

Kuva 1. Ote Keski-Suomen tarkistetusta maakuntakaavasta.

Kuva 2. Ote luonnonsuojelua koskevasta tarkistetun maakuntakaavan teemakartasta

191	Katajaneva-Vuorilammen alue-Huhtalampi	Toivakka	Useasta osa-alueesta koostuva suo-, metsä- ja pienvesialue. Katajaneva on pääosin sisäsuomalainen keidassuo, mutta eteläosassa on myös pieni aapasuo. Suotyypit ovat moninaisia, ja suo on erittäin tärkeä uhanalaisten kasvien kasvupaikka. Vuori- ja Huhtalampien alueet on luokiteltu vanhojen metsien suojeluohjelmaan. Natura-alue FI0900114. Rauhoitettu.
194	Palosenranta	Toivakka	Puustoltaan varttunutta ja järeää rantametsää, joka on pääosin valeppävaltaista luhtametsää ja tervaleppäkorpea sekä osin kuivahtavaa tulvametsää. Natura-alue FI0900144. Osa rauhoitettua aluetta.
<p>kartalla nro 129 (kuva 2.), Katajaneva - Vuorilammen alue – Huhtalampi</p> <p>Alueen koodi: FI0900114 Pinta-ala (ha): 236 Kunta: Toivakka Aluetyyppi: SCI ja SPA</p> <p>Alueen kuvaus: Katajanevan-Vuorilammen-Huhtalammen alue sijaitsee Toivakan kunnan kaakkoisosassa ja siihen kuuluu laajahko suoalue, metsiä ja pienvesiä. Alue muodostuu erillään olevista suojelualueista. Vuorilammen alueella on korkea kalliojyrkkä, muuten alue on melko pienipiirteisesti kumpuilevaa mäkimaastoa, jossa notkelmapaikoissa on pieniä soita ja soistumia. Katajanevan alue on laajempi yhtenäinen suoalue, jossa on sekä keidas- että aapasuo-osia. Suo on tärkeä uhanalaisten kasvien kasvupaikka. Metsät ovat alueella pääosin vanhoja ja varttuneita mustikkatyyppin ja käenkaali-mustikkatyyppin kankaita.</p> <p>Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.</p> <p>Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Huhtalampi ja Vuorilampi: vanhojen metsien suojeluohjelma. Vuorilammenvuoret: arvokas kallioalue. Vuorilammen seutu, käsittää Tienvierus-Olkilammen, Keski-Olkilammen, Haapalammen, Maantaittimenlammen sekä Silmälammen ympäristöineen: arvokas pienvesikohde. Katajaneva: soidensuojeluohjelma.</p>			

Kartalla nro 130; Palosenranta

Alueen koodi: FI0900144 Pinta-ala (ha): 4 Kunta: Toivakka Aluetyyppi: SCI

Alueen kuvaus: Palosjärven rantametsä sijaitsee Palosjärven Vookelinselän pohjoisrannalla. Palosjärvi on kohtalaisen kirkasvetinen järvi, jonka rannat ovat pääosin jyrkästi viettäviä ja kovapohjaisia. Vookelinselän pohjoisranta on kuitenkin alavampaa ja alue on keväisin tulvan alla. Rantametsä on pääosin tervaleppävaltaista luhtametsää ja tervaleppäkorpea sekä osin kesällä kuivahtavaa tulvametsää. Tervaleppänsä lisäksi valtapuina ovat harmaa-leppä ja hieskoi-vu. Puusto on varttunutta ja järeää. Rantametsän edustalla on noin kymmenen metriä leveää rantaluhta. Luhdalla on myös lähteisiä kohtia ja kasvillisuus onkin keskivanteista ja paikoin esimerkiksi alu-een pohjoisosassa keski-runsasravinteista. Alueen itäosan puron suulla on puolen hehtaarin suuruinen rantaan rajautuva lettokorpi. Matalakasvuista puustoa ja pensas-kerrosta luonnehtii monilajisuus ja katajan runsaus.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutettu kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

1.3.3 Rantayleiskaavat

Suunnittelualueella on voimassa Toivakan kunnan itäisen alueen rantaosayleiskaava (hyväksytty 12.11.2003, tullut voimaan 1.7.2009). Särkijärvelle on laadittu pienialainen 8.8.2013 voimaan tullut rantaosayleiskaavan muutos.

Itäisen alueen rantaosayleiskaava 2003 on laadittu perustuen mm. seuraaviin selvityksiin:

- Luontoselvitys (Teppo Häyhä, Matti Kouvo 1997)
- Kantatilaselvitys (Kaavatalo 2003)
- Arkeologinen inventointi (Museovirasto 2003)

Toivakan Itäisen alueen rantaosayleiskaavan muutos, laajennus ja kumoaminen / osa-alue 1 on tullut voimaan 25.5.2018 lukuun ottamatta valituksenalaisia Tyynelä –nimiseen emätilaan kuuluvia kiinteistöjä Tyynelä 850-405-4-23, Särkänniemi 850-405-4-350 ja Valkeasuo 850-405-4-353.

1.3.4 Ranta-asemakaavat

Palosjärven itärannalle on laadittu 14.6.1984 vahvistettu ranta-asemakaavaa.

1.3.5 Suunnitteluaineisto ja olemassa olevat selvitykset

Luonnonympäristö ja maisema

- Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet.
 - Nykyiset arvokkaat maisema-alueet on valittu valtioneuvoston periaatepäätöksellä vuonna 1995 perustuen maisema-aluetyöryhmän mietintöön II (66/1992).
 - Ympäristöministeriössä on meneillään inventointi, jossa päivitetään maisema-alueverkostoa ja alueita koskevia tietoja. Keski-Suomessa inventoinneista vastaa Keski-Suomen ELY-keskus. Uusi valtioneuvoston periaatepäätös valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista on ollut tarkoituksena valmistua vuoden 2015 aikana.

Linkki: http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Maisemat/Arvokkaat_maisemaalueet

Linkki: <http://www.maaseutumaisemat.fi/>

- Keski-Suomen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja perinnemaisemien täydennysinventointi (Keski-Suomen ympäristökeskus 2004-2005)

- Keski-Suomen maakunnallinen maisemaselvitys – maisemallinen osa-aluejako. (Keski-Suomen ympäristökeskus, Muhonen, M. 2005)
- Keski-Suomen pienvesiselvitys
- Natura-alueiden kohdetietolomakkeet
- Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Keski-Suomessa. (Suomen ympäristökeskus. Luontoyksikkö. Päivitetty aineisto 25.5.2009)
- Valtakunnallisesti arvokkaat moreenimuodostumat (Ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus 2007)
- Valtakunnallisesti arvokkaat tuu li- ja rantakerrostumat (Ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus 32/2011)
- Ympäristöhallinnon paikkatietopalvelu OIVA (mm. luonnonsuojelualueet, Natura-alueet, pohjavesialueet, pilaantuneet maa-alueet, vesistöjen tilatiedot)
- Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) aineistot
- Itäisen alueen rantaoyk:n luontoselvitys (Teppo Häyhä, Matti Kouvo 1997)

Rakennettu ympäristö

- RKY on Museoviraston laatima inventointi, joka on valtioneuvoston 22.12.2009 päätöksellä otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta 1.1.2010 alkaen.
- Toivakan kunnan alueella ei ole RKY:n mukaisia valtakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä
- Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt Keski-Suomessa (Keski-Suomen liitto)
- Keski-Suomen modernin rakennusperinnön inventointi ”Toivakan kirkonkylä ja Huikontien varsi” (Virpi Myllykoski 2013)
- Toivakan rakennusinventointi (Keski-Suomen museo 1990)

Arkeologia

- Itäisen alueen rantaoyk:n arkeologinen inventointi (Museovirasto 2003)
- Kulttuuriperintökohteiden inventointi / KMO (00434) Jyväskylän seutu 2010. Metsähallituksen julkaisu; Mustonen, R. 2011.
- Museoviraston muinaisjäännösrekisteri

Muita selvityksiä / aineistoja

- Toivakan kunnan maankäytön strategia 2030 (2013)
- Toivakan kunnan rakennusjärjestys (1.6.2009) sekä uusi kunnanvaltuuston 23.4.2018 hyväksymä rakennusjärjestys
- Toivakan Itäisen alueen rantaoyk:n kantatilaselvitys (Kaavatalo 2003)
- Toivakan Itäisen alueen rantaoyk:n muutoksen, laajennuksen ja kumoamisen osa-alueen 1 aineistot (2017)
- Toivakan muiden rantaosayleiskaavojen aineistot
- Toivakan vesihuollon kehittämissuunnitelma (Suunnittelukeskus Oy 2004)
- Toivakan kunnan vesihuoltoverkoston toiminta-alueiden kartat (FCG 2015)
- Toivakan kunnan rakennuskannan selvitys (2015)

- Keski-Suomen vesihuollon strateginen kehittämissuunnitelma vuosille 2009–2020. (Luonnos 9.6.2009.)
- VT4 tiesuunnitelma ja VT4- tiehankkeeseen tehdyt selvitykset
- Maakuntakaavan selvitysaineistot
- Jyväskylän seudun rakennemalli 20X0
- Naapurikuntien rantayleiskaavat
- Kiinteistöjen omistajatiedot
- Maanmittauslaitoksen maastotietokanta- ja ilmakuva-aineistot sekä kiinteistöraja-aineisto

1.3.6 Kaavaa varten laaditut selvitykset

- Toivakan kunnan ulkoilureitistöjen arviointi- ja kehittämiselvitys (Martti Herman Pisto, Tommi Pisto ja Pirkko-Liisa Vesterinen 1.7.2014)
- Ranta-alueiden vakituisen asumisen edullisuusvyöhyketarkastelu (Ympäristösuunnittelu Oy 2015)
- Luonto- ja maisemaselvitys (Tmi Teppo Häyhä 2017, päivitys 10.10.2018)
- Emätilaselvityksen päivitys (Ympäristösuunnittelu Oy 25.5.2018, päivitykset 30.10.2018, 25.4.2019)
- Rakennus selvitys (Arkkitehtuuripalvelu Nina Könönen 2017)

1.3.7 Ympäristönsuojelumääräykset ja rakennusjärjestys

Toivakan kunnan rakennusjärjestys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 23.4.2018 ja tullut voimaan 7.6.2018. Rakennusjärjestyksessä määrätään ne rakentamismääräykset, joita on noudatettava, jos oikeusvaikutteinen yleiskaava tai asemakaava ei toisin määrää. Rakennusjärjestystä noudatetaan myös kaavoittamattomalla alueella.

Toivakan kunnan ympäristönsuojelumääräykset ovat vuodelta 2005. Ympäristönsuojelumääräyksiä noudatetaan muiden kunnallisten määräysten rinnalla ja tarvittaessa niiden kanssa samanaikaisesti.

1.3.8 Rakennuskiellot

Suunnittelualueella ei ole asetettu rakennuskieltoon rantaosayleiskaavan muutoksen laatimiseksi. Voimassa oleva rantaosayleiskaava ja Palosjärven ranta-asemakaava ohjaavat rakentamista suunnittelualueeseen kuuluvien ranta-alueiden osalta.

1.3.9 Pohjakartta ja suunnitteluaineisto

Kaavan pohjakarttana käytetään Maanmittauslaitoksen rasterimuotoista peruskarttaa vuodelta 2014 sekä pohjakartan kiinteistöraja-aineistona Maanmittauslaitoksen avoimen aineiston kiinteistörekisterikarttaa 02/2018. Rantaosayleiskaavan muutos laaditaan voimassa olevan itäisen alueen rantaosayleiskaavan mittakaavassa 1:10000.

2. MAANOMISTUS

Suunnittelualueen itä- ja pohjoisosassa on laajoja valtion omistamia maa-alueita. Toivakan kunta omistaa ranta-alueita ainakin Palosjärvellä, Kekälelammella, Särkijärvellä ja Pyöreälammella. Muutoin ranta-alueet ovat pääosin yksityisessä omistuksessa.

3. TEKNINEN HUOLTO

Vesihuolto

Kunnallinen tai vesiosuuskuntien vesihuoltoverkosto ei ulotu suunnittelualueeseen kuuluville ranta-alueille. Suunnittelualueeseen kuuluvilla ranta-alueilla jätevesien käsittely on järjestetty pääosin rakennuspaikkakohtaisesti.

Sähköverkko

Suunnittelualueen ranta-alueille on rakentunut kattava jakelujännitteinen sähköverkko. Alueen sähköjakeluverkoston haltija on Järvi-Suomen Energia Oy.

4. RAKENNETTU YMPÄRISTÖ

4.1 Kokonaisrakenne

Toivakan ensiaskeleet otettiin 1870-luvulla, kun Toivakan kylän asukkaat alkoivat haaveilla itsenäisyydestä. Itsenäistyminen kypsyi ajan kanssa ja itsenäinen Toivakka aloitti toimintansa 1910. Itsenäiseen Toivakkaan siirrettiin Jyväskylän kunnalta, Laukaasta ja Korpilahdelta alueita, joiden varassa kunta tänä päivänäkin seisoo. Aluesiirrot eivät olleet itsestään selviä vaan Laukaa ja Korpilahti valittivat tehdyistä siirroista, mutta ennen Suomen itsenäistymistä nykyinen Toivakka oli saanut maantieteelliset rajansa nykymuotoon. (www.toivakka.fi)

Loma- ja asuinrakentaminen sekä maa- ja metsätalous ovat nykyisin suunnittelualueen rantojen pääasialliset maankäyttömuodot. Suunnittelualueen rantarakennuspaikoista n. 15 % on vakituisen asumisen rakennuspaikkoja ja n. 85 % lomarakennuspaikkoja.

Suunnittelualueeseen kuuluvan rantaosayleiskaavan muutosalueen nykyiset toteutuneet rakennuspaikat on esitetty alla olevassa taulukossa.

	(RA) vanha	(AO) vanha	(AM)
Itäisen alueen rantaoyk:n muutos / osa-alue 2	167	19	10

RA = lomarakennuspaikka, AO = erillispientalon rakennuspaikka, AM = maatilojen talouskeskusten alue

4.2 Maankäyttö

4.2.1 Asuinrakentaminen

Rantaosayleiskaavan muutosalueella on 19 erillispientalon asuinrakennuspaikkaa ja 10 maatilan talouskeskusten aluetta, yhteensä 29 vakituisen asumisen rakennuspaikkaa.

Rantojen pysyvä asutus on keskittynyt erityisesti Paloskylälle Palosjärven ranta-alueille. Muutoin eri vesistöillä on lähinnä yksittäisiä tai muutamia maatilojen talouskeskuksia tai erillispientalojen rakennuspaikkoja.

4.2.2 Lomarakentaminen

Vapaa-ajan rakentaminen on alkanut suunnittelualueen suurimpien vesistöjen rannoilla 1950-luvulla. Vielä 1950- ja 1960-luvuilla lomarakentaminen oli kuitenkin määrällisesti vähäistä. Pääosalle alueen vesistöjä ei ollut muodostunut loma-asutusta lainkaan vielä 1960-luvulla. Laajempi loma-asutuksen leviäminen alueelle ajoittuu 1970 -1990 -luvuille.

Suunnittelualueelle sijoittuu yhteensä 167 vanhaa lomarakennuspaikkaa, joista viisi sijaitsee voimassa olevan ranta-asemakaavan alueella. Voimakkaimmin loma-asutus on keskittynyt alueen suurimpien vesistöjen rannoille. Perinteisesti lomarakennukset sijaitsevat lähes poikkeuksetta omarantaisilla rakennuspaikoilla.

Rakentuneiden lomarakennuspaikkojen lisäksi suunnittelualueen vanhassa rantaosayleiskaavassa on osoitettu 38 vielä toteutumaton lomarakenuspaikkaa. Lisäksi alueen voimassa olevassa Palosjärven ranta-asemakaavassa on viisi vielä toteutumaton lomarakenuspaikkaa.

4.3 Työpaikat ja palvelut

Suunnittelualueen julkiset ja kaupalliset peruspalvelut löytyvät Toivakan kirkonkylältä. Paloisten kylältä pääsee tiistaisin ja torstaisin kunnan järjestämän asiointiliikenteen kyydillä kirkonkylälle ja takaisin. Myös lähempänä kirkonkylää asuvien on mahdollisuus nousta kyytiin asiointireitin varrelta.

Palosjärven ranta-alueella sijaitseva entinen Paloskylän koulu toimii nykyisin Paloskylän leirikeskusena. Toivakan kunnan vuokraama leirikeskus sopii esim. leirikäyttöön, juhlatilaksi, saunailtoihin ja lomailuun.

4.4 Maa- ja metsätalous sekä turvetuotanto

Suunnittelualueella sijaitsee 10 maatilan talouskeskuksen aluetta, joista ainoastaan yksi on edelleen maataloustuotannossa oleva aktiivitala. Metsätalous onkin alueella nykyään maataloutta merkittävämpi elinkeino.

Suunnittelualueella ei ole turvetuotannossa olevia alueita.

4.5 Tiestö ja muu liikenne

Toivakan kunta sijaitsee Keski-Suomen maakunnan kaakkoisosassa, Päijänteen itäpuolella, puolen tunnin ajomatkan päässä Jyväskylästä. Tärkeimmät liikenneyhteydet ovat valtatie 13 (Jyväskylä - Mikkeli), joka kulkee kunnan koillisosassa ja valtatie 4 (Jyväskylä - Heinola), joka halkoo kunnan aluetta pohjois-eteläsuunnassa. Itäisen alueen rantaosayleiskaavan muutoksen osa-alue 2 sijaitsee liikenteellisesti edullisesti valtatie 4 läheisyydessä. Toivakan kirkonkylältä etelään suunnittelualueen halki kulkeva ja valtatielle 4 päätyvä yhdystie 16663 (Paloisentie) ja idän suuntaan yhdystie 4421 (Varikontie) toimivat suunnittelualueen tieverkoston pääliikenneväylinä. Yksityistiet täydentävät alueen liikenneverkon siten, että alueen vesistöjen ranta-alueet ovat saavutettavissa pääosin erittäin hyvin olemassa olevan tiestön kautta.

Lähin rautatieasema (Paloskylältä) on n. 42 km:n päässä Jyväskylässä ja lentokenttä on n. 60 km:n päässä Jyväskylän Tikkakoskella.

4.6 Virkistyskäyttö

Ranta-alueiden virkistysarvo perustuu lähinnä itse vesistöihin, mutta ranta-alueet luonto- ja maisema-arvoineen tarjoavat myös erinomaisia mahdollisuuksia jokamiehenoikeudella tapahtuvaan liikkumiseen ja retkeilyyn sekä myös hyötyliikuntaan.

Rantaosayleiskaavojen muutoksia varten on laadittu Toivakan kunnan ulkoilureitistöjen arviointi- ja kehittämisselvitys. Selvityksessä mainitaan suunnittelualueella koskien Paloskylän latureitti, joka on kuitenkin jäänyt vaille ylläpitoa. Selvitys on selostuksen liitteenä 9.

Suunnittelualueella ei sijaitse erityisiä yleiseen virkistyskäyttöön tarkoitettuja alueita tai kohteita.

4.6.1 Veneily ja vesiretkeily

Vesiliikenne on suunnittelualueen vesistöillä lähinnä paikallista vesistöjen virkistyskäyttöä.

4.6.2 Metsästys ja kalastus

Toivakassa toimii Riistanhoitoyhdistys ja viisi metsästysseuraa. Seurat harjoittavat monipuolisesti eri metsästys- ja kalastustoimintoja.

Toivakan kunnan alueella sijaitsee valtion pienriistan metsästysalue: Toivakka (6663). Alue koostuu monista osa-alueista ja ne sijoittuvat osittain myös naapurikuntien alueelle. Toivakassa alueet sijoittuvat kunnan itäosiin Toivakan valtionmaalle. Suunnittelualueen osalta mm. Iso Olkilammen ja Iso Pahkajärven ranta-alueet kuuluvat valtion pienriistan metsästysalueeseen. Metsästysalue on lähinnä maa-aluetta, mutta sisältää myös joitakin lampia. (Metsähallitus, www.eraluvat.fi)

Kalastus alueen vesistöillä on lähinnä kotitarve- ja virkistyskalastusta. Suunnittelualueella ei sijaitse erityisiä virkistyskalastuspaikkoja eikä alueella toimi ammattikalastajia.

4.7 Ympäristön häiriötekijät

4.7.1 Pilaantuneet maa-alueet

Suunnittelualueelta ei ole tiedossa pilaantuneita maa-alueita (Maaperän tilan tietojärjestelmä).

4.7.2 Melu

Ajoneuvoliikenne saattaa aiheuttaa meluhäiriötä valtatie 4 ja yhdystien 16663 läheisillä ranta-alueilla.

5. LUONNONYMPÄRISTÖ JA RAKENNETUN YMPÄRISTÖN ERITYISPIIRTEET

5.1 Luonnonympäristön ja maiseman yleispiirteet

Toivakka sijaitsee pääosin Keski-Suomen järvisuudun alueella. Keski-Suomen järvisuudun luonnehtivat pitkät kaakko-luode suuntautuneet murroslinjojen järviaaltaat, vesireitit, suot, moreenikumpareet ja kuusimetsät. Ympäristö on muovautunut savolaisten eränkävijöiden vaikutuksesta. Tämä näkyy asuinpaikoista ja rakennusperinnöstä elinkeinojen harjoittamiseen. Asutus on harvaa ja muodostuu 3-5 talon pienkylistä. Alueelle ominaista on metsätalous, vähäiset pellot vedenkoskemattomilla moreeneilla, järvien rantamailla tai turvemaiden painanteissa. (Keski-Suomen maakunnallinen maisemaselvitys 2005).

5.2 Pohjavesialueet

Suunnittelualueella ei sijaitse vedenhankinnan kannalta tärkeitä pohjavesialueita.

5.3 Järvien vedenlaatu

Suunnittelualueen vesistöistä Palosjärvi ja Siikajärvi ovat valtakunnallisen vesistöjen ekologisen tilan luokittelun (2013) mukaan vedenlaadultaan erinomaisia vesistöjä. Alueen muista vesistöistä ei ole esitetty tietoja valtakunnallisessa luokittelussa. Vesistöjen tila-arvio perustuu pääosin vuosien 2006–2012 aikana tehtyihin vedenlaadun seurantatietoihin ja entistä, vuonna 2008 tehty arviointia laajempaan aineistoon. Pinta-alaltaan yli 50 hehtaarin kokoisten järvien vedenlaadusta on enemmän pidempiaikaista ja luotettavampaa tietoa kuin pikkujärvistä. (Keski-Suomen ELY-keskus)

5.4 Suojelualueet

Suunnittelualueelle sijoittuvat seuraavat luonnonsuojelualueet (www.syke.fi/avointieto):

- Vuorilammen suojelualue (Valtion maiden suojelualue VMA090069)
- Huhtalammen suojelualue (Valtion maiden suojelualue VMA090068)
- Pessilän luonnonsuojelualue (Yksityismaiden luonnonsuojelualue YSA20528)

Luonnonsuojelualueet on esitetty ympäristötietokartalla, liitteenä 3.

5.5 Natura 2000 -alueet

Suunnittelualueelle sijoittuu seuraavat Natura 2000 -verkostoon kuuluvat kohteet (www.syke.fi/avointieto):

Katajaneva-Vuorilammen alue-Huhtalampi (FI0900114) natura-alue muodostuu viidestä erillisestä osasta ja siihen kuuluu laajahko suoalue, metsiä ja pienvesiä. Vuorilammen alueella on korkea kalliojyrkänne, muuten alue on melko pienipiirteisesti kumpuilevaa mäkimaaastoa, jossa notkelmapaikoissa on pieniä soita ja soistumia. Katajanevan alue on laajempi yhtenäinen suoalue, jossa on sekä keidas- että aapasuo-osia. Suo on tärkeä uhanalaisten kasvien kasvupaikka. Metsät ovat alueella pääosin MT- ja OMT-kankaita. Etenkin Vuorilammen alueella on sekapuustona järeitä haapoja. Aluetta käytetään ajoittain puolustusvoimien toimintaan tai suojele-alueen läheisyydessä tapahtuvan puolustusvoimien toiminnan vaikutukset voivat ulottua suojele-alueelle.

Palosenranta (FI0900144). Palosjärven rantametsä sijaitsee Palosjärven Vookelinselän pohjoisrannalla. Palosjärvi on kohtalaisen kirkasvetinen järvi, jonka rannat ovat pääosin jyrkästi viettäviä ja kovapohjaisia. Vookelinselän pohjoisranta on kuitenkin alavampaa ja alue on keväisin tulvan alla. Rantametsä on pääosin tervaleppävaltaista luhtametsää ja tervaleppäkorpea sekä osin kesällä kuivahtavaa tulvametsää. Tervaleppänsä lisäksi valtapuina ovat harmaaleppä ja hieskoivu. Puusto on varttunutta ja järeää. Rantametsän edustalla on noin kymmenen metriä leveä rantaluhta. Luhdalla on myös lähteisiä kohtia ja kasvillisuus onkin mesotrofista ja paikoin esimerkiksi alueen pohjoisosassa meso-eutrofista. Alueen itäosan puron suulla on puolen hehtaarin suuruinen rantaan rajautuva lettokorpi. Matalakasvuista puustoa ja pensaskerrosta luonnehtii monilajisuus ja katajan runsaus. Kohde on puustoltaan ja muulta kasvillisuudeltaan edustava. Alueella esiintyvät lajit ovat metsäluhdille ja tulvametsille tyypillisiä. Itäpuolen lettolaikulla kasvaa luontodirektiivin liitteen II laji kiiltosirppisammal. Leton kenttäkerroksessa runsaita lajeja ovat mm. Keski-Suomessa silmällä pidettävä keltasara sekä rätvänä ja villapääluikka. Pohja-kerroksessa on useita vaateliaita sammallajeja mm. lettolierosammal, lettosirppisammal, rimpisirppisammal ja hetesirppisammal sekä luontodirektiivin laji kiiltosirppisammal. Rantaa kiertävän luhdan lajistoon kuuluu mm. Keski-Suomessa silmällä pidettävä hoikkavilla.

Natura 2000 -alueet on esitetty ympäristötietokartalla, liitteenä 3.

5.6 Luonto- ja maisemaselvitys

Suunnittelualueelle on laadittu voimassa olevia rantaosayleiskaavoja varten luontoselvitys:
- Kunnan kaikkien ranta-alueiden luontoselvitys 1997 (Häyhä, T. & Kouvo, M.)

Rantaosayleiskaavan muutosta varten laadittiin uusi luontoselvitys:

- Itäisen alueen rantayleiskaava, osa-alue 2 – Luonto- ja maisemaselvitys. T. Häyhä & S. Rautiainen, 16.1.2017, päivitys 10.10.2018. Uudessa luontoselvityksessä on esitetty lähtöaineistojen tiedot ja vuosien 2015-2016 maastotöissä kerätyt tiedot alueen luonto- ja maisema-arvoista.

Luonto- ja maisemaselvityksen päätavoitteena on ollut tunnettujen arvokohteiden rajausten tarkastaminen ja tietojen päivittäminen. Lisäksi on tehty lajistoselvityksiä luonto- ja lintudirektiiveissä mainittujen suojeltavien lajien esiintymien paikantamiseksi. Luontotyyppikartoituksen lisäksi työhön sisältyvät liito-oravaselvitys, isoimpien järvien vesilinnustoselvitys, viitasammakkoselvitys, sudenkorentoselvitys ja selvitys uhanalaisista ja harvinaisista kasveista (lähde: Luonto- ja maisemaselvitys 10.10.2018 Teppo Häyhä).

Luonto- ja maisemaselvityksessä on määritetty yhteenvedona arvokkaat alueet yhdistämällä luontotyyppien ja lajien suojelun kannalta tärkeät alueet ja maisemallisesti arvokkaat alueet. Lajistotietojen, pinta-alan, luonnontilan ja edustavuuden perustella kullekin arvokkaalle alueelle on määritetty alueen luonnonsuojelullista arvoa kuvastava arvoluokka seuraavasti:

- P- = lähiympäristöstä poikkeava kohde
- P = paikallisesti arvokas
- P+ = paikallisesti arvokas, lähellä maakunnallista tasoa
- M- = maakunnallisesti arvokas, puutteita luonnontilassa
- M = maakunnallisesti arvokas
- M+ = maakunnallisesti arvokas, lähellä valtakunnallista tasoa
- V = valtakunnallisesti arvokas

Luonto- ja maisemaselvitys on kaavaselostuksen liitteenä 6.

5.6.1 Arvokkaat luontotyypit

Luonto- ja maisemaselvityksen luontotyyppikartoituksen tavoitteena on ollut (1) tarkastaa arvokkaiksi tiedettyjen kohteiden luonnontila ja rajaukset sekä (2) paikantaa ja rajata muita luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita. Tavoitteiltaan samanlainen luontoselvitys on tehty Toivakan rantayleiskaavaa varten vuonna 1997 (Häyhä & Kouvo 1998). Kyseisten selvitysten tiedot on päivitetty tarkastamalla kaikki arvokkaiksi rajatut alueet. Valtionmaiden osalta lähtöaineistona käytettiin myös Metsähallituksen tekemää alue-ekologista suunnitelmaa (Suikki ym. 1999). (lähde: Luonto- ja maisemaselvitys 10.10.2018 Teppo Häyhä)

Luonto- ja maisemaselvityksen luontotyyppikartoituksessa on arvokkaiksi kohteiksi tulkittu kaikki suojelualueet. Selvitysalueella on Natura 2000 -verkoston alueita, luonnonsuojelualueita ja alue-ekologisen suunnitelman luontokohteita. Muita luontotyyppien perusteella arvokkaiksi tulkittuja alueita ovat etenkin uhanalaisia luontotyyppejä (Raunio ym. 2008) sisältävät alueet. Uhanalaisia luontotyyppejä on muun muassa vanhoissa metsissä, ojitamattomilla soilla, hydrologisesti luonnontilaisissa vesistöissä ja niiden rannoilla sekä perinnemaisema-alueilla. Monet arvokkaiksi tulkittavat luontotyyppikohteet ovat metsä-, vesi- tai luonnonsuojelulain suojelemissa luontotyyppejä. Arvokkaiden kohteiden valintakriteerit ovat perustuneet kohteiden luonnontilaan, edustavuuteen ja lajistoon. (lähde: Luonto- ja maisemaselvitys 10.10.2018 Teppo Häyhä)

Arvokkailla luontotyyppikohteilla tarkastettiin luonnontila, selvitettiin pinta-ala, kasvillisuustyyppit, ekologiset erityispiirteet sekä havainnoitiin eläin- ja kasvilajistoa. Kerättyjen tietojen perusteella kohteiden rajaukset määritettiin tarvittaessa uudelleen, ja luonnontilaltaan suuresti heikentyneitä kohteita ei enää luokiteltu arvokkaiksi. (lähde: Luonto- ja maisemaselvitys 10.10.2018 Teppo Häyhä)

Luontotyyppikartoituksen maastotyöt on tehty 28.6.2015 ja 16.9.2016 välisenä aikana. Kartoituksiin on käytetty 54 maastopäivää, joista kuusi kesällä ja syksyllä 2015 sekä loput 48 vuoden 2016 aikana. Suurin osa aineistosta on kerätty lajistosiselvitysten (liito-orava, linnusto, viitasammakko, sudenkorennot) yhteydessä. Lähes kaikilla arvokkaiksi tulkituilla luontotyyppikohteilla on tehty havaintoja eri vuodenaikoina kahdesta kolmeen kertaan. (lähde: Luonto- ja maisemaselvitys 10.10.2018 Teppo Häyhä)

Luontotyyppikartoituksen yhteydessä tehtiin havaintoja suunnittelualueen kasvistosta, jäkälistä ja sienistä. Erityishuomio suunnattiin luontotyyppien hyvää suojeluarvoa osoittavien indikaattorilajien havainnointiin sekä harvinaisiin lajeihin. Harvinaisille lajeille tärkeät luontotyypit, kuten lehtometsät, luonnonmetsät ja rantakosteikot, inventoitiin muita alueita tarkemmin. Maastossa vaikeasti tunnistettavista kasveista, jäkälistä ja sienistä kerättiin näytteitä mikroskoopilla tehtävää määrittystä varten. Huomionarvoisista lajeista otettiin valokuvia, ja tärkeimmät uudet esiintymät dokumentoitiin näytteiden avulla. (lähde: Luonto- ja maisemaselvitys 10.10.2018 Teppo Häyhä)

Luonto- ja maisemaselvityksessä on esitetty seuraavat arvokkaat luontotyyppialueet:

Metsät

- 40. Iso Pahkalammen metsät (Arvoluokka Iso Pahkalammen alue: V)
- 31. Pirttijärven metsä (Arvoluokka: M+)
- 24. Särkijärven saarimetsä (Arvoluokka: M+)
- 6. Pieni-Vehmaisén vuori (Arvoluokka: M)
- 1. Hoilanvuorten alue (Arvoluokka Hirvijärven alue: M+)
- 32. Hakosenlahden metsä (Arvoluokka: P+)
- 34. Tappelukankaan rantarinne (Arvoluokka: P)
- 23. Siikajärven metsä (Arvoluokka: P-)
- 46. Ruokosuon metsä (Arvoluokka: P-), (Kaava-alueen ulkopuolella)
- 3. Harjulanlahden purelehto (Arvoluokka: P-)

Kohdenumerointi viittaa luonto- ja maisemaselvityksen 10.10.2018 liitteen 1 (yhteenvetotaulukko) numerointiin (selvityksen sivut 132-133).

Yksityiskohtaisemmat kohdekuvaukset löytyvät luonto- ja maisemaselvityksen sivuilta 17-30 sekä yhteenveto (arvaluokitus, erityisarvot ja suojelustatus ym.) kohteista luonto- ja maisemaselvityksen liitteessä 1. Yhteenvetotaulukko.

Suot

1. Hirvijärvensuo (Arvaluokka Hirvijärven alue: M+)
42. Kivikalalammen suo (Arvaluokka: M), (Kaava-alueen ulkopuolella)
18. Pohjoislahden tulvaniitty (Arvaluokka Pohjoislahden niitty ja metsä: M)
1. Lustinlahden korpi (Arvaluokka Hirvijärven alue: M+)
4. Heinälammen korpi (Arvaluokka Heinälammen alue: P+)
28. Hangassuo (Arvaluokka: P-), (Kaava-alueen ulkopuolella)
12. Kekälelän suot (Arvaluokka: P-)
7. Iso-Vehmaisen rantasuo (Arvaluokka Iso-Vehmaisen pohjoispää: P-)
35. Sääkslahdenniemen korpi, Isl:n mukainen suojeltu luontotyyppikohde, tervaleppäkorpi (Arvaluokka Sääkslahden tervaleppäkorpi: P-)
21. Pohjoislahden luoto (Arvaluokka: P-)

Kohdenumerointi viittaa luonto- ja maisemaselvityksen 10.10.2018 liitteen 1 (yhteenvetotaulukko) numerointiin (selvityksen sivut 132-133).

Yksityiskohtaisemmat kohdekuvaukset löytyvät luonto- ja maisemaselvityksen sivuilta 30-39 sekä yhteenveto (arvaluokitus, erityisarvot ja suojelustatus ym.) kohteista luonto- ja maisemaselvityksen liitteessä 1. Yhteenvetotaulukko.

Pienvedet

30. Pirttijärven laskupuro (Arvaluokka: V)
2. Raatojoen alkuosuus (Arvaluokka: P)
43. Laitiolampi (Arvaluokka: P), (Kaava-alueen ulkopuolella)
32. Valkealampi (Arvaluokka Hakosenlahden metsä-Valkealampi: P+)

Kohdenumerointi viittaa luonto- ja maisemaselvityksen 10.10.2018 liitteen 1 (yhteenvetotaulukko) numerointiin (selvityksen sivut 132-133).

Yksityiskohtaisemmat kohdekuvaukset löytyvät luonto- ja maisemaselvityksen sivuilta 39-44 sekä yhteenveto (arvaluokitus, erityisarvot ja suojelustatus ym.) kohteista luonto- ja maisemaselvityksen liitteessä 1. Yhteenvetotaulukko.

Lisäksi luonto- ja maisemaselvityksessä on tuotu esille seuraavat vesilain suojelemat vesiluontotyypit:

13. Soikea Soimalampi, alle 1 ha:n lampi (Arvaluokka: P-)
14. Pyöreä Soimalampi, alle 1 ha:n lampi (Arvaluokka: P-)
20. Siikajoki, luonnontilainen puro (Arvaluokka: P)
(puron välitön lähiympäristö on metsälain 10 § erityisen tärkeä elinympäristö)

Kohdenumerointi viittaa luonto- ja maisemaselvityksen 10.10.2018 liitteen 1 (yhteenvetotaulukko) numerointiin (selvityksen sivut 132-133).

Kalliot ja lohkariekot

9. Vehkoonvuoren rinne (Arvoluokka Vehkoonvuoren ranta: P-)

15. Kalliolamminvuori (Arvoluokka: P-)

38. Lehenmäen jyrkänne (Arvoluokka Lehenmäki: P-)

45. Vakkalammen kallio (Arvoluokka Vakkalammen kalliorinne: P-)

Kohdenumerointi viittaa luonto- ja maisemaselvityksen 10.10.2018 liitteen 1 (yhteenvetotaulukko) numerointiin (selvityksen sivut 132-133).

Yksityiskohtaisemmat kohdekuvaukset löytyvät luonto- ja maisemaselvityksen sivuilta 45-47 sekä yhteenveto (arvaluokitus, erityisarvot ja suojelustatus ym.) kohteista luonto- ja maisemaselvityksen liitteessä 1. Yhteenvetotaulukko.

Luonto- ja maisemaselvitys on kaavaselostuksen liitteenä 6. Arvokkaiden luontotyyppien rajaukset on esitetty myös ympäristötietokartalla, liitteenä 3.

5.6.2 Liito-orava

Luonto- ja maisemaselvityksen liito-oravaselvityksen tavoitteena on ollut paikantaa selvitysalueella sijaitsevat lajin elinpiirit ja pesäpuut. Liito-oravaselvityksen maastotyöt tehtiin pääasiassa 13.3.16 ja 24.3.16 välisenä aikana. Muutamia tarkastuksia tehtiin huhti- ja toukokuussa 2016 muiden lajistosiselvitysten ja luontotyyppikartoitusten yhteydessä. (lähde: Luonto- ja maisemaselvitys 10.10.2018 Teppo Häyhä). Liito-oravaselvityksen koko menetelmäkuvaus löytyy luonto- ja maisemaselvityksen sivuilta 47-48.

Luonto- ja maisemaselvityksessä on inventoitu seuraavat liito-oravareviirit, joilla sijaitsee liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja:

- Iso-Vehmainen, Vehmaissilta
- Pirttijärvi, Puukkolammenvuoren eteläosa
- Pirttijärvi, Tappelukankaan ranta
- Palosjärvi, laskupuro
- Riihijärvi, Lehtola
- Pieni-Vehmainen, Pieni-Vehmaisen vuori
- Hirvijärvi, Hoilanvuorten rantanotko
- Hirvijärvi, Hoilanvuorten ranta
- Siikajärvi, Pohjoislahden ranta
- Palosjärvi, Tulisalmi
- Palosjärvi, Sääkslahden metsä
- Heinälampi, itäranta

Yksityiskohtaisemmat kohdekuvaukset löytyvät luonto- ja maisemaselvityksen sivuilta 47-55.

Liito-oravareviirien ydinalueiden rajaukset sekä pesäpuiden sijainti on esitetty ympäristötietokartalla, liitteenä 3.

Luonto- ja maisemaselvityksen liito-oravainventoinnissa tehtyjä muita havaintoja liito-oravasta:

- Hirvijärvi, Harjulahden ranta
- Palosjärvi, Hakosenlahden metsä
- Siikajärvi, Itärannan metsä
- Siikajärvi, Särkisuo
- Iso Pahkalampi, luoteisrannan metsä

Yksityiskohtaisemmat kohdekuvaukset löytyvät luonto- ja maisemaselvityksen sivuilta 55-57. Luonto- ja maisemaselvitys on kaavaselostuksen liitteenä 6.

5.6.3 Viitasammakko

Luonto- ja maisemaselvityksen viitasammakkojen havainnoinnin tarkoituksena on ollut selvittää suunnittelualueella sijaitsevat lajin elinalueet ja lisääntymispaikat. Viitasammakko (*Rana arvalis*) on Euroopan unionin 66 luontodirektiivin (Neuvoston direktiivi 92/43, ETY, liite IVa) suojelema laji, jonka kaikenlainen häirintä sekä lisääntymispaikkojen hävittäminen ja heikentäminen ovat kiellettyjä (lähde: Luonto- ja maisemaselvitys 10.10.2018 Teppo Häyhä).

Viitasammakon esiintymistä selvitettiin havainnoimalla lisääntymisaikaan äänneleviä yksilöitä. Havainnointi kohdistettiin lajille sopiviin elinympäristöihin, joita ovat rantakosteikot (rantaluhdat, rantaniityt ja pensaikot), pienet lammet, lampareet ja suot. Potentiaaliset elinympäristöt paikannettiin karttatarkastelun perusteella. Viitasammakoiden havainnointit tehtiin 5.5.16 ja 12.5.16 välisenä aikana. (lähde: Luonto- ja maisemaselvitys 10.10.2018 Teppo Häyhä).

Viitasammakkoselvityksen koko menetelmäkuvaus löytyy luonto- ja maisemaselvityksen sivuilta 65-66.

Luonto- ja maisemaselvityksessä on inventoitu seuraavat viitasammakoiden lisääntymisalueet:

- Iso Pahkalampi
- Palosjärven Tulisalmi
- Palosjärven Rimmin itäranta

Yksityiskohtaisemmat kohdekuvaukset löytyvät luonto- ja maisemaselvityksen sivuilta 68-70.

Luonto- ja maisemaselvitys on kaavaselostuksen liitteenä 6. Viitasammakon lisääntymisaluiden rajaukset on esitetty myös ympäristötietokartalla, liitteenä 3.

5.6.4 Sudenkorennot

Luonto- ja maisemaselvityksen sudenkorentoselvityksen tavoitteena on ollut (1) paikantaa suunnittelualueella esiintyvien luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittujen lajien lisääntymisalueet, (2) paikantaa muut sudenkorennoille tärkeät alueet ja (3) kerätä tietoja alueen sudenkorentofaunasta (lähde: Luonto- ja maisemaselvitys 10.10.2018 Teppo Häyhä).

Sudenkorentoselvityksessä havainnoitiin kaikki yli kymmenen hehtaarin suuruiset järvet, kaikki yli 1,5 hehtaarin suuruiset lammet ja suurin osa 0,5-1,5 hehtaaria kuuluvista lammista. Pienempiä lampia havainnoitiin satunnaisesti. Selvitettävien kohteiden joukosta rajattiin pois osa suojelealueiden vesistöistä. Virtavesistä havainnoitiin Pirttijärven laskupuro, Iso-Pahkalammesta laskevan Pahkapuron alkuosuus, Siika- ja Särkijärven välinen Siikajoki sekä Hirvijärvestä alkavan Raatojoen alkuosuus ja Heinälammen ympäristö (lähde: Luonto- ja maisemaselvitys 10.10.2018 Teppo Häyhä).

Havainnointit on tehty pääasiassa kesällä 2016 ajanjaksolla 6.6.2016 - 26.7.2016. Muutamia vesistöjä inventoitiin kesällä ja syksyllä 2015 (28.6.2015 - 9.9.2015). Toistoinventointeja tehtiin muun muassa niillä vesistöillä, joilla toinen inventointi osui direktiivilajien lentokauden ulkopuolelle (lähde: Luonto- ja maisemaselvitys 10.10.2018 Teppo Häyhä).

Sudenkorentoselvityksen koko menetelmäkuvaus löytyy luonto- ja maisemaselvityksen sivuilta 70-71.

Luonto- ja maisemaselvityksessä on inventoitu seuraavat luontodirektiivin liitteen IV(a) sudenkorentolajin lisääntymisalueet:

Kirjojokikorento:

- Pirttijärven laskupuro

Lummelampikorento:

- Särkijärvi, Kylmälahti
- Särkijärvi, Myllylahti
- Särkijärvi, Huutokallion lahti
- Kekälelampi, pohjoispää

- Heinälampi
- Oinaslampi
- Iso-Vehmainen
- Vehkalampi
- Iso-Pahkalampi
- Laitiolampi (kaava-alueen ulkopuolella)
- Siikajärvi, Sankarinlahti

Sirolampikorento:

- Sammakkolampi
- Pyöreä ja Soikea Soimalampi
- Särkilampi
- Pyöreälampi

Yksityiskohtaisemmat kohdekuvaukset löytyvät luonto- ja maisemaselvityksen sivuilta 76-84.

Luonto- ja maisemaselvityksen sudenkorentoinventoinnissa määritetyt muut sudenkorenoille tärkeät alueet:

- Siikajoki

Yksityiskohtaisempi kohdekuvaus löytyy luonto- ja maisemaselvityksen sivuilta 90-91.

Luonto- ja maisemaselvitys on kaavaselostuksen liitteenä 6. EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) sudenkorentolajien lisääntymisalueiden rajaukset on esitetty myös ympäristötietokartalla, liitteenä 3.

5.6.5 Linnustollisesti arvokkaat alueet

Luonto- ja maisemaselvityksessä on inventoitu seuraavat arvokkaat linnustoalueet:

- Iso Pahkalammin alue (Iso Pahkalampi)
- Palosenlahden luodot (Palosjärvi)
- Taipaleensaaret (Siikajärvi)

Yksityiskohtaisemmat kohdekuvaukset löytyvät luonto- ja maisemaselvityksen sivuilta 63-65.

Luonto- ja maisemaselvitys on kaavaselostuksen liitteenä 6. Linnustollisesti arvokkaiden alueiden rajaukset on esitetty myös ympäristötietokartalla, liitteenä 3.

5.6.6 Uhanalaiset ja harvinaiset kasvit

Suunnittelualueen rannoilta, Natura-alueiden ulkopuolelta tunnetaan 60 uhanalaisen ja harvinaisen kasvin, jäkälän ja sienien esiintymää. Näistä 28 on putkilokasvien, 17 sammalten, 11 jäkälän ja neljä sienien esiintymiä.

Uhanalaisten ja harvinaisten kasvien 60:sta esiintymästä 54 sijaitsee kaavan luontoselvityksessä arvokkaiksi rajatuilla alueilla. Arvokkaiksi rajattujen alueiden ulkopuolelle jää yksi ketoneilikan kasvupaikka pihakedolla ja musta-apilan kaksi tienvarren kasvupaikkaa. Lisäksi raidankehkojäkälällä, samettikesijäkälällä ja harajuurella on yksi kasvupaikka arvokkaiksi rajattujen alueiden ulkopuolella.

Yksityiskohtaiset kohdetiedot löytyvät kaavaselostuksen liitteenä 6 olevasta luonto- ja maisemaselvityksestä.

5.7 Maisemallisesti arvokkaat alueet

Suunnittelualueella ei sijaitse valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita.

Rantaosayleiskaavan muutosta varten laaditussa luonto- ja maisemaselvityksessä (T. Häyhä, 16.1.2017, päivitys 10.10.2018) tuotiin esille seuraavat maisemallisesti arvokkaat alueet:

- Hirvijärven eteläosa
- Taipaleensaaret
- Särkijärven saari
- Kalliolammenvuori
- Vakkalammen kallio

Maisemaselvityksen menetelmäkuvaus sekä yksityiskohtaisemmat kohdekuvaukset löytyvät luonto- ja maisemaselvityksen sivuilta 99-104.

Luonto- ja maisemaselvitys on kaavaselistuksen liitteenä 6. Maisemallisesti arvokkaiden alueiden rajaukset on esitetty myös ympäristötietokartalla, liitteenä 3.

5.8 Rakennettu kulttuuriympäristö

Suunnittelualueelle ei sijoitu valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009) eikä maakunnallisesti arvokkaita kulttuuriympäristöjä.

5.8.1 Rakennusinventoinnit

Suunnittelualueelle on laadittu Toivakan rakennusinventointi (Keski-Suomen museo 1990).

Rantaosayleiskaavan muutosta varten laadittiin uusi rakennus selvitys (N. Könönen 2017), jonka tarkoitus oli tarkistaa 1990-luvulla inventoitujen kohteiden tila ja mahdollisesti täydentää sitä uusilla kohteilla. Inventoinnin arvokkaimmat kohteet arvotettiin luokkiin s ja s2:

- **s**
Rakennus, pihapiiri tai kokonaisuus, jonka ominaispiirteet tulisi säilyttää. Rakennuksia ei saa purkaa tai kohteen ominaispiirteitä muuttaa ilman pakottavaa syytä.
- **s2**
Rakennus, pihapiiri tai kokonaisuus, jonka ominaispiirteitä tulisi vaalia. Rakennuksia ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä.

Rakennus selvityksen kohteet suunnittelualueella:

KOHDE	ARVO	KAAVAMERKINTÄ-SUOSITUS
9. Hietala, Olkilammen kämpmä	Historiallisesti ja rakennushistoriallisesti arvokas	s2
24. Niemistö	Vanha pihapiiri on rakennushistoriallisesti arvokas ja viljelymaiseman kanssa maisemallisesti arvokas	s2
25. Rantala	Vanha pihapiiri on historiallisesti ja rakennushistoriallisesti arvokas	s2
26. Paloskylän raitti		
27. Paloskylän koulu	Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas	s2
28. Hauklahti	Rakennushistoriallisesti arvokas	s2
29. Kivistö	Rakennushistoriallisesti arvokas	s
30. Lepola		

Rakennus inventoinnin luokkien s ja s2 kohteet on esitetty kohdemerkinnällä ympäristötietokartalla, liitteenä 3. Yksityiskohtaiset kohdetiedot löytyvät liitteenä 8 olevasta rakennus inventoinnista.

5.9 Muinaismuistokohteet ja irtolöydöt

Suunnittelualueelle on laadittu aiemman rantayleiskaavoituksen yhteydessä arkeologinen inventointi: Itäisen alueen rantaosayleiskaavan arkeologinen inventointi (Museovirasto 2003).

Lisäksi vuonna 2010 on tehty Metsähallituksen metsätalouden KMO kulttuuriperintöinventointi Jyväskylän seudulla (Metsähallituksen julkaisu; Mustonen, R. 2011). Inventoinnin tarkoituksena oli paikantaa ja dokumentoida ihmistoiminnan jälkiä kivikaudelta 1960-luvulle Metsähallituksen hallinnoimilla metsätalousalueilla. Joitakin kohteita lisättiin inventoinnin perusteella Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin.

Museoviraston muinaisjäännösrekisterin mukaan suunnittelualueelle sijoittuu yksi muinaisjäännöskohde:

- Palosjärvi-Sääkslahti

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat, viljelyröykkiöt

Ajoitus: historiallinen

Kuvaus: kesämökkkitontin pihassa ja viereisessä kuusimetsässä 10 röykkiötä läpimitaltaan 2-4 m.

6. RANTAOSAYLEISKAAVAN MUUTOKSEN TAVOITTEET

6.1 Lähtökohdat ja yleistavoitteet

Toivakan kunnan ranta-alueilla on voimassa seuraavat rantaosayleiskaavat:

- Itäisen alueen rantaosayleiskaava (hyväksytty 12.11.2003, tullut voimaan 1.7.2009), 11.12.2017 hyväksytty Itäisen alueen rantaosayleiskaavan osa-alueen 1 muutos (sekä laajennus ja osittainen kumoaminen) on korvannut voimaan tultuaan 25.5.2018 osittain 1.7.2009 voimaan tulleen rantaosayleiskaavan
- Itäisen alueen rantaosayleiskaavan muutos 2013 Särkijärvellä
- Läntisen alueen rantaosayleiskaava (hyväksytty 11.11.2004, tullut pääosin voimaan 1.7.2009)
- Leppäveden rantaosayleiskaava, osa-alueet 1 ja 2 (hyväksytty 13.8.2007, tullut pääosin voimaan 1.7.2009)

Rantaosayleiskaavan muutoksen yleistavoitteena on:

- säilyttää voimassa olevan rantaosayleiskaavan vielä toteutumaton rakennusoikeus
- päivittää rantaosayleiskaava teknisesti huomioiden mm. nykyinen kiinteistö- ja rakentamistilanne sekä myönnetyt poikkeamiset
- korjata voimassa olevassa kaavassa esille tulleet virheet
- tutkia voimassa olevassa kaavassa esille tulleet muutostarpeet, ja muuttaa kaavaa, mikäli muutos on kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteiden mukaan mahdollinen
- päivittää kaavan suunnitteluperiaatteet huomioiden mm. Hämeenlinnan hallinto-oikeuden 24.2.2006 päätös koskien Läntisen alueen rantaosayleiskaavan hyväksymispäätöstä
- muuttaa voimassa olevan rantaosayleiskaavan suunnitteluperusteena ollut rantasuunnittelun emätilan rajaamisajankohta 1.7.1959 > 15.10.1969
- nostaa rantarakentamisen mitoitusta rakentamiseen edullisilla ranta-alueilla ja kylien läheisillä ranta-alueilla
- tukea lomarakennuspaikkojen käyttötarkoitusten muutoksia ja lisätä pysyvän asuinrakentamisen osuutta vakituisen asumisen kannalta edullisilla ranta-alueilla
- nostaa rakennuspaikkakohtaista rakennusoikeuden enimmäismäärää ja kehittää rakentamisalueiden kaavamääräyksiä
- turvata maanomistajien tasapuolinen kohtelu olosuhteiltaan samankaltaisilla ranta-alueilla

- huomioida matkailun erityistarpeet
- huomioida ranta-alueisiin kohdistuvat yleiset tarpeet sekä turvata vesistöjen ja rantojen ominaispiirteiden ja mahdollisten erityisarvojen (esim. luontoarvot ja kulttuuriympäristöt) säilyminen

6.2 Ohjausvaikutus

Rantaosayleiskaavan muutos laaditaan oikeusvaikutteisena siten, että Toivakan kunta voi myöntää yleiskaavan perusteella rakennusluvut ainakin tavanomaiselle loma- ja asuinrakentamiselle. Rantaosayleiskaavaa voidaan käyttää rakennuslupien perusteena myös tavanomaisesta rantarakentamisesta poikkeavilla alueilla esim. pienimuotoisilla matkailupalvelujen alueilla, kun rantayleiskaava laaditaan ohjausvaikutukseltaan riittävän yksityiskohtaisena kaavana.

Tavoitteena on, että rantaosayleiskaavan muutoksen myötä poikkeamislupien tarve alueella vähenee.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan:

- Yleiskaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa ranta-asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.
- Rakennusjärjestyksen määräykset ovat oikeusvaikutteisen osayleiskaavan alueella toissijaisia eli kaava määräyksineen syrjäyttää sen kanssa ristiriidassa olevat rakennusjärjestyksen määräykset.
- Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista.
- Yleiskaava ei ole ranta-asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin edellä esitetyn asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

6.3 Valtakunnalliset ja maakunnalliset tavoitteet

Rantaosayleiskaavan muutoksessa tulee huomioida valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä maakuntakaavan ohjausvaikutus.

Valtioneuvoston päätöksen 14.12.2017 mukaiset uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Maakuntakaava on MRL:n mukaan ohjeena laadittaessa tai muutettaessa yleiskaavaa.

6.4 Selvitysaineistojen asettamat tavoitteet

Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus (MRL 9§).

Luonnonympäristö ja -maisema

Luonto- ja maisemaselvityksessä esille tulleet ranta-alueiden erityisarvot ja ominaispiirteet turvataan ensisijaisesti uuden rakentamisen sijoittamisella ja / tai kaavamääräyksin. Arvokkaiksi inventoidut ranta-alueet pyritään säilyttämään uuden rakentamisen ulkopuolella, mikäli se on maanomistajien tasapuolisen kohtelun ja yleiskaavan kohtuullisuuden mukaan mahdollista. Suppea-alaisten luontokohteiden arvot voidaan yleensä turvata siirtämällä rakennusoikeutta arvokkailta ranta-alueilta maanomistajan muille rannoille. Arvokkaiden alueiden mahdollinen uusi rakentaminen tulee sijoittaa alueen erityisarvot huomioiden tapauskohtaista harkintaa noudattaen.

Osayleiskaavalla voidaan myös tarkastella mahdollisia rantarakennusoikeuden menetyksen korvauskysymyksiä luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitetuilla ranta-alueilla esim. Natura 2000- verkostoon kuuluvilla alueilla tai suojeluohjelmien alueilla.

Kulttuuriympäristö

Rantayleiskaavalla pyritään edistämään suunnittelualueella sijaitsevien arvokkaiden kulttuuriympäristöjen (kulttuuri- ja perinnemaisemat) ja arvokkaan rakennuskannan säilymistä.

Arkeologia

Kiinteät muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain nojalla suojeltua. Rantayleiskaavalla pyritään edistämään suunnittelualueella sijaitsevien kiinteiden muinaisjäännösten säilymistä. Tavoitteena on, että näille alueille ei osoiteta uusia rakennuspaikkoja tai muuta alueen nykytilaa merkittävästi muuttavaa maankäyttöä.

Muuta

Muut selvitysaineistot huomioidaan rantayleiskaavoituksessa tapauskohtaista harkintaa noudattaen riittävällä tavalla. Mm. maakunnallisten maisema-alueiden selvitystä tullaan päivittämään kaavaprosessin aikana.

6.5 Liikenne

Rantaosayleiskaavoituksen tavoitteena on osoittaa uudet rakentamisalueet tukeutuen jo olemassa olevaan tieverkostoon.

Rantaosayleiskaavalla ei tutkita yksityiskohtaisesti eikä osoiteta kiinteistö- tai rakennuspaikka-kohtaisia tieyhteyksiä. Kulkuoikeudet rakennuspaikoille tulevat ratkaistavaksi kiinteistönmuodostamislain perusteella.

Liikenteen meluhäiriö ja maanteiden suoja-aluevaatimukset tulee huomioida rantasuunnittelussa.

6.6 Vesihuolto

Vesihuollon toiminta-alueen ulkopuolella rantaosayleiskaavalla osoitettavien rakennuspaikkojen vesihuolto tulee pystyä lähtökohtaisesti järjestämään rakennuspaikkakohtaisesti noudattaen kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä sekä kunnan määräyksiä.

Rantaosayleiskaavalla ei tutkita eikä osoiteta rakennuspaikkakohtaisia vesihuoltojärjestelyjä.

6.7 Eri maankäyttömuotojen tavoitteet

6.7.1 Lomarakentaminen

- Tavanomainen loma-asuminen suunnitellaan lähtökohtaisesti voimassa olevan rantaosayleiskaavan mukaisesti omarantaisina rakennuspaikkoina.

- Maanomistajien toivomuksesta loma-asutusta voidaan ohjata myös takamaastoon. Rantaosayleiskaavan muutokseen perustuvat voimassa olevaan kaavan nähden uudet rakennuspaikat voidaan myös siirtää takamaastoon, jos siirtäminen on välttämätöntä alueen erityisarvojen turvaamiseksi.

- Loma-asutus pyritään keskittämään yhtenäisiin ryhmiin rakentamisen piiriin jo kuuluville rannosille, jolloin rakentamisesta vapaata yhtenäistä rantaviivaa jää riittävästi.

- Saarien rakennusoikeus tulee mahdollisuuksien mukaan siirtää maanomistajan mantereella sijaitseville ranta-alueille.

6.7.2 Asuinrakentaminen

- Rakennusoikeutta laskettaessa asuinrakennuspaikka mukaan lukien maatilain talouskeskus ja lomarakennuspaikka ovat mitoituksellisesti samanarvoisia sijainniltaan vastaavilla paikoilla (1 rakennusyksikkö).

- Yleiskaavalla voidaan osoittaa uusia ympärivuotisen asumisen rakennuspaikkoja ja tukea olevien lomarakennuspaikkojen käyttötarkoituksen muutoksia asuinrakennuspaikoiksi noudattaen seuraavia periaatteita :

* kaikki vesihuollon toiminta-alueeseen kuuluvat ranta-alueet ovat edullisia vakituiseen asumiseen

* asuinrakentamista voidaan lähtökohtaisesti ohjata niiden vesistöjen ranta-alueille, missä on jo olemassa olevia asuinrakennuspaikkoja

* asuinrakentamista ei lähtökohtaisesti ohjata sellaisten vesistöjen ranta-alueille, missä on nykyisin ainoastaan lomarakennuspaikkoja

* pysyvää asutusta ei kuitenkaan ohjata saariin eikä kulkuyhteyksien kannalta tai muutoin epäedullisille rannanosille

- Toimivien mautilojen talouskeskusten alueiden kehitystarpeet pyritään huomioimaan yleiskaavoituksen keinoin.

6.7.3 Matkailualueet

Rantaosayleiskaavoituksen tavoitteena on tukea alueen matkailuelinkeinotoimintaa. Yleiskaavassa voidaan osoittaa tavanomaista rantarakentamista poikkeavia matkailupalvelujen alueita.

Tavanomaisesta rantarakentamisesta merkittävästi poikkeavien matkailupalveluhankkeiden toteuttamiseen osayleiskaavan suunnittelutarkkuus ja ohjausvaikutus ei kuitenkaan mahdollisesti ole riittävä. Tällaisten alueiden toteuttamiseen tarvitaan yksityiskohtaisempi ranta-asemakaava tai asemakaava.

6.7.4 Virkistysalueet

Suunnittelussa tulee huomioida alueeseen kohdistuvat valtakunnalliset, maakunnalliset ja paikalliset virkistyskäyttötarpeet.

Yleiseen virkistyskäyttöön tarkoitettujen kohteiden osoittamisen yhteydessä tulee huomioida myös virkistyskohteiden toteuttamisvastuisiin ja -velvollisuuksiin liittyvät kysymykset.

Ranta- ja vesialueiden virkistyskäyttö perustuu nykyisin pääasiassa jokamiehenoikeuteen. Rantasuunnittelun tavoitteena on säilyttää edelleen riittävästi yhtenäisiä rakentamisesta vapaita rantoja jokamiehenoikeudella tapahtuvan liikkumisen turvaamiseksi.

Rantojen yleistä virkistyskäyttöä voidaan ohjata erityisesti tehokkaamman rantarakentamisen alueilla osoittamalla venevalkamia ja uimarantoja.

6.7.5 Suojelualueet

Perustetut luonnonsuojelualueet ja Natura 2000- verkostoon kuuluvat luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitetut alueet osoitetaan rantaosayleiskaavassa luonnonsuojelualueiksi. Osayleiskaavoissa voidaan osoittaa myös uusia luonnonsuojelualueita perustuen kaavan selvitysaineistoihin. Muina suojelualueina osoitetaan esim. mahdolliset luonnonsuojelulain mukaisen luontotyyppikohteiden alueet.

Rantaosayleiskaavalla voidaan myös tarkastella mahdollisia rantarakennusoikeuden menetyksen korvauskysymyksiä luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitetuilla ranta-alueilla esim. Natura 2000- verkostoon kuuluvilla alueilla tai suojeluohjelmien alueilla.

6.7.6 Erityisalueet

Rantaosayleiskaavasunnittelussa tulee huomioida rakentamiseen mahdollisesti vaikuttavat erityisalueet. Erityisalueilla saattaa olla rakentamista rajoittava tai kokonaan estävä vaikutus.

Toivakan kunnan itäisen alueen rantaosayleiskaavan osa-alueen 2 alueella tällaisia erityisalueita ovat puolustusvoimien toimintojen suoja-alueet sekä valtatie 4 ja maanteiden mahdolliset suoja- ja melualueet.

6.7.7 Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet

Rantaosayleiskaavoituksessa otetaan huomioon, että maa- ja metsätalouselinkeinon harjoittamisedellytykset säilyvät eikä kaavalla aiheuteta maa- ja metsätalouselinkeinoille kohtuuttomia rajoituksia.

Rakennusoikeus siirretään rantayleiskaavalla ranta-alueiden maa- ja metsätalousvaltaisilta alueilta maanomistajakohtaisesti rakentamisalueille.

Yhtenäisillä maa- ja metsätalouskäytössä säilyvillä ranta-alueilla on tärkeä merkitys jokamiehenoikeudella tapahtuvaan liikkumiseen vesistöjen ranta-alueilla ja rantautumispaikkoina vesiläliikkuville.

7. SUUNNITTELU- JA MITOITUSPERIAATTEET

Tämä rantaosayleiskaavan muutos laaditaan noudattaen Toivakan kunnanvaltuuston 27.4.2015 hyväksymiä itäisen alueen rantaosayleiskaavan muutoksen suunnittelu- ja mitoitusperusteita.

7.1 Suunnitteluperiaatteet

7.1.1 Emätilaperiaate

Taustaa

Toivakan kunnan alueelle aiemmin laadituissa rantaosayleiskaavoissa on käytetty suunnittelu- perusteena emätilaperiaatetta, jonka tarkoituksena on maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaaminen tilojen rantarakennusoikeuksia määritettäessä. Toivakan rantaosayleiskaavojen emätilan rajaamisajankohtana on käytetty ajankohtaa 1.7.1959.

Emätilan rajaamisajankohta ja määritelmä

Toivakan kunnan itäisen alueen rantaosayleiskaavan osa-alueen 2 muutoksessa käytetään emätilan rajaamisajankohtana ajankohtaa **15.10.1969**, koska alueen rantarakentaminen on alkanut yleistyä vasta 1970- luvulta alkaen. Suunnittelualueen kaikista rakennuspaikoista noin 80 % sijaitsee kiinteistöllä, joka on muodostunut ajankohdan 15.10.1969 jälkeen. Emätilan rajaamisajankohtaa **15.10.1969** perustellaan yleisesti myös sillä, että silloin rakennuslakiin lisättiin rantakaavoitusta koskevat säädökset.

Rantasuunnittelun emätila on siten ajankohdan 15.10.1969 mukainen tila. Rantasuunnittelun emätila voi olla ennen 15.10.1969 rekisteröity ja edelleen voimassa oleva kiinteistö tai rantasuunnittelun emätila voi muodostua useista nykyisin voimassa olevista 15.10.1969 jälkeen emätilasta muodostuneista kiinteistöistä.

Emätilan rakennusoikeus

Kullekin emätilalle määritetään laskennallinen kokonaisrakennusoikeus rakennusyksiköinä perustuen muunnetun rantaviivan pituuteen ja ranta-alueen mitoitusarvoon.

Emätilan rantarakennusoikeus lasketaan siten, että emätilan muunnetun rantaviivan pituus (km) kerrotaan osa-alueen mitoitusluvulla (rakennusyksikköä / muunnettu ranta-km). Saatu yhden desimaalin tarkkuudella laskettu luku pyöristetään siten, että jos desimaaliosa on suurempi tai yhtä suuri kuin 0,5, pyöristäminen tapahtuu ylöspäin lähimpään kokonaislukuun. Vastaavasti jos desimaaliosa on pienempi kuin 0,5 pyöristäminen tehdään alaspäin lähimpään kokonaislu-

kuun. Saatu luku kertoo kantatilan omarantaisten rakennusyksikköjen enimmäislukumäärän. Eli jos pyöristämätön luku on 2,5, rakennuspaikkojen lukumääräksi tulee kolme. Mikäli taas rakennusoikeuslaskelman pyöristämätön luku on 2,4 rakennuspaikkojen lukumääräksi tulee kaksi.

Rakennusoikeuttaan käyttämättömän emätilan rakennusoikeus on kuitenkin yksi rakennusyksikkö rantarakennusoikeutta mitoittavilla ranta-alueilla, mikäli tila täyttää rakennusjärjestyksen asettamat rantarakennuspaikan vaatimukset, vaikka suunnitteluperusteen mukainen laskennallinen rakennusoikeus jäisi alle yhden rakennusyksikön.

Emätilan käyttämä rakennusoikeus

Emätilan käyttämä rakennusyksiköiden määrä perustuu lähtökohtaisesti alueella voimassa olevaan rantaosayleiskaavaan.

Emätilan hyödyntämäksi (käytetyksi) rakennusoikeudeksi katsotaan emätilan ranta-alueen nykyinen rakentamistilanne sekä voimassa olevan kaavan mukaiset vielä toteutumattomat rakennuspaikat. Rantaosayleiskaavan muutoksella osoitetaan vanhoina rakennuspaikkoina emätilalle tai emätilasta muodostuneille tiloille rakennetut rakennuspaikat sekä voimassa olevat rakennus- ja poikkeusluvut.

Ranta-asetmakaavoihin perustuvaa rakennusoikeutta ei katsota koko emätilan hyödyntämäksi rakennusoikeudeksi.

Rantaetäisyyden ja rakennuspaikan käyttötarkoituksen vaikutus emätilan hyödyntämisen rakennusoikeuden laskentaan

Rantaosayleiskaavan alueella sijaitseva loma- tai asuinrakennuspaikka tai maatilatalouskeskuksen alue lasketaan pääsääntöisesti yhtenä (1) rakennusyksikkönä riippumatta rakennuspaikan rantaetäisyydestä.

Taustamaastossa sijaitseva rakennuspaikka voidaan jättää tapauskohtaisen harkinnan perusteella laskematta emätilan käyttämäksi rantarakennusoikeudeksi, jos rakennuspaikalla ei ole esim. kiinteistö- tai maasto-olosuhteista johtuen toiminnallista yhteyttä vesistön rantaan eikä kaavalla tätä yhteyttä muodosteta.

Jos kaava-alueella taustamaastossa sijaitsevaan olemassa olevaan loma- tai asuinrakennuspaikkaan tai maatilatalouskeskukseen liittyy rantasauna, niin saunan ja rakennuspaikan/maatilatalouskeskuksen muodostama kokonaisuus lasketaan yleiskaavassa yhtenä (1) rakennusyksikkönä.

Kaava-alueen ulkopuolella sijaitsevan maatilatalouskeskuksen tai muun rakennuspaikan rantasauna lasketaan yleiskaavassa yhtenä (1) rakennusyksikkönä ja osoitetaan rakennuspaikkana, mikäli emätilalla on jäljellä olevaa rakennusoikeutta.

Emätilan jäljellä oleva rakennusoikeus

Emätilan jäljellä oleva rakennusoikeus saadaan vähentämällä emätilan käyttämä rakennusoikeus emätilan kokonaisrakennusoikeudesta.

Mikäli emätila on käyttänyt rantarakennusoikeutta enemmän kuin nyt laadittavan rantayleiskaavan mitoitusperusteilla emätilalle voitaisiin osoittaa, ei emätilalle osoiteta uusia rakennusyksiköitä.

Rakennusoikeuttaan käyttämättömän emätilan rakennusoikeus on kuitenkin yksi rakennusyksikkö rantarakennusoikeutta mitoittavilla ranta-alueilla, mikäli tila täyttää rakennusjärjestyksen asettamat rantarakennuspaikan vaatimukset, vaikka suunnitteluperusteen mukainen laskennallinen rakennusoikeus jäisi alle yhden rakennusyksikön.

Mikäli jonkin emätilan alueella on emätilan kokonaisrakennusoikeus ylitetty, niin naapurina olevan emätilan rakennusoikeus ei siitä vähene.

Kohtuullisuusharkinta

Mikäli emätilaperiaate tai muu suunnitteluperuste johtaa jossain tapauksessa emätilan tai siitä erotettujen tilojen osalta kohtuuttomaan lopputulokseen voidaan niistä poikkeamista harkita. (**Kohtuullisuusharkinta**). Mahdollista kohtuullisuusharkintaa tulee soveltaa maanomistajien

tasapuolisen kohtelun lähtökohdista yhtenäisesti koko kaavan laajuudessa.

7.1.2 Muunnetun rantaviivan periaate

Rakennusoikeuden määrittämisessä on lähtökohtana emätilan ja nykyisen tilan rantaviivan pituus. Käytetyssä mitoitusstavassa rantaviivan pituutena käytetään ns. muunnettua rantaviivan pituutta.

Toivakan kunnan rantasuunnittelun rantaviivan muuntamistavan perustana on Keski-Suomen Liiton seutukaavan suosituksista ja ns. Etelä-Savon liiton mallista kehitetty laskentatapa, jota on käytetty kunnan alueelle laadituissa rantaosayleiskaavoissa ja poikkeamislupaharkinnassa.

Itäisen alueen rantaosayleiskaavan muutoksessa käytetään alueella voimassa olevan rantaosayleiskaavan mukaista rantaviivan muuntotapaa.

Rantaviivan mittaus tapahtuu 1:10000 kartoilta pienet rantaviivan mutkat oikoen.

Muunnettu rantaviiva saadaan edellisestä muuntamalla sitä seuraavasti:

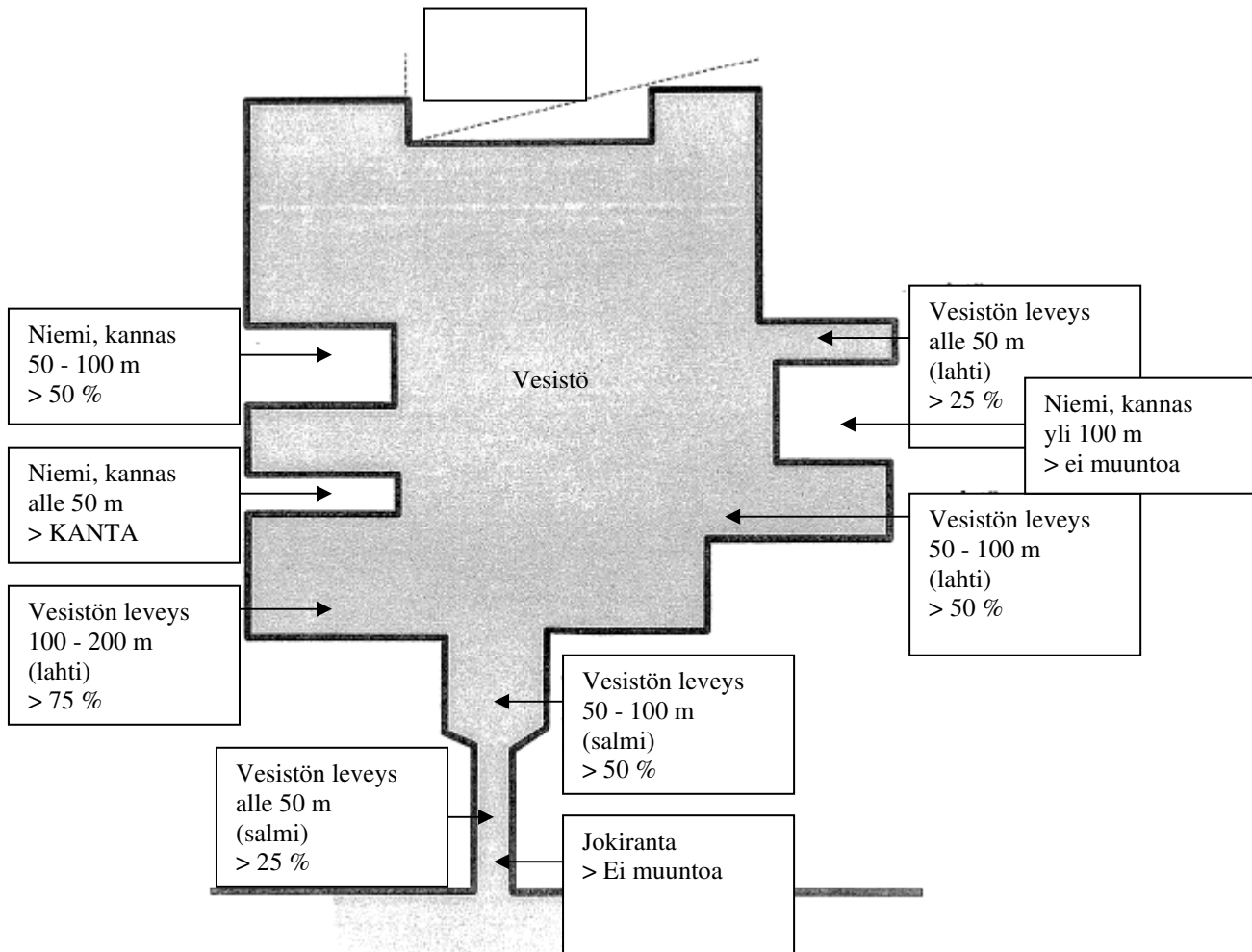
1. Kun niemen tai kannaksen leveys on alle 50 metriä, lasketaan rantaviivaan vain niemen tai kannaksen kanta.
2. Kun niemen tai kannaksen leveys on 50-100 metriä, rantaviivan pituudesta luetaan mitoitusrantaviivaan 50%.
3. Alle 50 metriä leveään vesistön osalla (lahti tai salmi) rantaviivan pituudesta luetaan mitoitusrantaviivaan 25%.
4. Kun vesistön leveys on 50-100 metriä, rantaviivan pituudesta luetaan mitoitusrantaviivaan 50%.
5. Kun vesistön leveys on 100-200 metriä, rantaviivan pituudesta luetaan mitoitusrantaviivaan 75%.

Sellaisia kiinteistönsia, jotka ovat rannasta laskien alle 30 metriä syvyydeltään, ei oteta huomioon mitoitusrantaviivaa laskettaessa, ellei tältä rannanosalta muodostuvaa rakennusoikeutta voida sijoittaa saman tilan muille kiinteistöolosuhteiltaan rakennuskelpoisille rannanosille.

Jos vesistössä oleva saari on rakennuskelvoton (alla 1 ha) ja jää kaavassa rakentamattomaksi, niin saari ei aiheuta vastarantaetäisyydestä (< 200 m) johtuvaa mantereen rantaviivaan muuntoa, koska vastarantaetäisyydestä aiheutuvaa häiriövaikutusta ei voi muodostua.

Jokirannoilla ei käytetä rantaviivan muuntamismenettelyä. Mitoitusrantaviivana käytetään jokirannan luonnollista rantaviivaa.

Tapauskohtaisen harkinnan perusteella voidaan katsoa, että täysin rakennuskelvoton rannanosa, esim. umpeenkasvanut pieni vesistön osa, ei muodosta mitoittavaa rantaviivaa.

Kuva 3. Rantaviivan muuntomalli.

7.1.3 Saman maanomistajan kiinteistöt ja rakennusoikeuden siirtäminen

Samalle maanomistajalle kuuluvia eri kiinteistöjä käsitellään mitoituksellisesti pääsääntöisesti emätilaperiaatteen määräämällä tavalla, jolloin jokaisen kiinteistön rakennusoikeus määräytyy emätilaperiaatteen mukaan.

Samalle maanomistajalle kuuluvia kiinteistöjä voidaan tarkastella saman kaavan alueella yhtenä kokonaisuutena rakennuspaikkoja sijoitettaessa. Rakennusoikeutta voidaan siirtää tilalta toiselle, jos esim. luonto- ja maisema-arvojen huomioiminen, yhtenäisen rakentamisesta vapaan rannan järjestäminen tai muu kaavan tavoitteiden mukainen maankäyttöratkaisu sitä perustelee. Rakennusoikeuksien siirroissa tulee huomioida maanomistajien tasapuolisen kohtelun periaate.

7.1.4 Olemassa olevat rakennusyksiköt

Olemassa olevien rakennusyksikköjen määräytyminen perustuu lähtökohtaisesti alueella voimassa olevaan rantaosayleiskaavaan.

Olemassa olevilla rakennusyksiköillä tarkoitetaan rakennettuja loma- ja asuinrakennusyksiköitä tai erillisiä saunan rakennuspaikkoja sekä sellaisia rakentamattomia rakennuspaikkoja, jolle on myönnetty voimassa olevasta kaavasta poikkeamislupa /rakennuslupa. Rakennusyksikkö voi muodostua myös taustamaaston rakennuspaikasta ja siihen kuuluvasta erillisestä rantaosayleiskaavasta.

Vanha ennen alueella voimassa olevan rantaosayleiskaavan hyväksymistä myönnetty rakennuslupa, joka on jätetty käyttämättä tai kiinteistön muodostaminen rakennuspaikaksi, ei ole peruste olemassa olevan rakennusyksikön osoittamiselle.

Rantayleiskaavassa huomioidaan olemassa olevat rakennuspaikat, eli vaikka vanha rakennuspaikka olisi esim. jollain tavoin kaavan pääperiaatteiden vastainen, rakennuspaikka merkitään kaavaan ja huomioidaan tilan mitoituksessa. Yleiskaava ei siis estä vanhojen rakennusten peruskorjausta tai uusimista. Vanhan rakennuspaikan rakennusoikeus määräytyy olemassa olevien rakennusten lukumäärän ja rakennusten kerrosalan mukaisesti, mikäli yleiskaavalla määritelty rakennuspaikkakohtainen rakennusoikeus on vallitsevaa tilannetta pienempi.

7.1.5 Uudet rakennuspaikat

Uusien rakennuspaikkojen määräytyminen perustuu lähtökohtaisesti alueella voimassa olevaan rantaosayleiskaavaan vielä toteutumattomien rantaosayleiskaavan mukaisten rakennuspaikkojen osalta.

Rantaosayleiskaavan muutoksella osoitettavien uusien rakennuspaikkojen pinta-alan tulee olla Toivakan kunnan rakennusjärjestyksen mukaisesti vähintään 2000 m². Kunnan vesi- ja viemärlaitoksen sekä vesiosuuskuntien toiminta-alueilla vesihuoltoverkkoon liitettävät uudet rakennuspaikat voivat kuitenkin olla pinta-alaltaan alle 2000 m². Kaavan uudet rakentamisalueet pyritään rajaamaan siten, että alueelle muodostettaville rakennuspaikoille tulee rantaviivaa 30-70 m / rakennuspaikka.

7.1.6 Ranta-asemakaavojen alueet

Lainvoimaisten ranta-asemakaavojen alueilla noudatetaan lähtökohtaisesti ranta-asemakaavan mitoitusta ja maankäyttöratkaisua. Rantaosayleiskaavan muutoksella kuitenkin selvitetään rantarakennusoikeudet emätilakokonaisuuksina myös ranta-asemakaavoitettujen alueiden osalta. Rantaosayleiskaavan muutoksella voidaan myös ohjata ranta-asemakaavojen muutoksia rantayleiskaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteet huomioiden.

Voimassa olevien ranta-asemakaavojen maankäyttöratkaisu esitetään lähtökohtaisesti yleiskaavassa informatiivisesti käyttäen yleiskaavan merkintäteknikkaa.

8. RANTA-ALUEIDEN MITOITUSMENETELMÄ JA MITOITUSVYÖHYKKEET

8.1 Mitoituksen yleiset lähtökohdat

Rantaosayleiskaavalla määritetään rantarakennusyksiköiden määrä ja sijoittuminen rantavyöhykkeellä. Rantarakennusoikeus määritetään ja osoitetaan kiinteistökohtaisesti. Mitoituksessa tarkastellaan lähtökohtaisesti noin 100 m – 200 m:n syvyistä rantavyöhykettä. Tarkasteltavan rantavyöhykkeen leveyteen vaikuttavat alueen kasvillisuus, maisema, maaston muodot ja muut luonnonolosuhteet. Rantavyöhykkeen / ranta-alueen suunnittelutarpeen laajuuteen vaikuttaa myös se, tukeutuuko ns. takamaaston alueiden rakentaminen toiminnallisesti kiinteästi vesistön rantaan.

Rantayleiskaavan mitoitusarvojen määrittämisessä tulee huomioida maankäyttö- ja rakennuslain 73 §:n mukaiset ranta-alueiden suunnittelua koskevat erityiset sisältövaatimukset, joiden mukaan laadittaessa yleiskaavaa pääasiassa loma-asutuksen järjestämiseksi, on sen lisäksi mitä yleiskaavasta muutoin säädetään, katsottava, että

- 1) Suunniteltu rakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu rantamaisemaan ja muuhun ympäristöön
- 2) Luonnonsojelu, maisema-arvot, virkistystarpeet, vesiensuojelu ja vesihuollon järjestäminen sekä vesistön, maaston ja luonnon ominaispiirteet otetaan muutoinkin huomioon
- 3) ranta-alueille jää riittävästi yhtenäistä rakentamatonta aluetta

Mitoitusarvoihin vaikuttavia yleisiä tekijöitä ovat mm.

- Vesistön ominaisuudet; vesistön koko, syvyys, veden vaihtuvuus, veden laatu, yhteydet laajempiin vesistöalueisiin, soveltuvuus virkistyskäyttöön
- Rantojen ominaisuudet; rannan ja maaperän laatu, rannan muodot, rakennettavuus, soveltuvuus virkistyskäyttöön
- Yhdyskuntatekniset ja -taloudelliset tekijät; ranta-alueen yleinen saavutettavuus, ovat liikenne-, vesihuolto-, sähköverkot, yhdyskuntarakenteelliset erityisalueet

- (esim. kylien läheiset ranta-alueet)
- Riittävien yhtenäisten rakentamisesta vapaiden rantojen turvaaminen / yleisten virkistyskäyttötarpeiden turvaaminen
- Luonnonympäristön ja -maiseman erityisarvot (suojelualueet, natura 2000- verkosto, muut arvokkaat luontokohteet)
- Rakennetun kulttuuriympäristön erityisarvot
- Valtakunnalliset ja maakunnalliset virkistystarpeet

8.2 Mitoitusvyöhykkeet

Rantarakennusoikeutta mitoittamattomat ranta-alueet

- Pinta-alaltaan alle 2 ha olevat vesistöt.

(Jos kyseessä on kuitenkin emätilan ja maanomistajan ainoa ranta-alue vähintään 1 ha:n suuruisella vesistöllä eikä emätilan alueella ole käytetty rantarakennusoikeutta, niin tilalle voidaan harkita yhden rakennuspaikan osoittamista kohtuullisuusharkinnan perusteella.)

- Toteutetuilla suojelualueilla sijaitsevat ranta-alueet, joiden osalta rantarakennusoikeuskysymykset on ratkaistu suojelun toteutuksen yhteydessä

Ranta-asemakaava alueiden mitoitus.

- Lainvoimaisten ranta-asemakaavojen alueilla noudatetaan lähtökohtaisesti ranta-asemakaavan mitoitusta ja maankäyttöratkaisua. Rantaosayleiskaavan muutoksella voidaan ohjata ranta-asemakaavojen muutoksia rantayleiskaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteiden ja selvitysaineistojen mukaisesti.

Mitoitus 3 - 6 rakennusyksikköä/ muunnettu rantaviiva-km.

- Voimassa olevassa rantaosayleiskaavassa alueen järvien ja lampien mitoitus on ollut välillä 3-5 rakennusyksikköä / muunnettu ranta-km. Rantaosayleiskaavan muutoksella mitoitus pyritään nostamaan alueen suurimmilla vesistöillä tasolle 4-6 rakennusyksikköä / muunnettu ranta-km. Korkeampia mitoitusarvoja käytettäessä vesistön ja ranta-alueiden virkistyskäyttöarvon tulee olla hyvä, rantojen tulee olla rakennettavuudeltaan pääosin rakentamiseen hyvin sopivia eikä rannoilla saa olla merkittäviä laaja-alaisia erityisarvoja tai erityisarvot ovat sellaisia, että rakentaminen voidaan toteuttaa arvoja vaarantamatta. Korkeampien mitoitusarvojen käyttäminen on perusteltua myös vesihuollon toiminta-alueeseen kuuluvilla ranta-alueilla. Ranta-alueilla tulee pystyä turvaamaan riittävien yhtenäisesti vapaiden rantojen säilyminen. Yleistä virkistyskäyttöä voidaan ohjata erityisesti tehokkaamman rantarakentamisen alueilla myös kaavalla osoitettaville uimaranta- ja venevalkama-alueille.

- Mikäli kaavan selvitysaineistoissa tulee esille merkittäviä laaja-alaisia erityisarvoja tai erityisarvot ovat sellaisia, että korkeamman mitoituksen mukaista rakentamista ei voida toteuttaa arvoja vaarantamatta, noudatetaan voimassa olevan rantaosayleiskaavan mitoitusta.

Mitoitusmuutokset ja mitoitusvyöhykkeet on esitetty liitteenä 2 olevassa vesistöluettelossa sekä liitekartalla 4.

8.3 Saarien mitoitus

Saarien rakennusoikeus

Saarien osalta rakennusoikeuden määrä lasketaan pinta-alan perusteella seuraavasti:

Alle 1,0 ha	Ei rakennusoikeutta.
1,0 - 3,0 ha	Rakennusoikeutta 1 lomarakennuspaikka
3,0 - 20,0 ha	Rakennusoikeutta yksi lomarakennuspaikka alkavaa kolmea hehtaaria kohden.

Saarialueilla rakennusoikeus pyritään ensisijaisesti siirtämään maanomistajan manneralueille.

8.4 Takamaastoon sijoitetut rakennuspaikat

Rantarakennusoikeuden osoittaminen takamaastoon ei lisää rakennuspaikkojen määrää omarantaiseen ratkaisuun verrattuna.

Rantaosayleiskaavan muutokseen perustuvat voimassa olevaan kaavan nähden uudet rakennuspaikat voidaan siirtää takamaastoon, jos siirtäminen on välttämätöntä alueen erityisarvojen turvaamiseksi.

9. OSAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT

9.1 Yleisperusteet

Rantaosayleiskaavan muutos on laadittu Toivakan kunnan hyväksymien suunnittelu- ja mitoitusperusteiden mukaisesti oikeusvaikutteisena siten, että kunta voi myöntää rakennusluvut osayleiskaavan mukaisille rakennuspaikoille loma-asuntojen alueille (RA), matkailupalvelujen alueille (RM-1), erillispientalovaltaisille alueille (AO), maatilojen talouskeskusten alueille (AM) sekä saunojen rakennusaloille (sa). Muun ranta-alueella tapahtuvan rakentamisen osalta osayleiskaava ohjaa rakennuslupamenettelyä ja yksityiskohtaisempaa kaavoitusta.

Rantaosayleiskaavan muutos päivittää vanhan rantaosayleiskaavan teknisesti huomioiden mm. nykyinen kiinteistö- ja rakentamistilanne sekä myönnetty poikkeamiset. Lisäksi kaavamuutoksella on korjattu vanhassa kaavassa esille tulleita virheitä.

Rantaosayleiskaavan muutoksella on lähtökohtaisesti turvattu voimassa olevan / vanhan rantaosayleiskaavan vielä toteutumattomien rakentamisalueiden rakennusoikeus.

Kaavamuutoksella on nostettu lomarakennuspaikkojen rakennuspaikkakohtainen rakennusoikeuden enimmäismäärää 150 k-m²:stä 350 k-m²:iin / rakennuspaikka.

Yleiskaavatyössä on huomioitu ranta-alueiden rakentamismahdollisuudet noudattaen yhtenäisiä suunnittelu- ja mitoitusperusteita sekä huomioitu ympäristön ominaispiirteet ja erityisarvot perustuen kaavoitusta varten laadittuihin selvityksiin. Yhdenmukaisten suunnitteluperiaatteiden noudattamisella on turvattu maanomistajien tasapuolinen kohtelu olosuhteiltaan samankaltaisilla alueilla. Yleiskaavassa on huomioitu myös mm. maaseutuelinkeinojen ja matkailupalvelujen tarpeet sekä riittävien virkistyskäyttömahdollisuuksien ja yhtenäisten rakentamisesta vapaiden rantojen säilyminen alueella.

Rantaosayleiskaavan muutoksella on osoitettu yhteensä **158** vanhaa lomarakennuspaikkaa (**RA**), **23** vanhaa erillispientalon (**AO**) rakennuspaikkaa ja **10** maatilan talouskeskuksen aluetta (**AM**). Lisäksi rantaosayleiskaavan muutoksella on todettu viisi ranta-asemakaavan mukaista rakentunutta lomarakennuspaikkaa (RA) sekä viisi ranta-asemakaavan mukaista vielä toteutumattomia lomarakennuspaikkaa (RA).

Rantaosayleiskaavan muutoksella on osoitettu yhteensä **64** uutta lomarakennuspaikkaa (**RA**) ja **viisi** uutta erillispientalon (**AO**) rakennuspaikkaa. Uusista lomarakennuspaikoista 38 perustuu vanhan rantaosayleiskaavan vielä toteutumattomiin rakennusoikeuksiin (rakennusyksiköihin) ja 26 kaavamuutokseen. Uusista erillispientalojen rakennuspaikoista (AO) yksi perustuu vanhan rantaosayleiskaavan vielä toteutumattomiin rakennusoikeuksiin (rakennusyksiköihin) ja neljä kaavamuutokseen.

Rantaosayleiskaavan muutokseen perustuen ranta-alueille on osoitettu yhteensä **30** uutta rakennuspaikkaa. Uusista rakennuspaikoista **26** on osoitettu lomarakennuspaikkoina (**RA**) ja **neljä** rakennuspaikkaa erillispientalojen rakennuspaikkoina (**AO**). Rantaosayleiskaavan muutokseen perustuvien uusien rakennuspaikkojen lukumäärä vesistöittäin on esitetty alla olevassa taulukossa. Kaikki kaavamuutoksella osoitetut uudet rakennuspaikat eivät perustu kaavamuutoksen uusiin suunnittelu- ja mitoitusperusteisiin. Osa kaavamuutoksella osoitetuista rakennuspaikoista on sellaisia rakennusoikeuksia, jotka on jätetty osoittamatta vanhasta kaavasta ilman

erityistä syytä. Uudet rakennuspaikat on osoitettu pääosin rakentuneiden rakennuspaikkojen tai vanhan kaavan mukaisten vielä toteutumattomien rakennuspaikkojen yhteyteen, jolloin uusi rakentaminen ei merkittävästi supista alueen yhtenäisten rakentamisesta vapaiden rantojen määrää. Uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa on myös huomioitu kaavan luonto- ja maisemaselvityksessä esille tulleet luonnonympäristön ja luonnonmaiseman erityisarvot.

Rantaosayleiskaavan muutokseen perustuvien uusien rakennuspaikkojen lukumäärä vesistöittäin:

Vesistö	Uusia lomarakennuspaikkoja (RA)	Uusia asuinrakennuspaikkoja (AO)	Yhteensä
Palosjärvi	9	4	13
Siikajärvi	3	-	3
Hirvijärvi	8	-	8
Riihijärvi-Riihilampi	1	-	1
Särkijärvi *	1	-	1
Iso Vehmainen	-	-	-
Hokkalampi	-	-	-
Huhtalampi	-	-	-
Pirttijärvi	-	-	-
Kekälelampi	1	-	1
Iso Olkilampi	-	-	-
Mustalampi	-	-	-
Pieni-Vehmainen	-	-	-
Iso Pahkalampi 1	-	-	-
Vuorilampi	-	-	-
Leppälampi	-	-	-
Iso Pahkalampi 2	-	-	-
Pyöreälampi	-	-	-
Särkilampi	1	-	1
Keski Olkilampi	-	-	-
Vehkalampi	1	-	1
Paskolampi	-	-	-
Tienvierus-Olkilampi	-	-	-
Heinälampi	1	-	1
Haaralampi	-	-	-
Oinaslampi	-	-	-
Vakkalampi	-	-	-
Lamminsuonlampi	-	-	-
Kalliolampi	-	-	-
Riitalampi	-	-	-
Aittolampi	-	-	-
Kuivajärvi	-	-	-
Haapalampi	-	-	-
Kursulampi	-	-	-
Soikea Soimalampi	-	-	-
Sammakkolampi	-	-	-
Valkealampi	-	-	-
Pieni Pahkalampi	-	-	-
Pyöreä Soimalampi	-	-	-
Silmälampi	-	-	-
Maantaittinenlampi	-	-	-
Kaivosuonlammit 1	-	-	-
Karhulampi	-	-	-
Kaivosuonlammit 2	-	-	-
YHTEENSÄ:	26	4	30

Palosjärven lainvoimaisen ranta-asemakaavan alueet on osoitettu voimassa olevan ranta-asemakaavan maankäyttöratkaisun mukaisesti. Ranta-asemakaavan maankäyttöratkaisu on esitetty rantaosayleiskaavan muutoksessa informatiivisesti käyttäen yleiskaavan merkintäte-

niikkaa. Rantaosayleiskaavan muutoksella on kuitenkin selvitetty rantaosayleiskaavan muutoksen suunnittelu- ja mitoitusperusteiden mukainen rantarakennusoikeus emätilakokonaisuuksina myös ranta-asemakaavoitetun alueen osalta.

Kunnan leirikeskukseksi toimivan Paloskylän entisen koulun alue on osoitettu kaavamuutoksessa matkailupalvelujen alueeksi (RM-1).

Pääosa rantaosayleiskaavan muutoksen ranta-alueista säilyy nykytilanteen mukaisesti rakentamisesta vapaina alueina. Rakentamisesta vapaat rannanosat on osoitettu pääosin nykyisen maankäytön mukaisesti maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi (M).

Palosjärven Vookelinselän pohjoisrannan Pessilän luonnonsuojelualue sekä valtionmaan Vuorilammen ja Huhtalammen perustetut suojelualueet on osoitettu rantaosayleiskaavan muutoksessa luonnonsuojelualueina (SL). Luonnonsuojelualueina (SL) on myös osoitettu Katajaneva-Vuorilammen alue-Huhtalampi- alueen sekä Palosenrannan Natura 2000 -verkostoon kuuluvat ranta-alueet, joiden osalta natura-alueen suojelua ei ole vielä toteutettu. Lisäksi luonnonsuojelualueina (SL) on osoitettu Metsähallituksen hallinnoimat Natura 2000- verkoston ulkopuoliset luonnonsuojelutarkoituksiin varatut alueet Iso Olkilammen, Vuorilammen, Haapalammen ja Huhtalammen ranta-alueilla sekä Metsähallituksen suojelutarkoituksiin äskettäin hankkimat Särkijärven saaret ja Särkijärven pohjoisosan ranta-alue.

Rantaosayleiskaavalla on siirretty / osoitettu rakentamisesta vapaiksi jäävien ranta-alueiden rakennusoikeus kaavan rakentamisalueille (AM, AO, RA, RM-1, sa). Kaavalla määrätään MRL 43 2. mom perusteella, että M- alueilla on asuin- ja lomarakentaminen kielletty. Käytännössä myös rantaosayleiskaavassa osoitetuilla luonnonsuojelualueilla (SL) on rakentaminen kielletty.

9.2 Rantaosayleiskaavan muutoksen suunnittelu- ja mitoitusperusteet

Vanhan rantaosayleiskaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteet on laadittu kokonaan uudelleen osana Toivakan kunnan rantaosayleiskaavojen muutostyötä. Toivakan kunnanvaltuusto hyväksyi 27.4.2015 Itäisen alueen rantaosayleiskaavan muutoksen suunnittelu- ja mitoitusperusteet. Keskeisimmät ja vaikutuksiltaan merkittävimmät vanhan kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteiden muutokset ovat:

- Käytetyn rakennusoikeuden laskentatavan muutos koskien taustamaaston maatalojen talouskeskusten alueita ja rantasaunoja (perustuen mm. Hämeenlinnan hallinto-oikeuden 24.2.2006 päätökseen koskien Toivakan Läntisen alueen rantaosayleiskaavan hyväksymispäätöstä). Uusien suunnittelu- ja mitoitusperusteiden mukaan kaikki ranta-alueen vanhat rakennuspaikat mukaan lukien takamaastossa sijaitsevat talouskeskukset ja niiden käytössä olevat rantasauvat lasketaan lähtökohtaisesti emätilan käyttämäksi rakennusoikeudeksi.

- Voimassa olevan rantaosayleiskaavan suunnitteluperusteena ollut rantasuunnittelun emätilan rajaamisajankohta 1.7.1959 on muutettu ajankohdaksi 15.10.1969

- Rantarakentamisen mitoituksen nostaminen rakentamiseen edullisilla ranta-alueilla ja kylien läheisillä ranta-alueilla. Vanhassa voimassa olevassa rantaosayleiskaavassa itäisen alueen osa-alueen 2 järvien ja lampien mitoitus on ollut välillä 3-5 rakennusyksikköä / muunnettu ranta-km. Alle 2 hehtaarin vesistöille ja Toivakan valtionmaalla sijaitsevalle Huhtalammelle ei ole mitoitettu rantarakennusoikeutta.

Rantaosayleiskaavan muutoksella mitoitus on nostettu osa-alueen 2 suurimpien vesistöjen osalta tasolle 4-6 rakennusyksikköä / muunnettu ranta-km. Korkeampia mitoitusarvoja käytettäessä vesistön ja ranta-alueiden virkistyskäyttöarvo on ollut hyvä, rannat ovat rakennettavuudeltaan pääosin rakentamiseen hyvin sopivia eikä rannoilla ole ollut merkittäviä laaja-alaisia erityisarvoja tai erityisarvot ovat olleet sellaisia, että rakentaminen voidaan toteuttaa arvoja vaarantamatta. Ranta-alueilla on pystytty turvaamaan kaavamuutoksessa riittävien yhtenäisesti vapaiden rantojen säilyminen.

Alueella on yhteensä 44 lampea/järveä. Mitoitusta ei ole nostettu lainkaan suunnittelun alueen 36 pienellä tai laaja-alaisesti merkittäviä luontoarvoja sisältävällä vesistöllä. Mitoitusta on nostettu yhdellä yksiköllä/muunnettu ranta-km kahdeksalla vesistöllä; Kekälelammella (3>4), Riihilammella (3>4), Pirttijärvellä osittain (3>4), Hokkalammella (3>4), Särkijärvellä (5>6), Riihijärvellä (5>6), Siikajärvellä (5>6) ja Palosjärvellä (5>6).

(Selostuksen liitteet 2 ja 4)

9.3 Rantaosayleiskaavan aluevaraukset

9.3.1 Loma-asuntoalueet

Rantaosayleiskaavan muutoksella on osoitettu yhteensä **158** vanhaa lomarakennuspaikkaa (RA). Lisäksi rantaosayleiskaavan muutoksella on todettu viisi ranta-asemakaavan mukaista rakentunutta lomarakennuspaikkaa (RA) sekä viisi ranta-asemakaavan mukaista vielä toteutumattomia lomarakennuspaikkaa (RA).

Rantaosayleiskaavan muutoksella on osoitettu yhteensä **64** uutta lomarakennuspaikkaa (RA). Uusista lomarakennuspaikoista 38 perustuu vanhan rantaosayleiskaavan vielä toteutumattomiin rakennusoikeuksiin (rakennusyksiköihin) ja 26 kaavamuutokseen.

Vanhan rantaosayleiskaavan lomarakennuspaikkojen kaavamerkinnot on päivitetty huomioiden toteutunut rakentamistilanne sekä kunnan päätökset lomarakennuspaikkojen käyttötarkoituksen muutoksista asuinrakennuspaikoiksi.

Kaavamuutokseen perustuvat 26 uutta lomarakennuspaikkaa on sijoitettu pääosin yhtenäisesti jo rakentuneiden tai vanhaan kaavan perustuvien vielä rakentumattomien rakennuspaikkojen yhteyteen. Joissakin tapauksissa uudet rakennuspaikat on sijoitettu hieman epäyhtenäisemmin vanhoista rakennuspaikoista erilleen johtuen ranta-alueen luontoarvon huomioimisesta ja joissakin tapauksissa uusi lomarakennuspaikka sijoittuu rakentamisesta vapaalle rannanosalle ranta-alueen kiinteistö- ja maanomistusoloista ja/tai maasto-olosuhteista johtuen.

Loma-asuntoalueiden kaavamääräykset

Loma-asuntoalueiden rakentamista ohjaavat kaavamääräykset ovat samansisältöiset, kuin jo voimaan tullessa loma-asuntoalueen 1 rantaosayleiskaavan muutoksessa. Rantaosayleiskaavalla määrätään, että kullekin lomarakennuspaikalle (RA) saa rakentaa yhden loma-asunnon sekä tarpeelliset sauna- ja talusrakennukset. Yhden rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 350 m², kuitenkin niin, että tehokkuusluku $e=0,08$ ei rakennuspaikkakohtaisesti ylitä.

Pinta-alaltaan alle 1 ha:n saarilla, joilla on olemassa olevia rakennuksia ja jonne tässä yleiskaavassa on osoitettu rakennusoikeutta, rakennuksia saadaan peruskorjata ja uudestaan rakentaa nykyistä kerrosalaa ylittämättä.

Rakennusten etäisyys keskivedenkorkeuden määrittämästä rantaviivasta tulee olla vähintään 25 m. Erillinen, kerrosalaltaan enintään 25 m² suuruinen saunarakennus voidaan kuitenkin sijoittaa vähintään 15 m:n etäisyydelle rantaviivasta, ei kuitenkaan rantavyöhykkeen avoimiin osiin. Jos RA- alue ei rajaudu rantaviivaan, rakennukset on sijoitettava RA- rajauksen määrämälle etäisyydelle rantaviivasta.

Rantaosayleiskaavan muutoksella on nostettu voimassa olevan rantayleiskaavan mukainen lomarakennuspaikkojen rakennuspaikkakohtainen enimmäisrakennusoikeus 150 k-m²:sta 350 k-m²:iin. Rakennuspaikkakohtaista enimmäisrakennusoikeutta on ohjattu tehokkuusluvulla siten, että esim. 2000 m²:n suuruisen rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu rakennusoikeus on enintään 160 k-m² ja rakennuspaikkakohtaisen enimmäisrakennusoikeuden 350 k-m² toteuttaminen vaatii pinta-alaltaan suurehkon vähintään 4375 m²:n suuruisen rakennuspaikan.

Pinta-alaltaan alle 1 ha:n saarien vanhojen lomarakennuspaikkojen rakentamista ohjataan kaavamuutoksessa vanhan rantaosayleiskaavan määräysten mukaisesti. Myös määräykset koskien lomarakennuspaikkojen rakennusten vähimmäisetäisyyksiä rantaviivasta ovat vanhan rantayleiskaavan mukaisia.

9.3.2 Asuinrakentamisalueet

Erillispientalovaltaiset alueet (AO)

Rantaosayleiskaavan muutoksella on osoitettu yhteensä **23** vanhaa erillispientalon (AO) rakennuspaikkaa. Neljä vanhoista AO- rakennuspaikoista on kaavamuutokseen perustuvia lomarakennuspaikkojen käyttötarkoituksen muutoksia.

Rantaosayleiskaavan muutoksella on osoitettu yhteensä **viisi** uutta erillispientalon (AO) rakennuspaikkaa. Uusista erillispientalojen rakennuspaikoista (AO) yksi perustuu vanhan rantaosayleiskaavan vielä toteutumattomiin rakennusoikeuksiin (rakennusyksiköihin) ja neljä kaavamuutokseen. Uudet erillispientalon rakennuspaikat on osoitettu vakituiseen asumiseen edullisille Paloskylän Palosjärven ranta-alueille sekä Hirvijärven ranta-alueelle.

Vanhan rantaosayleiskaavan erillispientalojen rakennuspaikkojen kaavamerkinnot on päivitetty huomioiden toteutunut rakentamistilanne sekä kunnan päätökset lomarakennuspaikkojen käyttötarkoituksen muutoksista asuinrakennuspaikoiksi.

Kaavamuutokseen perustuvat viisi uutta erillispientalon rakennuspaikkaa on sijoitettu yhtenäisesti jo rakentuneiden rakennuspaikkojen yhteyteen.

Erillispientalovaltaisten alueiden (AO) kaavamääräykset

Erillispientalovaltaisten alueiden (AO) merkintäteknikka ja kaavamääräykset ovat alueen vanhan rantayleiskaavan ja ltaosan osa-alueen 1 rantaosayleiskaavan muutoksen mukaisia.

Rantaosayleiskaavalla määrätään, että kullekin AO- rakennuspaikalle saa rakentaa yhden asuinrakennuksen tai loma-asunnon sekä tarvittavia talous-, varasto-, huolto- tms. rakennuksia. Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa siten, että tehokkuusluku $e = 0,1$ ei ylitä, kuitenkin yhden rakennuspaikan yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 350 m².

Rakennusten etäisyys keskivedenkorkeuden määrittämästä rantaviivasta tulee olla vähintään 30 m. Erillinen, kerrosalaltaan enintään 25 m² suuruinen saunarakennus voidaan kuitenkin sijoittaa vähintään 15 m:n etäisyydelle rantaviivasta, ei kuitenkaan rantavyöhykkeen avoimiin osiin. Jos AO- alue ei rajaudu rantaviivaan, rakennukset on sijoitettava AO- rajauksen määräämälle etäisyydelle rantaviivasta.

Maatilojen talouskeskusten alueet (AM) ja talouskeskusten käyttöön tarkoitettujen erillisten saunojen rakennusalat (sa)

Rantaosayleiskaavan muutoksella on osoitettu yhteensä **10** vanhaa maatilan talouskeskuksen aluetta (AM). Maatilojen talouskeskusten alueista (AM) seitsemän rajautuu rantaan ja kolme sijaitsee takamaastossa.

Taustamaastossa sijaitsevien maatilojen talouskeskusten käytössä olevat vanhat erilliset ranta-saunat sekä taustamaastossa sijaitsevien talouskeskusten käyttöön tarkoitettujen uusien ranta-saunojen paikat on osoitettu kaavamuutoksella maatilojen talouskeskusten käyttöön tarkoitettujen saunojen rakennusaloina (sa). Kaavamuutoksella on osoitettu yksi vanhan saunan rakennusala ja kaksi uuden saunan rakennusala.

Mitoituksellisesti takamaastossa sijaitseva maatilan talouskeskus ja sen käyttöön tarkoitettu erillinen saunan rakennusala on laskettu kaavan muutoksessa yhteensä yhdeksi rakennusyksiköksi. Vanhan rantaosayleiskaavan suunnittelu- ja mitoitusperustetta on muutettu tältä osin, sillä vanhassa kaavassa yli 100 m etäisyydellä rannasta sijaitsevia maatilojen talouskeskuksia ei laskettu lainkaan emätilan käyttämäksi rakennusoikeudeksi, vaikka kaavassa on osoitettu talouskeskuksen käyttöön tarkoitettu saunan rakennusala. Suunnittelu- ja mitoitusperusteen muutos perustuu taustamaaston rakennuspaikkoja ja erillisiä ranta-saunoja koskevaan oikeuskäytäntöön (mm. hallinto-oikeuden päätös koskien Toivakan läntisen alueen rantaosayleiskaavaa).

Maatilojen talouskeskusten alueita (AM) ja talouskeskusten käyttöön tarkoitettujen erillisten saunojen rakennusalojen (sa) kaavamääräykset:

Maatilojen talouskeskusten alueille voidaan rakentaa maa- ja metsätaloutta palvelevia ja niihin liittyviä sivuelinkeinoja palvelevia tavanomaisia asunto-, tuotanto- ja talousrakennuksia.

AM- alueiden uusien rakennusten etäisyys keskivedenkorkeuden määrittämästä rantaviivasta tulee olla vähintään 25 m. Erillinen, kerrosalaltaan enintään 25 m² suuruinen saunarakennus voidaan kuitenkin sijoittaa vähintään 15 m:n etäisyydelle rantaviivasta, ei kuitenkaan rantavyöhykkeen avoimiin osiin. Jos AM- alue ei rajaudu rantaviivaan, rakennukset on sijoitettava AM- rajauksen määräämälle etäisyydelle rantaviivasta.

Maatilan talouskeskuksen käyttöön tarkoitetun saunan rakennusalalle (sa) saa rakentaa yhden korkeintaan 25 m²:n suuruisen saunarakennuksen vähintään 15 metrin etäisyydelle keskivedekorkeuden mukaisesta rantaviivasta.

Maatilojen talouskeskusten alueiden ja talouskeskusten käyttöön tarkoitettujen saunan rakennusalojen (sa) merkintäteknikka ja kaavamääräykset ovat alueen vanhan rantayleiskaavan ja Iäosan osa-alueen 1 rantaosayleiskaavan muutoksen mukaisia.

9.3.3 Matkailualueet

Kunnan leirikeskusena toimivan Paloskylän entisen koulun alue on osoitettu kaavamuutoksessa matkailupalvelujen alueeksi (RM-1). Alueen kaavallinen käyttötarkoitus on muutettu vanhan kaavan julkisten palvelujen ja hallinnon alueesta (PY) matkailupalvelun alueeksi, mikä vastaa paremmin alueen nykyistä maankäyttöä.

RM-1- matkailupalvelujen alueelle on osoitettu kaavamuutoksella rakennusoikeutta ranta-alueiden mitoitusperusteen mukaisesti siten, että yhtä kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteen mukaista laskennallista rantarakennusyksikköä kohden on osoitettu RM-1 alueelle rakennusoikeutta 700 k-m², eli 2- kertaa tavanomaisen loma- tai asuinrakennuspaikan rakennusoikeus.

RM-1- alueet on tarkoitettu matkailu- ja lomakeskukselle, lomakylille ja muille matkailua palveleville toimintoille. Kaavakartalla RM-1- aluevarausmerkinnän yhteydessä sulkeissa oleva luku osoittaa alueen rakennusoikeuden enimmäismäärän (k-m²), kun alueen rakentaminen toteutetaan matkailupalvelukäyttöön. Kauttaviivalla erotettu numero osoittaa alueen rakennusyksiköiden lukumäärän, jos alue toteutetaan erillisinä loma-asuntojen rakennuspaikkoina. Jos uuden RM-1- alueen rakentaminen toteutetaan loma-asuntojen rakennuspaikkoina, niin noudatetaan RA- alueen kaavamääräyksiä.

Osayleiskaavalla määrätään RM-1- alueita koskien, että RM-1- alueelle rakennuslupaa haettaessa tulee rakennuslupaviranomaiselle esittää koko aluetta koskeva aluesuunnitelma rakennusten määrästä, kerrosalasta ja sijoittumisesta sekä liikenne- ja pysäköintijärjestelyistä ja vesihuollon järjestämisestä. Kunta pystyy siten rakennuslupien myöntämisvaiheessa edellyttämään hankkeen toteuttajalta laaja-alaisempaa koko aluetta koskevaa tarkastelua alueen toimintojen järjestämisestä.

9.3.4 Virkistysalueet ja venevalkamat

Vanhassa rantaosayleiskaavassa ei ole osoitettu kaavan muutosalueen vesistöjen ranta-alueille virkistysalueita tai venevalkamia eikä niitä ole osoitettu myöskään rantaosayleiskaavan muutoksella.

9.3.5 Suojelualueet ja Natura 2000- verkoston alueet

Luonnonsuojelualueina (SL) on osoitettu Vuorilammen suojelualue (Valtion maiden suojelualue VMA090069), Huhtalammen suojelualue (Valtion maiden suojelualue VMA090068) ja Pessilän luonnonsuojelualue (Yksityismaiden luonnonsuojelualue YSA20528). Luonnonsuojelualueina (SL) on osoitettu myös Katajaneva-Vuorilammen alue-Huhtalampi sekä Palosenrannan Natura 2000 -verkostoon (FI0900114) kuuluvat ranta-alueet, joiden osalta natura-alueen suojelua ei ole vielä toteutettu.

Lisäksi luonnonsuojelualueina (SL) on osoitettu Metsähallituksen hallinnoimat Natura 2000- verkoston ulkopuoliset luonnonsuojelutarkoituksiin varatut Toivakan valtionmaan 850-893-1-3 Iso Olkilammen, Vuorilammen, Haapalammen ja Huhtalammen ranta-alueen osat sekä Metsähallituksen suojelutarkoituksiin äskettäin hankkimat Särkijärven saaret (tila Suoja-Tienpää 850-404-7-248) ja Särkijärven pohjoisosan ranta-alue (tila Suoja-Salotaipale 850-404-7-251).

Natura-2000- verkostoon kuuluvat alueet **Katajaneva-Vuorilammen alue-Huhtalampi ja Palosenranta** (FI0900114) on osoitettu kaavakartalla viivamerkinällä (**nat**).

9.3.6 Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet

Pääosa rantaosayleiskaavan ranta-alueista säilyy nykytilanteen ja vanhan rantayleiskaavan mukaisesti maa- ja metsätalousvaltaisina alueina (**M**).

Rantaosayleiskaavan muutoksessa on luovuttu vanhassa rantaosayleiskaavassa osoitetuista MU- aluevarauksista (Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta), koska tämän rantaosayleiskaavan muutoksen alueella kunnan yleiskaavan kautta tahtuvalle ulkoilun ohjaamistarpeelle ei ole ollut nähtävissä tarvetta. Kaavamuutoksen ranta-alueet ovat suojelualueita lukuun ottamatta tavanomaisia metsätalouskäytössä olevia alueita. Liikkuminen rantaosayleiskaavan ranta-alueilla perustuu jokamiehenoikeuksiin eikä alueisiin kohdistu erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta.

Vanhan rantaosayleiskaavan Siikajärven Taipaleensaaren ja Hirvijärven Hoilanvuorten alueen MU- aluevaraukset on muutettu maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi (M). Särkijärven saaren MU- aluevarausmerkintä on muutettu luonnonsuojelualueeksi (SL).

Vanhassa rantaosayleiskaavassa kaikki arvokkaat luonnonympäristön kohteet oli osoitettu MY- aluevarausmerkinnällä (Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja). Vanhan kaavakartan merkintätapa ei tuonut esille tietoa luontoarvon sisällöstä ja merkityksestä. MY- kaavamerkintöjen käytöstä on luovuttu Toivakan kunnan Itäosan osa-alueen 1 rantaosayleiskaavan muutoksen yhteydessä, jossa luontoarvot on esitetty yksityiskohtaisemmillä viiva- rasteri- ja kohdemerkinnöillä. Myös tässä rantaosayleiskaavan muutoksessa on MY- aluevarausmerkinnät muutettu M- aluevarauksiksi (Maa- ja metsätalousvaltainen alue) ja käytetty Itäosan osa-alueen 1 kaavamuutoksen merkintä- ja määräystekniikkaa mahdollisten luonto- ja maisema-arvojen huomioimisessa.

M- alueet on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. M- alueilla sallitaan ainoastaan maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen. MRL:n 43 §:n 2. mom:n perusteella määrätään, että yleiskaavan M- alueen ranta-alueilla on asuin- ja lomarakentaminen kielletty. Ranta-alueiden rakennusoikeus on siirretty maanomistajakohtaisesti AO-, AM-, RA- ja RM- alueille. M- alueen rakentamisessa noudatetaan kunnan rakennusjärjestyksen määräyksiä, ellei kaavassa ole toisin osoitettu

Rantaosayleiskaavan muutoksen maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla noudatetaan metsien hoidossa ja käytössä metsälakia ja kulloinkin voimassa olevaa muuta lainsäädäntöä.

9.3.7 Erityisalueet

Maakuntakaavassa osoitettu puolustusvoimien toimintojen **suoja-alueen rajaus (sv2)** ulottuu rantaosayleiskaavan muutoksen alueelle Kuivajärven, Haapalammen, Maantaanlammen, Silmälammen, Tienvierus-Olkilammen ja Mustalammen ranta-alueilla. Maakuntakaavan suoja-alueen rajaus on osoitettu Itäisen rantaosayleiskaavan osa-alueen 1 kaavamuutoksen kaavamerkintöjen mukaisesti sv2- viivamerkinnällä ja merkintään on liitetty Itäisen rantaosayleiskaavan osa-alueen 1 kaavamuutoksen mukainen kaavamääräys. Kaavamääräyksen mukaan, sv2-alueelle ei tule sijoittaa sairaalaa, vanhainkotiä, päiväkotia tai muuta vastaavaa laitosta.

Suoja-alueeseen (sv2) kuuluvien tämän rantaosayleiskaavan muutoksen ranta-alueiden maankäyttö perustuu lähtökohtaisesti vanhan rantaosayleiskaavan maankäyttöratkaisuun. sv2-alueelle on osoitettu Kuivajärvellä yksi vanhan maatilan talouskeskuksen alue ja Mustalammelle yksi vanha lomarakennuspaikka. sv-2- alueelle ei ole osoitettu uusia rakentamisalueita.

9.4 Liikenne

Itäisen alueen rantaosayleiskaavan muutoksen osa-alue 2 sijaitsee liikenteellisesti edullisesti valtatie 4 läheisyydessä. Toivakan kirkonkylältä etelään suunnittelualueen halki kulkeva ja valtatielle 4 päätyvä yhdystie 16663 (Paloisentie) ja idän suuntaan yhdystie 4421 (Varikontie) toimivat suunnittelualueen tieverkoston pääliikenneväylinä. Yksityistiet täydentävät alueen liikenneverkon siten, että alueen vesistöjen ranta-alueet ovat saavutettavissa pääosin erittäin hyvin olemassa olevan tiestön kautta.

Palosjärvellä rantaosayleiskaava-alueen halki kulkeva maantie nro 16663 (Paloisentie) on osoitettu rantaosayleiskaavassa yhdystien viivamerkinnällä. Kaava-alue rajautuu Hirvijärven koillis-

rannalla maantien nro 16663 alueeseen, Mustalammella yhdistien 4421 tiealueeseen ja Iso-Vehmaisen länsirannalla kaava-alue rajautuu valtatie 4 tiealueeseen.

Rantaosayleiskaavan muutoksella osoitetut rakennuspaikat ja rakentamisalueet ovat saavutettavissa hyvin olemassa olevan tiestön kautta. Rantaosayleiskaavan muutoksella ei ole kuitenkaan tutkittu yksityiskohtaisesti eikä osoitettu kiinteistö- tai rakennuspaikkakohtaisia tieyhteyksiä.

Kulkeminen kaavamuutoksella osoitetuille uusille rakennuspaikoille tulee järjestää mahdollisuuksien mukaan olemassa olevien liittymien kautta. Kulkuyhteyksien järjestämisessä tulee huomioida, että mahdolliset uudet liittymät, olemassa olevien liittymien liikenteen merkittävä lisääntyminen sekä käyttötarkoituksen muutos vaativat liittymäluvan ELY-keskukselta.

Kaavamuutokseen perustuen ei ole osoitettu uusia rakennuspaikkoja mahdolliselle liikennemelualueelle valtatie 4 läheisyyteen. Iso-Vehmaisen rantaan valtatie 4 välittömään läheisyyteen mahdolliselle melualueelle osoitettu yksi uusi lomarakennuspaikka perustuu voimassa olevaan rantaosayleiskaavaan eikä kyseistä rakennuspaikkaa ole mahdollista siirtää muualle. Kaavamuutoksen lähtökohdat ja tavoite huomioiden kyseistä mahdolliselle valtatie melualueelle sijoittuvaa vielä toteutumattomaa rakennuspaikkaa ei kuitenkaan ole ollut perusteltua poistaa kaavasta. Kyseisen Iso-Vehmaisen vielä rakentamattoman lomarakennuspaikan ja myös mahdollisella melualueella sijaitsevien vanhojen rakennuspaikkojen mahdollisesti tarvittava melusuojaus tulee toteuttaa rakentajan toimesta ja kustannuksella. ELY-keskus ja Toivakan kunta eivät vastaa rakennuspaikkojen toteuttamisessa mahdollisesti tarvittavasta liikennemelun suojauksesta teiden liikennemelualueilla.

9.5 Luonnonympäristön arvot ja erityispiirteet

Ranta-alueiden ja vesistöjen luonto- ja maisema-arvojen huomioiminen ja turvaaminen on ollut yksi yleiskaavasunnittelun tavoitteista. Luonto- ja maisema-arvot on selvitetty perusselvitysvaiheessa sekä kaavaa varten laaditussa luonto- ja maisemaselvityksessä.

Luonnonsuojelu- ja Natura 2000- verkoston alueet

Suunnittelualueella sijaitsee seuraavat jo perustetut luonnonsuojelualueet:

- Vuorilammen suojelualue (Valtion maiden suojelualue VMA090069)
- Huhtalammen suojelualue (Valtion maiden suojelualue VMA090068)
- Pessilän luonnonsuojelualue (Yksityismaiden luonnonsuojelualue YSA20528)

Suunnittelualueelle sijoittuu seuraavat Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet:

- Katajaneva-Vuorilammen alue-Huhtalampi ja Palosenranta (FI0900114)

Perustetut luonnonsuojelualueet on osoitettu kaavamuutoksessa luonnonsuojelualueina (**SL**). Luonnonsuojelualueina (**SL**) on osoitettu myös Katajaneva-Vuorilammen alue-Huhtalampi ja Palosrannan Natura 2000 -verkostoon kuuluvat ranta-alueet, joiden osalta natura-alueen suoje-lua ei ole vielä toteutettu. Lisäksi luonnonsuojelualueina (SL) on osoitettu Metsähallituksen hallinnoimat Natura 2000- verkoston ulkopuoliset luonnonsuojelutarkoituksiin varatut Toivakan valtionmaan 850-893-1-3 Iso Olkilammen, Vuorilammen, Haapalammen ja Huhtalammen ranta-alueen osat sekä Metsähallituksen suojelutarkoituksiin äskettäin hankkimat Särkijärven saaret (tila Suoja-Tienpää 850-404-7-248) ja Särkijärven pohjoisosan ranta-alue (tila Suoja-Salotaipale 850-404-7-251).

Natura-2000- verkostoon kuuluva alueet **Katajaneva-Vuorilammen alue-Huhtalampi ja Palosenranta** (FI0900114) on osoitettu omalla viivamerkinnällään (**nat**).

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet (luo)

Suunnittelualueella on kaavan luonto- ja maisemaselvitykseen perustuen arvokkaita luontotyyppialueita. Lisäksi suunnittelualueella on luonto- ja maisemaselvitykseen perustuen maise-mallisesti arvokkaita alueita, EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) eliölajien (liito-orava, viitasam-makko, kirjojokikorento, lummelampikorento, sirolampikorento) elinympäristöjä, linnustollisesti arvokkaita alueita sekä uhanalaisten ja harvinaisten kasvien esiintymisalueita. Luonto- ja mai-semaselvityksessä on määritetty kaavoituksessa huomioitavat alueet yhdistämällä luontotyyppialueet, lajien suojelun kannalta tärkeät alueet ja maisemallisesti arvokkaat alueet. Lajistotieto- jen, pinta-alan, luonnontilan ja edustavuuden perusteella kullekin suunnittelussa huomioitavalle arvokkaalle alueelle on luonto- ja maisemaselvityksessä määritetty luonnonsuojellista arvoa

kuvastava arvoluokka seuraavasti: valtakunnallisesti arvokas (V), maakunnallisesti arvokas, lähellä valtakunnallista tasoa (M+), maakunnallisesti arvokas (M), maakunnallisesti arvokas, puutteita luonnontilassa (M-), paikallisesti arvokas, lähellä maakunnallista tasoa (P+), paikallisesti arvokas (P) sekä lähiympäristöstä poikkeava kohde (P-).

Edellä kuvattuihin suojelualueisiin kuulumattomat kaavan luonto- ja maisemaselvityksessä inventoidut arvokkaiden luontotyyppien alueet on osoitettu kaavamuuoksessa luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeinä alueina (**luo**), kun luontotyyppien alue on luokiteltu luonto- ja maisemaselvityksessä arvoluokkien (V, M+, M, M-, P+, P) alueeksi tai luontotyyppialue on osa laajempaa luonto- ja maisemaselvityksen arvoluokan (V, M+, M, M-, P+, P) kokonaisuutta. Lisäksi luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeinä alueina (**luo**) on osoitettu vesija metsälain suojaamat pienvedet sekä luonnonsuojelulain mukaiset luontotyyppikohteet (arvoluokat V, M+, M, M-, P+, P, P-). luo- alueet on rajattu pääosin kaavan luonto- ja maisemaselvityksen rajauksien mukaisesti. Rajauksissa on kuitenkin huomioitu Metsähallituksen omistamilla Iso-Pahkalammen ranta-alueilla vuonna 2015 suoritettavat avohakkuut sekä Pirttijärven metsän alueella toteutettavat hakkuut ja metsänhoitotyöt. Nämä avohakatu rannanosat ja taimikkovaiheen metsät on jätetty luo- rajauksien ulkopuolelle.

Osa luo- alueista on myös EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) eliölajien (liito-orava, sudenko-rennot) elinympäristöjä ja osalla luo- alueita esiintyy myös luonto- ja maisemaselvityksessä inventoituja uhanalaisia ja harvinaisia kasvilajeja.

Rantaosayleiskaavan muutoksella on osoitettu seuraavat luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet (**luo**):

Vesistö	Luontotyyppikartoituksen arvokas alue	Arvoluokka
Hirvijärvi	1. Hoilanvuorten alue (arvokas metsä- ja suoalue)	1. Hirvijärven alue: M+
Hirvijärvi	1. Lustinlahden korpi (arvos suo)	1. Hirvijärven alue: M+
Hirvijärvi	1. Hirvijärvensuo (arvokas metsä- ja suoalue, Sammakkolampi vl- kohde, alle 1 ha:n lampi)	1. Hirvijärven alue: M+
Hirvijärvi	2. Raatojoen alkuosuus (pienvesi, vl- ja ml-kohde)	P
Hirvijärvi	3. Harjulanlahden purolehto (vl- ja ml-kohde)	P-
Heinälampi	4. Heinälammen korpi (arvokas suo)	4. Heinälammen alue: P+
Pieni-Vehmainen	6. Pieni Vehmaisnen vuori (arvokas metsä-, kallio- ja suoalue)	M
Soikea Soimalampi	13. Soikea Soimalampi (vl- kohde, alle 1 ha:n lampi)	P-
Pyöreä Soimalampi	14. Pyöreä Soimalampi (vl- kohde, alle 1 ha:n lampi)	P-
Siikajärvi	18. Pohjoislahden tulvaniitty (arvokas tulvainen rantaniitty ja rantaluhta-alue)	18. Pohjoislahden niitty ja metsä: M
Siikajärvi	20. Siikajoki (vl- ja ml-kohde)	P
Pirttijärvi	30. Pirttijärven laskupuro (pienvesi, vl- ja ml-kohde)	V
Pirttijärvi	31. Pirttijärven metsä (arvokas metsäalue)	M+
Pirttijärvi	34. Tappelukankaan rantarinne (arvokas metsäalue)	P
Valkealampi	32. Valkealampi (vl- kohde, alle 1 ha:n lampi, ml-kohde)	32. Hakosenlahden metsä – Valkealampi: P+
Palosjärvi	32. Hakosenlahden metsä (arvokas metsäalue)	32. Hakosenlahden metsä – Valkealampi: P+
Palosjärvi	35. Sääkslahdenniemen korpi (Isl:n suojelema luontotyyppi, tervaleppäkorpi)	35. Sääkslahden tervaleppäkorpi: P-
Iso Pahkajärvi	40. Iso Pahkalammen metsät (arvokas metsäalue)	40. Iso Pahkalammen alue: V

vl= vesilaki, ml= metsälaki, Isl= luonnonsuojelulaki, V= valtakunnallisesti arvokas, M+ = maakunnallisesti arvokas, lähellä valtakunnallista tasoa, M= maakunnallisesti arvokas, M- = maakunnallisesti arvokas, puutteita luonnontilassa, P+ = paikallisesti arvokas, lähellä maakunnallista tasoa, P = paikallisesti arvokas sekä P- = lähiympäristöstä poikkeava kohde

Kohdenumerointi viittaa kaavakartan luo- kaavamerkintöjen numerointiin sekä luonto- ja maisemaselvityksen 10.10.2018 liitteen 1 (yhteenvedotaulukko) numerointiin (selvityksen sivut 132-133).

EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) eliölajien elinympäristöt

EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) eliölajien elinympäristöt on osoitettu kaavamuuoksessa seuraavasti:

- liito-oravan elinympäristöt (reviirien ydinalueet) on osoitettu **s-1- ja s-1a-** viivamerkinnoillä. s-1- viivamerkintää on käytetty niillä liito-oravan elinympäristöjen alueilla, joiden maankäyttönä on

kaavassa maa- ja metsätalousvaltainen alue. s-1a- merkintää on käytetty Palosjärven Tulisalmen ja Siikajärven Pohjoislahden rannan elinympäristöjen aluilla, minne on kaavamuutoksessa osoitettu maa- ja metsätalousaluevarauksen lisäksi yksittäisiä uusia lomarakennuspaikkoja - viitasammakon lisääntymisalueet on osoitettu **s-2**- rasterimerkinnällä - kirjokikorennon, lummelampikorennon ja sirolampikorennon lisääntymisalueet on osoitettu **s-3- ja s-3a**- rasterimerkinnöillä. s-3- viivamerkintää on käytetty niillä sudenkorentojen lisääntymisalueilla, joiden kohdalta ranta-alueen maankäyttö ei muutu kaavamuutoksella nykytilanteesta. s-3a- merkintää on käytetty Heinälammen ja Särkilammen pohjoisosan lisääntymisalueilla, joiden kohdalle ranta-alueelle on osoitettu maa- ja metsätalousaluevarauksen lisäksi yksittäisiä uusia lomarakennuspaikkoja.

s-1-, s-2 ja s-3- alueiden kaavamerkinnät ja kaavamääräykset perustuvat Itäosan osa-alueen 1 rantaosayleiskaavan merkintä- ja määräystekniikkaan.

EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) eliölajien lisääntymis- ja levähdyspaikat (s-1, s-1a, s-2, s-3, s-3a) ovat luonnonsuojelulain (49§) nojalla suojeltuja.

Rantaosayleiskaavassa määrätään viitasammakon (s-2) sekä lummelampikorennon ja sirolampikorennon (s-3a) esiintymisalueita koskien, että ranta- ja vesialueella ei saa suorittaa lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkoja hävittäviä tai heikentäviä ruoppauksia.

Rantaosayleiskaavassa määrätään Palosjärven Tulisalmen ja Siikajärven Pohjoislahden rannan liito-oravan elinympäristöjen alueita (s-1a) koskien, että s-1a- alueella sijaitsevan loma-asuntoalueen (RA) rakennuspaikan toteuttamisen yhteydessä on otettava huomioon liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen ja niitä suojaavan puuston sekä liito-oravan liikkumisen kannalta riittävän puuston säilyminen. Lisäksi kaavalla määrätään, että s-1a- alueella sijaitsevalla loma-asuntoalueen (RA) rakennuspaikalla ei saa suorittaa maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta tähän verrattavaa toimenpidettä ilman MRL 128 §:n mukaista maisematyölupaa.

Maisemallisesti paikallisesti arvokkaat alueet

Luonto- ja maisemaselvityksen mukaiset maisemallisesti paikallisesti arvokkaat rannanosat on osoitettu kaavan muutoksessa maisemallisesti paikallisesti arvokkaina alueina (ma) rasterimerkinnällä. Tässä kaavamuutoksessa ma- alueet on esitetty rasterimerkinnällä kaavan havainnollisuuden parantamiseksi. Muutoin kaavamerkintä on sama, kuin Itäosan osa-alueen 1 rantaosayleiskaavassa.

Linnustollisesti arvokkaat alueet

Linnustollisesti arvokkaat alueet on huomioitu kaavamuutokseen perustuvien uusien rakennuspaikkojen sijoittelun yhteydessä. Luonto- ja maisemaselvityksen mukaisia linnustollisesti arvokkaita alueita (Arvoluokat P-, P) ei ole esitetty kaavakartalla.

9.6 Rakennetun ympäristön arvot ja erityispiirteet

Myös alueen kulttuuriympäristöön liittyvien arvojen huomioiminen ja turvaaminen on osa yleiskaavasuunnittelun tavoitteistoa. Alueen kulttuuriympäristön arvoista on ollut käytettävissä maakunnallista selvitysaineistoa sekä kaavamuutosta varten laadittu rakennusselvitys. Arkeologian osalta on tukeuduttu olemassa olevaan inventointiaineistoon sekä Museoviraston kiinteiden muinaisjäännösten rekisteriin.

Kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet

Suunnittelualueelle ei sijoitu valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009) tai valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Alueella ei ole myöskään maakunnallisesti arvokkaita kulttuuriympäristöalueita.

Arvokkaat rakennuskohteet

Rantaosayleiskaavan muutoksessa on osoitettu vanhan rantaosayleiskaavan mukaiset /s-kaavamerkinnät Hietalan RA- alueelle (Keski-Olkilampi), Rantalan AM- alueelle (Palosjärvi), Paloskylän koulun RM-1- alueelle (Palosjärvi) ja Hauklahden AO- alueelle (Palosjärvi) ja osoitettu ko. alueille lisäksi kaavan rakennusinventointiin perustuen arvokkaan rakennuksen ja/tai pihapiirin kohdemerkintä. Lisäksi Hirvijärven ranta-alueella sijaitsevalle Niemistön AM- alueelle ja

Palosjärven ranta-alueella sijaitsevalle Kivistön AO- alueelle on osoitettu kaavan rakennusintventointiin perustuen arvokkaan rakennuksen ja/tai pihapiirin kohdemerkintä. Rakennusselvityksen historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokkaat luokkien s ja s2 kohteet on osoitettu kaavamuutoksessa arvokkaan rakennuksen ja/tai pihapiirin kohdemerkinnällä.

Rantaosayleiskaavan muutoksella määrätään /s- alueita koskien, että rakennuskanta tai muu ympäristö sisältää erityisiä kulttuurihistoriallisia arvoja, jotka tulee säilyttää. Rakennusperinnön huomattavista laajennus- ja muutossuunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen lausunto ennen toimenpide- ja rakennuslupien hyväksymistä.

Kiinteät muinaisjäänökset

Alueelta tiedossa olevat kiinteät muinaisjäänökset on osoitettu kaavassa muinaismuistolain rauhoittaman kiinteän muinaisjäänöksen kohdemerkinnällä (**Sm**) seuraavasti:

- **Palosjärvi-Sääkslahti**, historiallisen ajan työ- ja valmistuspaikat / viljelyröykkiöt Palosjärven Vookelinselän länsirannalla

Rantaosayleiskaavan muutoksella määrätään, että Sm- alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevat maankäyttösuunnitelmat on lähetettävä museoviranomaiselle lausuntoa varten.

9.7 Rantaosayleiskaavan mitoitus ja rakentamisesta vapaat rannat

Rantayleiskaavan muutoksessa on rantarakennusoikeus määritetty emätila- ja tilakohtaisesti ja rakennusoikeudet on osoitettu kaavassa siten, että kaavan eri rakentamisalueiden mitoittava vaikutus voidaan yksilöidä.

Tilakohtainen rantarakennusoikeus on määräytynyt muunnetun rantaviivan pituuden sekä osa-alueen mitoitusarvon mukaan ja rakennusoikeus jakautunut emätilaperiaatteen mukaan. Emätilan rajaamisajankohtana on käytetty ajankohtaa **15.10.1969**. Emätilaperiaate turvaa hyväksytyt mitoitusarvon mukaisen kohtuullisen rakentamisen määrän myös rakentamattomille emätiloille, vaikka naapuriemätilan alueelle olisi rakennettu hyväksytyä mitoitusta tehokkaammin.

Emätilaselvitys/mitoitustaulukko on selostuksen erillisenä liitteenä.

Ranta-alueiden rakentamisen kokonaismitoitukseen eniten vaikuttava tekijä on loma- ja asuinrakennuspaikkojen määrä. Yleiskaavan kokonaismitoitusta määritettäessä on huomioitava suunnittelualueen nykyiset toteutuneet rakennuspaikat, vanhaan rantaosayleiskaavaan perustuvat vielä toteutumattomat rakennuspaikat sekä ja tällä rantaosayleiskaavan muutoksella osoitetut uudet rakennuspaikat.

Koko suunnittelualueen vanhassa rantaosayleiskaavassa osoitettujen rakennuspaikkojen kokonaismäärän mukainen keskimääräinen mitoitus on **3,33** rakennusyksikköä / todellinen rantaviiva-km ja **5,41** rakennusyksikköä / muunnettu rantaviiva-km. Rantaosayleiskaavan muutoksen toteutuessa alueen rakennuspaikkojen kokonaismäärän mukaiseksi keskimääräiseksi mitoitukseksi tulee **3,75** rakennusyksikköä / todellinen rantaviiva-km ja **6,08** rakennusyksikköä / muunnettu rantaviiva-km.

Suunnittelualueen nykytilanteen mukainen rakennusyksiköiden kokonaismäärä (huomioitu toteutuneiden rakennuspaikkojen lisäksi voimassa olevaan rantaosayleiskaavaan perustuvat vielä toteutumattomat rakennusyksiköt ja ranta-asemakaavan vielä toteutumattomat rakennuspaikat):

Itäisen alueen rantaoyk:n muutos	Tod. rv (km)	Muun. rv (km)	RA yht.	AO yht.	AM yht.	YHT.
Osa-alue2	72,06	44,4*	206	24	10	240

Rantaosayleiskaavan muutoksen ja laajennuksen rakennusyksiköiden kokonaismäärä:

Itäisen alueen rantaoyk:n muutos	Tod. rv (km)	Muun. rv (km)	RA yht.	AO yht.	AM yht.	YHT.
Osa-alue2	72,06	44,4*	232	28	10	270

* Muunnetun rantaviivan pituus on määritetty ainoastaan rakennusoikeutta mitoittavien vesistöjen mannerrantojen osalta. Muunnettua rantaviivaa ei ole määritetty alle 2 ha vesistöjen ja Huhतालammen ranta-alueiden osalta eikä myöskään pinta-alaperusteisesti mitoittavien saarien ranta-alueiden osalta.

Yhtenäiset rakentamisesta vapaat rannat

Rantaosayleiskaavan muutokseen perustuvat 26 uutta lomarakennuspaikkaa ja 4 erillispientalon rakennuspaikkaa on sijoitettu pääosin yhtenäisesti jo rakentuneiden tai vanhaan kaavan perustuvien vielä rakentumattomien rakennuspaikkojen yhteyteen. Luontoarvojen huomioimisesta, kiinteistö- ja maanomistusoloista sekä maasto-olosuhteista johtuen osa uusista rakennuspaikoista on jouduttu sijoittamaan vanhoista rakentamisalueista erilleen. Kaavamuutokseen perustuvista uusista rakennuspaikoista 19 on sijoitettu vanhojen rakennuspaikkojen viereen, mm. kaikki Palosjärven ja Siikajärven ranta-alueiden uudet rakennuspaikat sijoittuvat yhtenäisesti vanhojen rakennuspaikkojen yhteyteen. Uusista rakennuspaikoista neljä sijoittuu epäyhtenäisesti Hirvijärvellä maanomistusoloista ja luontoarvojen turvaamisesta johtuen, mutta kyseisellä Hirvijärven etelä- ja itäosan ranta-alueella säilyy kuitenkin edelleen n. 0,97 km ja 1,5 km pitkät rannanosat yhtenäisesti rakentamisesta vapaina. Uusista rakennuspaikoista kolme sijoittuu hieman epäyhtenäisesti Hirvijärvellä Metsähallituksen ranta-alueella rannan rakennettavuustekijöistä johtuen. Nämä kolme uutta rakennuspaikkaa muodostavat kuitenkin yhtenäisen rakentamisalueen ja Metsähallituksen omistamalla Hirvijärven ranta-alueella sekä useilla muilla vesistöillä säilyy huomattavan laajoja yhtenäisiä ranta-alueita rakentamisesta vapaina. Uusista rakennuspaikoista neljä sijoittuu epäyhtenäisesti ranta-alueilla maanomistusoloista johtuen (Riihilampi, Kekälelampi, Särkilampi, Heinälampi). Kaikilla näilläkin vesistöillä säilyy kuitenkin edelleen jokamiehenoikeudella tapahtuvaan liikkumiseen sopivia yhtenäisiä rakentamisesta vapaita ranta-alueita.

Kaavaselostuksen liitteessä 5 on esitetty alueella kaavamuutoksen toteutuessa säilyvät merkittävät yhtenäiset rakentamisesta vapaat rannat, rakentamisesta vapaiksi jäävät kokonaiset vesistöt ja jokamiehenoikeudella tapahtuvan liikkumisen kannalta tärkeät rakentamattomat saaret. Liitteessä 5 on esitetty myös nykyinen toteutunut rakentamistilanne, voimassa olevan kaavaan perustuvat vielä rakentamattomat rakennuspaikat sekä kaavamuutokseen perustuvat uudet rakennuspaikat. Ranta-alueiden yleisen käytön kannalta merkittävänä yhtenäisenä rakentamisesta vapaana rannanosana on tässä tarkastelussa pidetty vähintään 250 m pitkää rakentamisesta vapaata rantaa. Merkittävät yhtenäiset rakentamisesta vapaat rannat on luokiteltu 250-500 m, 500-1000 m ja yli 1000 m pitkiin yhtenäisiin vapaisiin rantoihin. Myös kaikki rakentamisesta vapaat saaret ovat merkittäviä vesistöjen yleisen virkistyskäytön kannalta.

Rantaosayleiskaavan muutosalueella säilyy yhteensä 10 yli 1000 m pitkää yhtenäistä rakentamisesta vapaata rannanosaa (15,3 km rantaviivaa). Lisäksi alueella säilyy edelleen 19 pituudeltaan 500-1000 m yhtenäistä rakentamisesta vapaata rannanosaa (13,4 km rantaviivaa) sekä 24 pituudeltaan 250-500 m yhtenäistä rakentamisesta vapaata rannanosaa (9,3 km rantaviivaa). Lisäksi alueen vesistöillä on yhteensä n. 10 rakentamisesta vapaana säilyvää saarta/luotoa.

Kokonaisuutena arvioiden kaavamuutokseen perustuvan uusien rakennuspaikkojen toteutuminen ei vähennä merkittävästi yhtenäisten merkittävien rakentamisesta vapaiden rantojen määrää. Ranta-alueilla säilyy edelleen riittävästi yhtenäisiä rakentamisesta vapaita rannanosia.

10. OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

10.1 Ympäristövaikutukset

10.1.1 Luonnonympäristön arvot

Ranta-alueiden ja vesistöjen luonto- ja maisema-arvojen huomioiminen ja turvaaminen on ollut yksi yleiskaavasuunnittelun tavoitteista. Luonto- ja maisema-arvot on selvitetty yksityiskohtaisesti kaavaa varten laaditussa luonto- ja maisemaselvityksessä ja arvot on huomioitu kaavassa kaavaselostuksen kohdassa 9.5 kuvatulla tavalla.

Perustetut luonnonsuojelualueet on osoitettu kaavamuutoksessa luonnonsuojelualueina (SL). Luonnonsuojelualueina (SL) on osoitettu myös Katajaneva-Vuorilammen alue-Huhtalampi ja Palosrannan Natura 2000 -verkostoon kuuluvat ranta-alueet, joiden osalta natura-alueen suojelua ei ole vielä toteutettu. Lisäksi luonnonsuojelualueina (SL) on osoitettu Metsähallituksen hallinnoimat Natura 2000- verkoston ulkopuoliset luonnonsuojelutarkoituksiin varatut Toivakan val-

tionmaan 850-893-1-3 Iso Olkilammen, Vuorilammen, Haapalammen ja Huhtalammen ranta-alueen osat sekä Metsähallituksen suojelutarkoituksiin äskettäin hankkimat Särkijärven saaret ja Särkijärven pohjoisosan ranta-alue. Natura-2000- verkostoon kuuluvat alueet Katajaneva-Vuorilammen alue-Huhtalampi ja Palosenranta (FI0900114) on lisäksi osoitettu omalla viiva-merkinnällä (nat).

Rantaosayleiskaavan muutoksella ei ole osoitettu uusia rakennuspaikkoja tai alueiden nykytilaa muuttavaa maankäyttöä Natura-2000- verkostoon kuuluville alueille tai välittömästi niiden läheisyyteen. Kaavan mukaisen maankäytön toteutuminen ei todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkostoon kuuluvan Katajaneva-Vuorilammen alue-Huhtalampi- ja Palosenranta (FI0900114)- alueiden niitä arvoja, joiden suojelemiseksi alueet on sisällytetty Natura 2000- verkostoon. Luonnonsuojelulain 65 §:n 1 momentin mukaista vaikutusten arviointi ei siten ole katsottu olevan tarpeen laatia.

Edellä kuvattuihin suojelualueisiin kuulumattomat kaavan luonto- ja maisemaselvityksessä inventoidut arvokkaiden luontotyyppien alueet on osoitettu kaavamuutoksessa luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeinä alueina (**luo**), kun luontotyyppien alue on luokiteltu luonto- ja maisemaselvityksessä arvoluokkien (V, M+, M, M-, P+, P) alueeksi tai luontotyyppiselvityksen alue on osa laajempaa luonto- ja maisemaselvityksen arvoluokkien (V, M+, M, M-, P+, P) aluetta. Lisäksi luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeinä alueina (**luo**) on osoitettu vesi- ja metsälain suojaamat pienvedet ja luonnonsuojelulain mukaiset luontotyyppi-kohteet (arvoluokat V, M+, M, M-, P+, P, P-).

Rantaosayleiskaavan muutoksella on osoitettu seuraavat luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet (**luo**):

Vesistö	Luontotyyppikartoituksen arvokas alue	Arvoluokka
Hirvijärvi	1. Hoilanvuorten alue (arvokas metsä- ja suo-alue)	1. Hirvijärven alue: M+
Hirvijärvi	1. Lustinlahden korpi (arvos suo)	1. Hirvijärven alue: M+
Hirvijärvi	1. Hirvijärvensuo (arvokas metsä- ja suoalue, Sammakkolampi vl- kohde, alle 1 ha:n lampi)	1. Hirvijärven alue: M+
Hirvijärvi	2. Raatojoen alkuosuus (pienvesi, vl- ja ml-kohde)	P
Hirvijärvi	3. Harjulanlahden puro (vl- ja ml-kohde)	P-
Heinälampi	4. Heinälammen korpi (arvokas suo)	4. Heinälammen alue: P+
Pieni-Vehmainen	6. Pieni Vehmaisen vuori (arvokas metsä-, kalli- ja suoalue)	M
Soikea Soimalampi	13. Soikea Soimalampi (vl- kohde, alle 1 ha:n lampi)	P-
Pyöreä Soimalampi	14. Pyöreä Soimalampi (vl- kohde, alle 1 ha:n lampi)	P-
Siikajärvi	18. Pohjoislahden tulvaniitty (arvokas tulvainen rantaniitty ja rantaluhta-alue)	18. Pohjoislahden niitty ja metsä: M
Siikajärvi	20. Siikajoki (vl- ja ml-kohde)	P
Pirttijärvi	30. Pirttijärven laskupuro (pienvesi, vl- ja ml-kohde)	V
Pirttijärvi	31. Pirttijärven metsä (arvokas metsäalue)	M+
Pirttijärvi	34. Tappelukankaan rantarinne (arvokas metsä-alue)	P
Valkealampi	32. Valkealampi (vl- kohde, alle 1 ha:n lampi, ml-kohde)	32. Hakosenlahden metsä – Valkealampi: P+
Palosjärvi	32. Hakosenlahden metsä (arvokas metsäalue)	32. Hakosenlahden metsä – Valkealampi: P+
Palosjärvi	35. Sääkslahdenniemen korpi (Isl:n suojelema luontotyyppi, tervaleppäkorpi)	35. Sääkslahden tervaleppäkorpi: P-
Iso Pahkajärvi	40. Iso Pahkalammen metsät (arvokas metsä-alue)	40. Iso Pahkalammen alue: V

Rantaosayleiskaavan muutokseen perustuen ei ole osoitettu uusia rakennuspaikkoja em. luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeille alueille. Joitakin vanhaan rantaosayleiskaavaan perustuvia vielä toteutumattomia rakennuspaikkoja sijoittuu kaavamuutoksen luonto- ja maisemaselvityksessä esille tulleille luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeille alueille tai niiden läheisyyteen. Näille rakennuspaikoille ei ole ollut löydettävissä parempaa vaihtoehtoista sijoituspaikkaa eikä niitä kaavamuutoksen lähtökohdat huomioiden ole perusteltua myöskään poistaa.

Kaavan luontoselvityksessä inventoidut EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) eliölajien (liito-orava, viitasammakko, kirjojokikorento, lummelampikorento ja sirolampikorento) elinympäristöt on pystytty huomioimaan rantaosayleiskaavan muutokseen perustuvien uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa varsin hyvin. Joitakin vanhaan rantaosayleiskaavaan perustuvia vielä toteutumattomia rakennuspaikkoja sijoittuu voimassa olevassa rantaosayleiskaavassa luontodirektiivin liitteen IV (a) eliölajien (liito-orava, sudenkorennot) elinympäristöjen alueille. Näiden rakennuspaikkojen siirtomahdollisuudet maanomistajien muille ranta-alueille on selvitetty kaavamutoksen yhteydessä. Kaavamutoksella on myös siirretty muutamia vanhaan rantaosayleiskaavaan perustuvia vielä toteutumattomia rakennuspaikkoja luontodirektiivin liitteen IV (a) eliölajien (liito-orava, sudenkorennot) elinympäristöjen alueilta saman maanomistajan omistamalle toiselle ranta-alueelle.

Kaikkien uusien rakennuspaikkojen siirtäminen pois liito-oravan ja sudenkorentojen elinympäristöjen alueilta ei kuitenkaan ollut maanomistusoloista johtuen mahdollista ja nämä uudet tai vanhan kaavan mukaiset vielä toteutumattomat rakennuspaikat on kaavamutoksen lähtökohdat ja tavoite huomioiden osoitettu kaavamutoksessa. Palosjärven Tulisalmen ja Siikajärven Pohjoislahden rannan liito-oravan elinympäristöjen alueille sijoittuu yhteensä kolme vanhaan kaavaan perustuvaa vielä toteutumattomaa lomarakennuspaikkaa. Rakennuspaikat eivät kuitenkaan sijoitu luonto- ja maisemaselvityksessä inventoitujen liito-oravan pesäpuiden kohdalle. Kyseiset liito-orava-alueet on osoitettu kaavamutoksessa s-1a- alueina. s-1a- alueiden osalta kaavalla määrätään, että alueella sijaitsevan loma-asuntoalueen (RA) rakennuspaikan toteuttamisen yhteydessä on otettava huomioon liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen ja niitä suojaavan puuston sekä liito-oravan liikkumisen kannalta riittävän puuston säilyminen. Lisäksi kaavalla määrätään, että s-1a- alueella sijaitsevalla loma-asuntoalueen (RA) rakennuspaikalla ei saa suorittaa maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta tähän verrattavaa toimenpidettä ilman MRL 128 §:n mukaista maisemätyölupaa. Voidaan arvioida, että kaavamääräysten mukaisesti toimittaessa kyseiset liito-oravan elinympäristöjen alueille sijoittuvat uudet rakennuspaikat ovat toteutettavissa siten, että liito-oravan mahdolliset lisääntymis- ja levähdyspaikat tulevat huomioiduksi eikä kaavan toteutuminen niitä hävitä tai heikennä.

Lummelampikorenon ja sirolampikorenon Heinälammen ja Särkilammen pohjoisosan lisääntymisalueiden kohdalle sijoittuu yhteensä kaksi kaavamutokseen perustuvaa uutta lomarakennuspaikkaa. Heinälammen ja Särkilammen pohjoisosan sudenkorentojen lisääntymisalueet on osoitettu kaavassa s-3a- rasterimerkinnällä ja kaavalla määrätään, että ranta- ja vesialueella ei saa suorittaa lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkoja hävittäviä tai heikentäviä ruoppauksia. Kun lisäksi sudenkorentokohteiden ranta-alueille osoitetut uudet rakennuspaikat on rajattu siten, että rakentaminen ei kohdistu aivan rantaan, niin voidaan arvioida, että kaavamutoksella osoitetut rakennuspaikat voidaan toteuttaa vaarantamatta sudenkorentojen lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Kaavan uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa on huomioitu selvitysten mukaiset luonnonolosuhteiltaan tai maisemaltaan arvokkaat rannanosat. Kokonaisuutena uudet rakennuspaikat on pystytty sijoittamaan varsin hyvin luontoselvityksessä arvokkaiksi luokiteltujen rannanosien ulkopuolelle. Tai jos uutta rakentamista on kaavan muut tavoitteet huomioiden jouduttu osoittamaan arvokkaille rannanosille, niin pääosa luontoarvokohteesta säilyy kuitenkin edelleen rakentamisesta vapaana ja luontoarvo on turvattu kaavamääräyksin.

Kokonaisuutena arvioiden rantaosayleiskaavan muutoksella edistetään arvokkaiden luontotyyppien, EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) eliölajien elinympäristöjen, arvokkaiden luonnonmaisemien ja luonnonympäristön muiden erityispiirteiden säilymistä.

Kaavamutoksen uusien suunnittelu- ja mitoitusperusteiden vaikutus luonto- ja maisem-arvoihin

Tällä rantaosayleiskaavan muutoksella osoitettujen kokonaan uusien rakennuspaikkojen määrään vaikuttavia tekijöitä ovat olleet ainakin emätilan rajaamisajankohdan muutos, mitoituksen nostaminen osalla vesistöistä, muutokset emätilan käyttämisen rakennusoikeuden laskemisessa (takamaaston rakennuspaikat) ja vanhan kaavan virheiden korjaaminen. Rakennuspaikkojen määrään on siten ollut lisääviä tekijöitä, mutta myös laskevia tekijöitä. Tai joissakin tapauksissa esim. pelkkä mitoituksen nostaminen emätilan vanhassa laajuudessa olisi johtanut samaan rakennuspaikkojen määrään, kuin emätilan rajaamisajankohdan muutos ja mitoituksen nostaminen. Yksittäisen suunnittelu- ja mitoitusperusteen osatekijän vaikutusta yksittäisen uuden rakennuspaikan rakennusoikeuden muodostumiseen on useissa tapauksissa vaikea yksiselitteisesti esittää, mutta uusien suunnittelu- ja mitoitusperusteiden toimivuutta kokonaisuutena ja vaikutuksia luonto- ja maisem-arvoihin voidaan arvioida.

Pienten lampien ja järvien osalta suunnittelu- ja mitoitusperusteiden muutoksen osatekijöiden vaikutus rakennuspaikkojen määrään on nähtävissä muuta kaava-aluetta paremmin, koska pienien vesistöjen mitoituslukuja ei ole kaavamutoksella nostettu eikä pienillä vesistöillä juurikaan ole vanhan kaavan mukaisia taustamaaston vanhoja rakennuspaikkoja, jotka kaavamutoksen suunnitteluperusteen mukaan lasketaan vanhasta kaavasta poiketen emätilan käyttämäksi rakennusoikeudeksi. Pienten lampien ja järvien osalta emätilan rajaamisajankohdan muutos (1959>1969) on ainoa merkittävä suunnitteluperusteen muutos, joka on vaikuttanut uusien rakennuspaikkojen määrään näillä vesistöillä.

Kaavan muutosalueella on 36 pientä lampea/järveä, joiden mitoitusta ei ole kaavamutoksella nostettu. Näille vesistöille on kaavamutokseen perustuen osoitettu ainoastaan kolme uutta rakennuspaikkaa (yksi uusi rakennuspaikka siirretty luontoarvon turvaamiseksi isomman vesistön ranta-alueelle). Emätilan rajaamisajankohdan muuttaminen ei ole ollut osatekijänä tai vaihtoehtoisena tekijänä näiden uusien rakennuspaikkojen rakennusoikeuden muodostumiseen, vaan kaavamutokseen perustuvien pienten vesistöjen uusien rakennuspaikkojen osoittaminen perustuu vanhan kaavan virheiden korjaamiseen. Vanhasta kaavasta maanomistajien tasapuolisen kohtelun vastaisesti osoittamatta jätetyt rakennusoikeudet on nyt kaavamutoksella osoitettu. Emätilan rajaamisajankohdan muutoksella ei ole käytännössä mitään vaikutusta pienten vesistöjen uusien rakennuspaikkojen määrään ja edelleen pienten vesistöjen luonto- ja maisema-arvoihin.

Kaavan muutoksella alueen suuremmille vesistöille osoitetut uudet rakennuspaikat perustuvat suunnittelu- ja mitoitusperusteiden muutoksien kokonaisvaikutukseen sekä vanhan kaavan virheiden korjaamiseen. Kaavamutoksella on myös osoitettu muutamia vanhasta kaavasta maanomistajan esityksestä osoittamatta jätettyjä vanhan kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteiden mukaisia rakennuspaikkoja. Kaavan uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa alueen suuremmille vesistöille on huomioitu luonto- ja maisemaselvityksen mukaiset luonnonolosuhteita tai maisemaltaan arvokkaat rannanosat. Uudet rakennuspaikat on pääosin pystytty sijoittamaan luonto- ja maisemaselvityksessä arvokkaiksi luokiteltujen rannanosien ulkopuolelle eikä kaavamutoksen uusien suunnittelu- ja mitoitusperusteiden vaikutuksesta osoitettavilla uusilla rakennuspaikoilla ole merkittävää vaikutusta suurempien vesistöjen luonto- ja maisema-arvoihin.

10.1.2 Arkeologia

Alueelta tiedossa oleva kiinteä muinaisjäänös (Palosjärvi-Sääkslahti, historiallisen ajan työ- ja valmistuspaikka / viljelyröykkiö) Palosjärven Vookelinselän länsirannalla on osoitettu kaavassa muinaismuistolain rauhoittaman kiinteään muinaisjäänöksen kohdemerkinnällä (Sm).

Rantaosayleiskaavan muutoksella määrätään, että Sm- alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevat maankäyttösuunnitelmat on lähetettävä museoviranomaiselle lausuntoa varten.

Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan muutoksella osaltaan edistetään arkeologisen kulttuuriperinnön säilymistä.

10.1.3 Rakennetun ympäristön arvot

Rakennetun ympäristön arvot on selvitetty yksityiskohtaisesti kaavaa varten laaditussa rakennusinventoinnissa ja arvot on huomioitu kaavassa kaavaselostuksen kohdassa 9.6 kuvatulla tavalla.

Arvioidaan, että rantaosayleiskaavan muutoksella osaltaan edistetään rakennetun ympäristön arvojen tiedostamista ja säilymistä.

10.2 Yhdyskuntarakenne

Rantaosayleiskaavan muutoksessa on huomioitu ranta-alueiden nykyinen yhdyskuntarakenne ja uudet rakennuspaikat on sijoitettu pääosin yhtenäisesti jo rakentuneiden tai vanhaan kaavan perustuvien vielä rakentumattomien rakennuspaikkojen yhteyteen. Alueelle on jo rakentunut kattava tiestö ja sähköverkosto. Pääosa uusista rakennuspaikoista on toteutettavissa ilman merkittävää uuden tien rakentamistarvetta.

Kokonaisuutena arvioiden kaavamuutokseen perustuvien uusien rakennuspaikkojen toteutuminen ei vähennä merkittävästi yhtenäisten merkittävien rakentamisesta vapaiden rantojen määrää. Ranta-alueilla säilyy edelleen riittävästi yhtenäisiä rakentamisesta vapaita rannanosia.

Rantaosayleiskaavan muutoksella on edistetty kaavan tavoitteen mukaisesti uusien asuinrakennuspaikkojen muodostumista vakituiseen asumiseen edullisille rannanosille perustuen osaltaan kaavamuutoksen yhteydessä laadittuun vakituiseen asumisen edullisuusvyöhyketarkasteleluun. Uudet asuinrakennuspaikat keskittyvät erityisesti Paloskylään kuuluville Palosjärven ranta-alueille. Palosjärven ranta-alueilla on myös ennestään pääosa suunnittelualueen vanhoista asuinrakennuspaikoista.

Kaava-alueen peruspalvelut löytyvät Toivakan kirkonkylältä. Alueen eteläosan asukkaiden on mahdollista hyödyntää myös Leivonmäen kirkonkylän kaupallisia palveluja. Pääosa kaavalla osoitetuista uusista asuinrakennuspaikoista sijaitsee alle 10 km:n etäisyydellä Toivakan kirkonkylältä. Toivakan kirkonkylän palvelut ovat helposti saavutettavissa uusilta asuinrakennuspaikoilta.

10.3 Maanomistajien tasapuolinen kohtelu

Osayleiskaavan muutos on laadittu noudattaen yhdenmukaisesti Toivakan kunnan hyväksymiä kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteita. Kaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteiden yhtenä tarkoituksena on turvata eri maaomistajien ja eri emätilojen tasapuolinen kohtelu ominaisuuksiltaan samankaltaisissa olosuhteissa.

10.4 Sosiaaliset vaikutukset

Rantayleiskaavan muutoksen sosiaaliset vaikutukset kohdistuvat lähinnä alueen yleiseen elinvoimaisuuden vilkastumiseen loma-asukkaiden ja uusien vakituisten asukkaiden lisääntymisen myötä.

Kaavan myötä toivottava ranta-alueiden vakituisten ja vapaa-ajan asukkaiden määrän lisääntyminen saattaa parantaa myös alueella toimivien pienten yritysten ja elinkeinonharjoittajien toimintaedellytyksiä ja synnyttää parhaimmillaan myös uutta elinkeinotoimintaa. Kaavalla myös edistetään alueella toimivan Palosjärven leirikeskukseen kehittämismahdollisuuksia.

Alueen vanhat asukkaat saattavat kokea ranta-alueiden uudet rakennuspaikat vaikutuksiltaan myös haitallisina, koska kaava toteutuessaan saattaa muuttaa oman rakennuspaikan lähiympäristöä. Ranta-alueiden uusien rakennuspaikkojen sijoittelua ohjaa maankäyttö- ja rakennuslain asettama kaavan sisältövaatimus, minkä mukaan ranta-alueilla tulee huomioida myös riittävien rakentamisesta vapaiden rantojen säilyminen. Tämän vuoksi uudet kaavamuutokseen rakennuspaikat on sijoitettu lähtökohtaisesti vanhojen jo rakentuneiden rakennuspaikkojen tai vanhan rantaosayleiskaavan rakentamisalueiden yhteyteen, jolloin uudet rakennuspaikat varaavat mahdollisimman vähän vapaata rantaa rakentamiskäyttöön. Ranta-alueiden rakentamisalueet on kuitenkin pyritty rajaamaan siten, että vanhoille rakennuspaikoille ei aiheudu kohtuutonta häiriötä uusien rakennuspaikkojen toteutuessa.

11. OSALLISPALAUTTEEN HUOMIOIMINEN KAAVAMUUTOKSEN VALMISTELUSSA

11.1 Valmisteluvaiheen viranomaislausunnot

Keski-Suomen ELY- keskuksen lausunto ja työneuvottelu 23.10.2018

- Särkijärven luonnonsuojelutarkoituksiin varatut valtion omistamat kiinteistöt Suoja-Tienpää ja Suoja- Salotaipale (Särkijärven saaret ja Särkijärven pohjoisosan ranta-alue) osoitettiin luonnonsuojelualueiksi (SL)
- Kaavan muutosalueita koskevat Metsähallituksen hallinnoimat luonnonsuojelutarkoituksiin varatut alueet osoitettiin luonnonsuojelualueiksi (SL)
- Natura 2000 -kohde Palosenranta (FI0900144) merkittiin kokonaan luonnonsuojelualueeksi (SL).

- Hirvijärven Lustinlahden kahden uuden RA- tontin rakentamisalueen rajausta muutetaan siten, että rakentamisalueen ja luontokohteen (Lustinlahden korpi) väliin jää luontoselvityksen laatijan esittämä suojavyöhyke

- Iso-Vehmaisen itärannalle tilalle 850-406-1-50 osoitettu voimassa olevaan rantaosayleiskaavaan perustuva vielä toteutumaton lomarakennuspaikka siirrettiin Hirvijärven ranta-alueelle, missä rakennuspaikka muodostetaan saman omistajan tilojen 850-406-1-82 ja 850-406-1-98 alueista

- Pieni-Vehmaisen itärannalle tilalle 850-406-1-82 osoitettu voimassa olevaan rantaosayleiskaavaan perustuva vielä toteutumaton lomarakennuspaikka siirrettiin etelämmäksi Pieni-Vehmaisen ranta-alueella (saman tilan alueella) siten, että rakennuspaikka sijoittuu liito-oravan alueen ulkopuolelle

- Yksi (keskimmäinen) Siikajärven Pohjoislahden niemekkeen ranta-alueelle tilalle 850-406-2-59 osoitetuista voimassa olevaan rantaosayleiskaavaan perustuvista vielä toteutumattomista lomarakennuspaikoista siirrettiin saman tilan Kapealahden ranta-alueelle liito-oravan elinympäristön turvaamiseksi

- Liito-oravan elinympäristöt Palosjärven Tulisalmen ja Siikajärven Pohjoislahden ranta-alueilla osoitettiin s-1a- viivamerkinnällä. s-1a kaavamerkinnälle annettiin muista kaavalla osoitetuista liito-oravien elinympäristöistä (s-1) poikkeava kaavamääräys, koska s-1a- alueille sijoittuu lomarakennuspaikkoja. s-1a- kaavamääräyksen tarkoituksena on, että rakennuspaikkojen toteutuksen yhteydessä varmistetaan, että rakentaminen ei vaaranna alueella mahdollisesti olevia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, ja että liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat huomioidaan myös rakennuspaikkojen alueiden metsän käsittelyssä (MRL 128 §:n mukainen maisematyöluupa)

- Tähän kaavamuutokseen perustuva Heinälammen etelärannalle tilalle 850-405-2-83 osoitettu uusi lomarakennuspaikka siirrettiin saman omistajan tilalle 850-406-3-8 Hirvijärven ranta-alueelle Heinälammen arvokkaan sudenkorentoalueen turvaamiseksi

- Heinälammen etelärannalle tilalle 850-405-2-85 osoitettu voimassa olevaan rantaosayleiskaavaan perustuva vielä toteutumaton lomarakennuspaikka siirrettiin saman omistajan tilalle 850-406-1-26 Hirvijärven ranta-alueelle Heinälammen arvokkaan sudenkorentoalueen turvaamiseksi

- Heinälammen länsirannalle tilalle 850-405-2-134 osoitettu tähän kaavamuutokseen perustuva uusi lomarakennuspaikka sekä tähän kaavamuutoksen perustuva Särkijärven pohjoisrannan tilalle 850-404-7-70 osoitettu uusi lomarakennuspaikka rajattiin uudelleen takamaaston rakennuspaikoiksi siten, että kaikki rakentaminen ohjautuu vähintään 20 m etäisyydelle rantaviivasta Heinälammen arvokkaan sudenkorentoalueen turvaamiseksi

- Heinälammen ranta- ja vesialue sekä Särkijärven pohjoisosan ranta- ja vesialue osoitettiin s-3a- alueeksi rasterimerkinnällä. s-3a kaavamerkinnälle annettiin muista kaavalla osoitetuista sudenkorentojen elinympäristöistä (s-3) poikkeava kaavamääräys, koska Heinälammen sudenkorentojen kannalta arvokkaalle ranta-alueelle sijoittuu yksi uusi lomarakennuspaikka ja Särkijärven pohjoisrannan sudenkorentojen kannalta arvokkaalle ranta-alueelle yksi uusi lomarakennuspaikka. s-3a- kaavamääräyksen tarkoituksena on varmistaa, että em. ranta- ja vesialueilla ei suoriteta luonnonsuojelulain suojelemien sudenkorentolajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja hävittäviä tai heikentäviä ruoppauksia rakennuspaikkojen toteutuksen yhteydessä.

- luonnoksessa havainnollistamistarkoituksessa käytetyt vihreät luo- rajaukset muutetaan Itäisen alueen osa-alueen 1 rantaosayleiskaavan muutoksen mukaisesti mustiksi pistekatkoviivoiksi

- kaavakartan luo- merkintöihin lisätään indeksinumero perustuen luontoselvityksen täydennyksen kohdenumerointiin

Metsähallituksen lausunto ja kommentit kaavaehdotuksen valmisteluvaiheessa

- Iso Pahkalammen länsirannalle kaavaluonnoksessa osoitettua luo- rajausta täsmennettiin Metsähallituksen lausunnon mukaisesti. luo- rajausta supistettiin 2015 avohakattujen alueiden osalta. Vastaavasti rajausta hieman laajeni ranta-alueella olevan niemekkeen osalta.

- Metsähallituksen suojeluun varattujen ranta-alueiden osalta kaavaluonnoksessa osoitetut maa- ja metsätalousvaltaisen alueen aluevaraukset (M) muutettiin luonnonsuojelualueiksi (SL). Rajaukset tehtiin Metsähallitukselta saadun paikkatietoaineiston perusteella.
- Rantalan tilan 85040500130019 Hirvijärven ranta-alueelle osoitettiin lisää yksi uusi lomarakennuspaikka. Rakennuspaikka sijoitettiin kaavaluonnoksessa osoitettujen kahden uuden lomarakennuspaikan yhteyteen. Lisärakennuspaikka perustuu kaavan mitoitusperusteen mukaiseen Toivakan valtioon rakennusoikeuteen.
- Pirttijärven metsän alueelle kaavaluonnoksessa osoitettua luo- rajausta täsmennettiin Metsähallitukselta kaavaehdotuksen valmisteluvaiheessa saatujen hakkuutietojen mukaisesti. luo- rajausta supistettiin huomioiden alueella toteutetut avohakkuut ja metsänhoitotyöt.

11.2 Valmisteluvaiheen mielipiteet

- Tilan Kankaala 850-405-34-0 (Mustalampi) vanhan lomarakennuspaikan aluevarausta laajennettiin rakennuspaikalle johtavaan tiehen saakka
- Tilalle Männikkö 850-406-3-43 (Hirvijärvi) kaavaluonnoksessa osoitettu vanha lomarakennuspaikka muutettiin erillispientalon rakennuspaikaksi (AO). Samalla rakennuspaikan rakentamisalueen aluevarausta laajennettiin takamaaston suuntaan.
- Tilalle Hakoranta 850-406-13-10 (Hirvijärvi) kaavaluonnoksessa osoitettu vanha lomarakennuspaikka muutettiin erillispientalon rakennuspaikaksi (AO)
- Kaavaratkaisu muutettiin vastaamaan voimassa olevasta rantaosayleiskaavasta tehtyjä kunnan poikkemispäätöksiä Riihijärven ranta-alueen tiloja Kesälä 1 850-406-2-11 ja Kesälä 2 850-406-2-31 koskien sekä vastaamaan toteutunutta rakentamistilannetta. Tilalle Kesälä 2 850-406-2-31 lisättiin yksi jo toteutunut vanha lomarakennuspaikka ja tilalta Kesälä 1 850-406-2-11 poistettiin uuden lomarakennuspaikan kaavamerkintä.
- Kekälelammien ranta-alueelle tilalle Soimaharju 850-404-7-71 kaavaluonnoksessa osoitetun uuden lomarakennuspaikan aluevarausta laajennettiin ja rakennuspaikka rajattiin paremmin mielipiteessä esitetyn mukaiseksi
- Heinälammien etelärannalle tilalle 850-405-2-85 kaavaluonnoksessa osoitettu voimassa olevaan rantaosayleiskaavaan perustuva vielä toteutumaton lomarakennuspaikka siirrettiin saman omistajan tilalle 850-406-1-26 Hirvijärven ranta-alueelle

Maanomistaman tekemä esitys ko. Heinälammien rakennuspaikan siirrosta oli jäänyt käsittelemättä aiemmissä kaavamuutoksen valmisteluvaiheissa. Asia tuli esille vasta kaavaehdotuksen hyväksymisvaiheessa käsiteltäessä vastaavanlaisen rakennuspaikan siirtoa Heinälammelta Hirvijärvelle luontoarvojen turvaamiseksi. Uudet rakennuspaikat on pyritty siirtämään ELY-keskuksen lausunnon ja työneuvottelun 23.10.2018 perusteella Heinälammelta muille ranta-alueille lammien luontoarvojen (arvokas sudenkorentoalue) turvaamiseksi, mikäli rakennuspaikan siirto on ollut maanomistusolojen puolesta mahdollinen ja rakennuspaikka on voitu sijoittaa luontoarvojen turvaamisen kannalta sopivammalle ranta-alueelle.

Rakennuspaikan siirtoa Heinälammien tilalta 850-405-2-85 Hirvijärven tilalle 850-406-1-26 perusteleo Heinälammien luontoarvojen turvaaminen. Rakennuspaikka voidaan siirtää Hirvijärven etelärannan itäosaan Lustinlahden ranta-alueelle, missä ei ole kaavan luontoselvityksessä todettuja huomioitavia luontoarvoja. Rakennuspaikan sijoittamisessa tulee kuitenkin huolehtia, että rakentamisalueen ja luontokohteen (Lustinlahden korpi) väliin jää luontoselvityksen laatijan esittämä suojavyöhyke. Tilan 850-406-1-26 Hirvijärven ranta-alue on rajattu kaavan luontoselvityksessä kokonaan luonnonmaisemallisesti paikallisesti arvokkaaksi alueeksi. Rakennuspaikan toteuttamisesta ei kuitenkaan aiheudu Lustinlahden ranta-alueella rannan muodot huomioiden merkittävää laaja-alaista maisemavaikutusta. Rakennuspaikka sijoittuu rannanosalle, jolla on myös suoritettu äskettäin lähes rantaan saakka ulottuneita avohakkuuta. Rakennuspaikan siirto paikan on arvioitu sopivan Heinälammien ranta-alueella ja myös tilan 850-406-1-26 muita Hirvijärven rannanosia paremmin rakentamiseen luonto- ja maisema-arvojen huomioimisen kannalta. Ko. uusi Hirvijärven ranta-alueen uusi rakennuspaikka ja Lustinlahden pohjukkaan osoitetut kaksi uutta rakennuspaikkaa rikkovat laajan yhtenäisen rakentamisesta vapaan ranta-aluekokonaisuuden, mutta alueella säilyy kuitenkin uusien rakennuspaikkojen toteuttamisen jälkeinkin edelleen n. 0,97 km ja n. 1,5 km pitkät rannanosat yhtenäisesti rakentamisesta vapaina.

11.3 Ehdotusvaiheen lausunnot

ELY- keskus ilmoitti, että kaavaehdotuksesta ei ollut tarvetta antaa lausuntoa. Keski-Suomen museolla ei ollut lausunnossaan huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

MTK- Metsälinjan lausunnon perusteella kaavaehdotuksesta poistettiin liito-oravan pesäpuiden kohdemerkinnät. Kaavaehdotuksessa käytetty luonto- ja maisemaselvityksessä inventoitujen pesäpuiden merkintätapa on ympäristöministeriön yleiskaavoihin antamaa ohjeistusta yksityiskohtaisempi esitystapa liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen huomioimiseksi. Merkintä saattaa johtaa kaavamerkinnän vanhenemiseen, mikäli pesäpuu ei ole jatkossa enää käytössä. Kaavamerkintää ei myöskään ole mahdollista kohdentaa yksiselitteisesti yksittäiseen puuhun 1:10000- mittakaavaisella kaavakartalla. Kaavaehdotuksessa käytetyn s-1- kaavamerkinnän määräys on sama kuin pesäpuiden kohdemerkinnässä on käytetty. Myös s-1- kaavamerkinnän määräys tuo esille, että lajin lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat luonnonsuojelulain (49§) nojalla suojeltuja. s-1- kaavamerkintä huomioi siten yksistään riittävällä tavalla alueella kaavan luonto- ja maisemaselvityksessä inventoidut liito-oravan elinympäristöt ja lisääntymis- ja levähdyspaikat.

MTK- Metsälinjan ja Metsäkeskus Keski-Suomen lausuntojen perusteella täydennettiin kaavaselostusta koskien luo- kaavamerkinnällä (luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue) osoitettujen arvokkaiden luontokohteiden kuvausta.

Toivakan kunnan havaitseman virheen perusteella poistettiin Siikajoen s-3- kaavamerkintä. s-3- kaavamerkinnällä on kaavaehdotuksessa osoitettu EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) eliölajien (kirjojokikorento, lummelampikorento ja sirolampikorento) esiintymisalueet. Siikajoella ei esiinny luonto- ja maisemaselvityksen mukaan EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) sudenkorentolajeja, vaikka joki on tärkeä muiden sudenkorentolajien kannalta. s-3- kaavamerkintä, joka ei sijoitu kaavamääräyksen mukaiselle sudenkorentoalueelle, on siten perusteltua poistaa. Siikajoki kuitenkin säilyy luo- kaavamerkinnän alueena.

11.4 Ehdotusvaiheen mielipiteet(muistutukset)

- Hirvijärven ranta-alueella sijaitsevan tilan Sirpanniemi 850-406-3-40 lomarakennuspaikan käyttötarkoitus muutettiin maanomistajan muistutuksen perusteella erillispientalon rakennuspaikaksi (AO) ja rakennuspaikan merkintä muutettiin vanhan rakennusyksikön merkinnäksi (rakennuspaikalle on rakentunut loma-asunto).
- Hirvijärven ranta-alueella sijaitsevan tilan Poukama 850-406-3-39 lomarakennuspaikan käyttötarkoitus muutettiin maanomistajan muistutuksen perusteella erillispientalon rakennuspaikaksi (AO) ja rakennuspaikan merkintä muutettiin vanhan rakennusyksikön merkinnäksi (rakennuspaikalle on rakennettu kaksi rakennusta, päärakennus on rakentamatta).
- Hirvijärven ranta-alueella sijaitsevan tilan Helkasalo 850-406-3-8 uuden lomarakennuspaikan rajausta muutettiin kolmen naapurikiinteistön omistajan muistutuksen perusteella siten, että rakennuspaikka ei rajaudu Hirvijärven rantaan. Rakennuspaikan alue rajattiin 20 m etäisyydelle rannasta.
- Palosjärven ranta-alueen tilalle Syväsalmi 850-404-7-38 osoitettu uusi lomarakennuspaikka siirrettiin maanomistajan muistutuksen perusteella tilan länsiosan niemekkeeseen.

12. OIKEUSVAIKUTUKSET JA TOTEUTTAMINEN

Toivakan kunnan itäisen alueen rantaosayleiskaavan osa-alueen 2 muutos on laadittu oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jonka Toivakan kunnanvaltuusto hyväksyy.

Oikeusvaikutteisesta osayleiskaavasta seuraa mm. seuraavia oikeusvaikutuksia:

1. Yleiskaavan käyttö rakennusluvan perusteena (MRL 72§)

- Kunta voi myöntää rakennusluvut rantaosayleiskaavan mukaisille rakennuspaikoille loma-asuntojen alueille (**RA**), loma- ja matkailupalvelujen alueille (**RM-1**), erillispientalovaltaisille alueille (**AO**), maatilojen talouskeskusten alueille (**AM**) sekä saunojen rakennusaloille (**sa**).

2. MRL 43 § 2. mom:n perusteella yleiskaavassa voidaan määrätä, ettei yleiskaava-alueella tai sen osalla saa rakentaa niin, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (*rakentamisrajoitus*)

- Rantaosayleiskaavassa määrätään MRL:n 43 §:n 2 mom:n perusteella, että osayleiskaavan maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden (**M**) ranta-alueilla on asuin- ja lomarakentaminen kielletty.

3. MRL 128 § 3. mom:n perusteella yleiskaavassa voidaan määrätä, lukuun ottamatta puiden kaatamista yleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi osoitetulla alueella, että maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman lupaa (*toimenpiderajoitus*)

- Rantaosayleiskaavassa määrätään MRL:n 128 §:n 3. mom:n perusteella, että liito-oravan elinympäristön s-1a- alueella sijaitsevalla loma-asuntoalueen (RA) rakennuspaikalla ei saa suorittaa maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta tähän verrattavaa toimenpidettä ilman MRL 128 §:n mukaista maisematyölupaa.

4. Yleiskaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa ranta-asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. (MRL 42 §)

5. Rakennusjärjestyksen määräykset ovat oikeusvaikutteisen osayleiskaavan alueella toissijaisia eli kaava määräyksineen syrjäyttää sen kanssa ristiriidassa olevat rakennusjärjestyksen määräykset.

6. Viranomaisten on suunnitellussaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista. (MRL 42 §)

7. Yleiskaava korvaa samaa aluetta koskevan aikaisemmin hyväksytyt yleiskaavan, jollei kaavassa toisin määrätä. Yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin kohdassa 4. esitetyn asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. (MRL 42 §)

- Tämä rantaosayleiskaavan muutos korvaa Toivakan kunnanvaltuuston 12.11.2003 hyväksymän Itäisen alueen rantaosayleiskaavan muutosaluetta koskevilta osin

- Tämä rantaosayleiskaavan muutos ei ole voimassa Palosjärven ranta-asemakaava-alueella muutoin kuin ranta-asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta

13. KAAVAPROSESSI

Ajankohta	Suunnitteluvaihe
23.1.2014	Viranomaisten työneuvottelu Keski-Suomen ELY- keskuksessa
18.2.2014	MRL 66 § mukainen kaavoituksen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu Keski-Suomen ELY-keskuksessa
2014	Ulkoilu- ja retkeilyreittiselvityksen laatiminen
2014, 2016	Rakennusselvityksen laatiminen
2015- 2017	Luonto- ja maisemaselvityksen laatiminen
24.4.2014	Kuulutus kunnan rantaosayleiskaavojen muutoksen ja laajennuksen vireille tulosta
28.4.-29.5.2014	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidettiin yleisesti nähtävillä
26.8.2014	Esittely- ja keskustelutilaisuus Toivakan kirjastolla ja Huikon Kylätalolla
27.8.2014	Viranomaisten työneuvottelu Keski-Suomen ELY- keskuksessa
28.8.-30.9.2014	Rantaosayleiskaavojen muutoksen alustava kaavaluonnos pidettiin yleisesti nähtävillä. Alustavassa rantaosayleiskaavojen muutosluonnoksessa vanhoja rantaosayleiskaavoja oli muutettu lähinnä teknisluonteisesti perustuen mm. poikkeamispäätöksiin ja vanhoissa kaavoissa havaittuihin virheisiin. Lisäksi vanhat kaavat oli mm. päivitetty vastamaan nykyistä rakentamistilannetta sekä täsmennyttä kiinteistöraja-aineistoa. Maanomistajien, muiden osallisten ja kuntalaisten oli mahdollista esittää mielipiteitä koskien alustavaa kaavaluonnosta sekä kaavahankkeen jatkovalmistelua.
27.4.2015	Toivakan kunnanvaltuusto hyväksyi Itäisen alueen rantaosayleiskaavan muutoksen suunnittelu- ja mitoitusperiaatteet

2017-2018	Osa-alueen 2 emätilaselvityksen ja tilakohtaisten mitoituslaskelmien laatiminen
30.5.2018	Itäisen alueen rantaosayleiskaavan muutoksen osa-alueen 2 kaavaluonnos käsiteltiin teknisessä lautakunnassa
4.6.2018 § 119	Toivakan kunnanhallitus hyväksyi Itäisen alueen rantaosayleiskaavan muutoksen osa-alueen 2 kaavaluonnoksen
8.6.- 16.7.2018	Kaavaluonnos pidettiin yleisesti nähtävillä Kaavaluonnoksesta esitettiin kuusi mielipidettä. Keski-Suomen ELY- keskus, Keski-Suomen liitto, Keski-Suomen museo, Metsähallitus ja puolustusvoimat antoivat lausunnon kaavaluonnoksesta.
19.6.2018	Kaavaluonnoksen esittely- ja yleisötilaisuus
23.10.2018	Työneuvottelu ELY- keskuksessa
14.11.2018	Itäisen alueen rantaosayleiskaavan muutoksen osa-alueen 2 kaavaehdotus käsiteltiin teknisessä lautakunnassa
19.11.2018	Toivakan kunnanhallitus hyväksyi Itäisen alueen rantaosayleiskaavan muutoksen osa-alueen 2 kaavaehdotuksen
21.11. - 21.12.2018	Kaavaehdotus pidettiin yleisesti nähtävillä Kymmenen yksityistä henkilöä jätti kaavaehdotuksesta muistutuksen tai useampia muistutuksia. Kaavaehdotuksesta esitettiin yhteensä 20 muistutusta. Keski-Suomen ELY- keskus ilmoitti, ettei sillä ole lausuttavaa kaavaehdotuksesta. Keski-Suomen museon, Metsäkeskus Keski-Suomi ja MTK- Metsälinja antoivat lausunnon kaavaehdotuksesta.
03-04/2019	MRA 32 §:n mukainen erilliskuuleminen. Nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen tehtäväksi esitettävistä muutoksista kuultiin niitä osallisia, joita muutokset koskivat. Yksi kuultavista maanomistajista teki kuulemisen aikana kolme uutta muistutusta. Uudet muistutukset eivät pääosiltaan kohdistuneet niihin kaavaehdotuksen muutosesityksiin, jonka vuoksi kyseistä henkilö kuultiin erikseen MRA 32§:n mukaisesti. Muistutukset olivat pääosin samansisältöisiä, kuin saman henkilön aiemmin kaavaehdotuksesta esittämät naapuritilojen kaavaratkaisuja koskevat muistutukset.
25.4.2019 § 42	Itäisen alueen rantaosayleiskaavan muutoksen osa-alueen 2 hyväksymisvaiheen käsittely teknisessä lautakunnassa
6.5.2019 § 105	Itäisen alueen rantaosayleiskaavan muutoksen osa-alueen 2 hyväksymisvaiheen käsittely kunnanhallituksessa
10.6.2019 § 34	Toivakan kunnanvaltuusto hyväksyi Itäisen alueen rantaosayleiskaavan osa-alueen 2 muutoksen

LIITTEET

1. Aluerajauskartta
2. Vesistöluettelo
3. Ympäristötietokartta
4. Ranta-alueiden mitoitusvyöhykekartta
5. Vapaat rannat
6. Luonto- ja maisemaselvitys
7. Emätilaselvitys
8. Rakennus selvitys
9. Toivakan kunnan ulkoilureitistöjen arviointi- ja kehittämisselvitys
10. Vakituisen asumisen edullisuusvyöhykekartta
11. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Hämeenlinnassa

25.4.2019

YMPÄRISTÖNSUUNNITTELU OY
PIRKANMAA

Arto Remes
maanmittausinsinööri (AMK) , YKS-617